PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 62 (13.000)

Trst, petek, 18. marca 1988

S svojo proti Zahodu izpostavljeno lego, na stičišču različnih kultur

V Ljubljani se je Mihail Gorbačov seznanil s posebnostjo Slovenije

Sovjetskega partijskega voditelja je najbolj zanimala visoka tehnologija
Ob perestrojki in glasnosti tudi izmenjave mnenj o prihodnosti socializma

DEJAN VERČIČ

LJUBLJANA — Perestrojka čaka tudi vas, je včeraj rekel sekretar sovjetske partije Mihail Gorbačov predsedniku poslovodnega odbora slovenskega industrijskega giganta Iskra Šifkoviču, ko mu je ta povedal, da ima Iskra v poslovanju s Sovjetsko zvezo probleme zaradi novega vetra v Kremlju.

V tako sproščenem vzdušju se je včeraj v Sloveniji nadaljeval neuradni del obiska Gorbačova v Jugoslaviji. Dopoldan si je visoki gost v Stegnah pri Ljubljani ogledal podjetje Iskra-Avtomatika, kjer se je srečal tudi s predsednikom slovenske vlade Dušanom Šinigojem. Ta mu je na kratko predstavil Slovenijo kot eno manjših jugoslovanskih republik, v kateri živi dva milijona prebivalcev slovenske narodnosti. »S svojo proti Zahodu izpostavljeno lego, na stičišču kultur in različnih družbenopolitičnih sistemov, hkrati pa tudi zaradi znatnega števila slovenskega prebivalstva, ki po zgodovinskih okoliščinah živi zunaj naših meja, v sosednji Avstriji, Italiji in Madžarski, ima SR Slovenija v določeni meri specifičen položaj - kot nekakšna vrata Jugoslavije v Evropo v kulturnem in gospodarskem smislu,« je poudaril predsednik Šinigoj. Povedal je še, da je delež Slovenije v skupni menjavi Jugoslavije s Sovjetsko zvezo še razmeroma majhen (v izvozu 13 in v uvozu 10 odstotkov), da pa je slovensko gospodarstvo zainteresirano za povečanje menjave. Nato je sekretar sovjetske partije še postavil svojim gostiteljem nekaj vprašanj, nakar so ga popeljali na ogled podjetja. Izročili so mu tudi komplet ročnega orodja klip-klap, Raisi, ki včeraj ni imela nikakršnega posebnega programa in je ves dan spremljala sovjega moža, pa telefon Eta 80 s spominom.

Malo pred poldnevom se je kolona vozil z najvišjimi sovjetskimi in slovenskimi predstavniki napotila proti centru Ljubljane in se ustavila pred zgradbo Ljubljanske banke - Združene banke na Trgu revolucije, kjer je ge-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Prisrčnost in spontanost

LJUBLJANA — *Več kot tisoč Ljubljančanov se je včeraj že več kot uro pred prihodom Gorbačova zbralo na Trgu revolucije. Ko so se pripeljali sovjetski »zili« (jugoslovanski varnostniki niso mogli skrivati svojega razočaranja, da je Gorbačov prvi tuji voditelj po vojni, ki si je na obisk v Jugoslavijo s seboj pripeljal ne le svoje policaje, kar je razumljivo, ampak celo svoje avtomobile) in je izstopil generalni sekretar Gorbačov, so ljudje zaploskali, on pa se je napotil mednje. Ena izmed ženic, s katero je spregovoril, mu je rekla, da jo zelo spominja na pokojnega maršala Tita. Druga ženica pa je stala nedaleč stran, pa ni mogla mimo varnostnikov, da bi Gorbačovu dala cvetje, ki mu ga je prinesla.*

Nato se je Gorbačov napotil v Ljubljansko banko in ko se je čez slabe pol ure iz nje vrnil, je predsedniku Rotarju rekel, da je Ljubljana lepo mesto, neverjetna kombinacija starega in novega. »Če vam zmanjka denarja,« je rekel Gorbačov Rotarju, »začnite prodajati vstopnice, ker je z vaše stavbe lep razgled.« Zlobni novinarji niso mogli kaj, da ne bi tega komentirali kot pripombo Gorbačova k zgubi Ljubljanske banke v aferi »Agrokomerc«.

Sicer pa so bili novinarji včeraj v Ljubljani po vseh beograjskih zapletih z varnostniki in poletom v Ljubljano prav dobre volje. Tako je na primer skandinavska televizijska ekipa poslala svojim gledalcem poročilo, v katerem med drugim tudi pravi, da, kljub temu, da že tretji dan poročajo o obisku Gorbačova Jugoslaviji, še niso uspeli videti na lastne oči niti njegovega avtomobila, kaj šele generalnega sekretarja samega. Tako dobra je varnostna služba Gorbačova. (dv)

Primorska poje: od množičnosti do kakovosti

ACE MERMOLJA

Danes se prične s koncertoma v Gorici in Piranu tradicionalna revija pevskih zborov Primorska poje. Število udeležencev bo letos neverjetno visoko: skupno bo na reviji nastopilo 124 pevskih zborov, iz zamejstva se jih bo predstavilo kar 40, na odrske deske pa bo stopilo 3.500 pevcev in pevk.

Ob teh podatkih bi lahko brez pomisleka zapisali, da smo Slovenci narod pevcev, čeprav so takšne oznake že oguljene. Težko si pač zamišljamo narod, ki se prebija med čermi zgodovine z bolj ali manj ubranim petjem...

Recimo torej, da Slovenci ljubimo petje, da smo vezani na našo zborovsko tradicijo in da nam zbor še vedno pomeni plemenit način združevanja. Zato je naš pozdrav vsem zborom in pevcem, ki se bodo zvrstili na letošnji reviji Primorska poje, topel in iskren.

Ljubezen je lepa, vendar zahteva tudi ljubezen svojo ceno in trud. Veselimo se množičnosti, ne moremo pa mimo ugotovitve, da za pravo ljubezen nista dovolj le trajnost in količina, potrebna je tudi kakovost. O tem smo večkrat pisali, poudariti pa je treba, da zahteva prav kakovost veliko truda in smotrnega vlaganja sredstev. Tudi ljubezenska kultura ne more več živeti od prilož-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Na prošnjo honduraškega predsednika, ki trdi, da so državo napadli sandinisti

Ameriški padalci na meji z Nikaragvo Nevarna pustolovščina predsednika Reagana

WASHINGTON — Predsednik Reagan je zamahnil z repom in sprožil, le nekaj mesecev pred svojim dokončnim odhodom iz Bele hiše, najpomembnejšo vojaško akcijo, kar mu jih je uspelo izpeljati v sedmih letih predsednikovanja. Na formalno prošnjo honduraškega predsednika Joseja Azcona, ki je zatrjeval, da so državo napadle sandinistične enote sosednje Nikaragve, je Reagan odgovoril s »pošiljko« 3.000 vojakov. Predsednik Nikaragve Ortega, ki je že prosil OZN za pomoč, zatrjuje, da ni bilo napadov na Honduras, Azcona pa vztraja, da je vsaj 2.000 sandinistov prekoračilo državne meje.

Po enodnevnih mrzličnih pogajanjih med Kongresom in Reaganovo administracijo je iz Bele hiše prišel nalog, da mora vzleteti »pozlačeni fazan« (tako so v vojaškem žargonu preimenovali pomoč ameriških vojakov honduraški vojski). Iz ameriške baze Ford Bragg, ki se nahaja v Severni Carolini, je vzletelo 55 vojaških letal, ki so nad honduraško bazo v Palmeroli spustili prvo polovico obljubljenih mož, približno 1.700 izbranih padalcev. Transportna letala prevažajo tudi posebne vrste helikopterjev ter dva lahka tanka. Pri Pentagonu zatrjujejo, da gre le za vojaške manevre, trditev pa bo najbrž prav tako držala kot ona, ki jo je izjavil glasnik Bele hiše Fitzwater: »Nismo poslali vojakov v Honduras.«

Ameriški — dejansko pa Reaganov — poseg v Hondurasu je povzročil izredno ostre reakcije doma in v svetu. Napadu demokratov so se pridružili tudi Reaganovi stari in novi zavezniki, ki si lahko razlagajo predsednikov taktični nesmisel edinole kot pritisk na Kongres, da mu odobri proračun vojaških stroškov v prid contrasom.

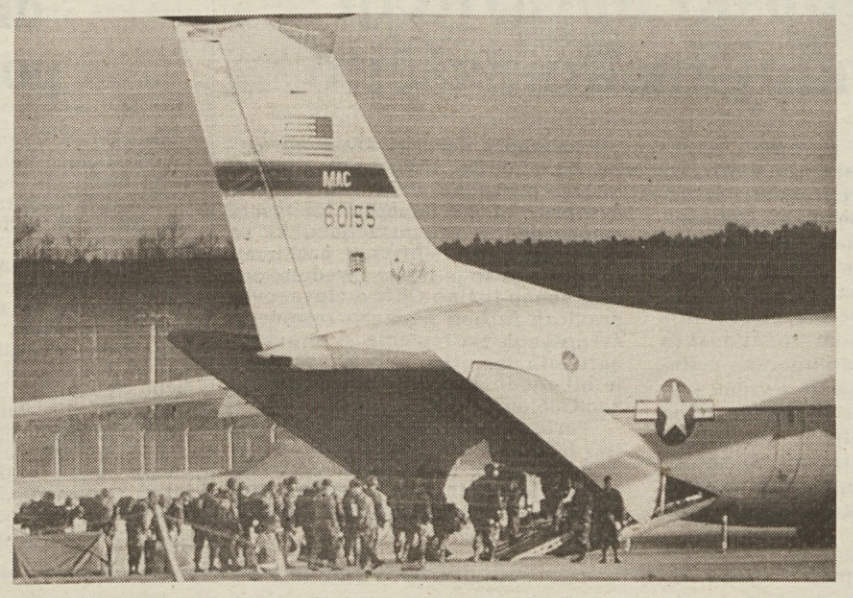

Ameriški vojaki se pripravljajo na vzlet. Pred njimi je misija »pozlačeni fazan« (Telefoto AP)

Eksplodiral boeing 727 137 mrtvih v Kolumbiji

BOGOTA — Potniško letalo boeing 727 kolumbijske letalske družbe Avianca je včeraj eksplodiralo v zraku le nekaj minut po vzletu z letališča Camilo Daza pri Cucuti. Na krovu ponesrečenega letala je bilo 137 oseb (131 potnikov in šest članov posadke), od katerih ni najbrž nihče preživel nesreče.

Mesto Cucuta se nahaja v goratem predelu Kolumbije, nedaleč od vznožja visokih Andov, kjer se dvigajo prva pobočja Kordiljere. Aviancov boeing 727 je redno vzletel, takoj po vzletu pa je izginil z radarjev. Šele kasneje so sporočili tragično vest, da je letalo eksplodiralo v zraku, natanko tri minute po vzletu in se raztreščilo ob hrib Cuchilla, ki se nahaja v neposredni bližini kraja Campo Alicia. Hrib je sestavni del obsežnega posestva Henrya Albarracina Flechasa, ki je obvestil letališko upravo, da so razbitine letala raztresene vsepovsod na njegovem zemljišču.

Flechasova farma se nahaja le 35 kilometrov od letališča, zato so reševalne ekipe nemudoma dospele na prizorišče nesreče. Potniki, ki jim po zagotovilu reševalcev ni več pomoči, so bili pretežno domačini. Na krovu sta bila tudi Argentinec in Urugvajec ter dve diletantski nogometni ekipi državnega naftnega podjetja Ecopetrol, ki sta leteli v Cartageno, kjer bi se morali udeležiti prijateljskega turnirja.

Mandatar De Mita bo moral izbirati med Palačo Chigi in vodstvom stranke

RIM — Poverjeni predsednik Ciriaco De Mita bo danes pričel posvetovanja za sestavo nove vlade. Čaka ga v vsakem primeru zelo težka, gotovo pa ne nemogoča naloga. Mandatar se je včeraj srečal z voditelji lastne stranke in s predstavniki notranjih struj, ki so mu dokaj enotno izkazali solidarnost in politično podporo za sestavo nove vlade. Oglasili pa so se tudi tisti, ki dvomijo, da bo De Miti v teh pogojih res uspelo sestaviti vladni kabinet.

Republikanski sekretar Giorgio La Malfa je bil tako mnenja, da bi moral De Mita ohraniti v vsakem primeru tudi funkcijo tajnika KD in to zato, da bi bila nova vlada kar se da močna in prestižna. Pristaši zunanjega ministra Andreottija pa se nikakor ne strinjajo s tem predlogom. Določene pomisleke pa ima tudi struja Forze nuove, ki se sklicuje na stališča ministra Donat Cattina. V naši stranki, je dejal glasnik te struje Sandro Fontana, smo vedno stremeli po ločevanju strankarskih in vladnih dolžnosti, zato bomo to vprašanje postavili na prihodnji seji strankine direkcije. La Malfa pa vztraja na svojem predlogu in pravi, da sta bila Spadolini in Craxi istočasno ministrska predsednika in voditelja PRI in PSI. Prav ti izkušnji jasno dokazujeta, pravi tajnik PRI, da so bile Spadolinijeve in Craxijeve vlade najbolj stabilne vlade v zadnjih letih. La Malfa pravi, da bi se moral v novi vladi osebno in konkretno angažirati tudi Bettino Craxi.

Socialistični tajnik pa previdno in diplomatsko molči, čeprav je dal že dokaj jasno vedeti, da stranka rdečega nageljna ne bo ovirala poskusa Ciriaca De Mite. Prej ali slej pa bodo morali socialisti jasno povedati, kako pravzaprav gledajo na izhod iz krize. Craxi sploh ne omenja petstrankarskega zavezništva, ampak vztraja, da je treba morebitno koalicijo zgraditi v prvi vrsti na vladnih programih.

Kaj pa o tej krizi menijo komunisti? KPI čaka na razplet dogodkov in podčrtuje, da je De Mita, tudi po zaslugi komunistov, opustil gesla o vladnih formulah in prvič omenil potrebo po sestavi konkretnega vladnega programa. Predsednik KD Forlani je bil do včeraj med najbolj vnetimi zagovorniki petstrankarske koalicije, pravijo komunisti, tudi on pa se je moral danes sprijazniti, da so programi v teh kočljivih političnih razmerah bistvenega pomena. Od tod tudi zahteva, naj se politična pogajanja za sestavo novega vladnega kabineta razširijo tudi na največjo opozicijsko politično stranko.

G. R.

OZN se strinja z načrtom za dvig Brigitte Montanari

ZAGREB — *Na delovnem sestanku v republiškem komiteju za vodno gospodarstvo Hrvaške, na katerem so prisostvovali tudi strokovnjaki UNEP (Agencija OZN za zaščito okolja), so podprli predlagani načrt za dvig ladje Brigitta Montanari.*

Strokovnjaki svetovne agencije, ki so prišli na Hrvaško na povabilo republiške vlade, so se strinjali s tremi inačicami dviga tovora iz potopljenega italijanskega tankerja in ocenili, da so ekološko sprejemljive. Po besedah magistra Marjana Hosta iz INA Petrokemije iz Omišlja, ki skupaj s splitskim Brodospasom sodeluje v tej akciji, gre v prvi inačici za prenos tovora (vinilkloridmonomera) na drugo ladjo, če bodo ugotovili, da je tovor nepoškodovan, v drugi inačici za nadzorovan zažig tovora, v tretji pa za nadzorovano spuščanje v ozračje.

Začetek akcije je vleka potopljene ladje z odprtega morja v zaliv Remetič na otoku Kaprije na globino 20 do 30 metrov. Ko bodo ladjo na tej globini pritrdili in ugotovili meteorološke razmere, bodo izvedli eno od treh možnih sanacij.

Na sestanku so poudarili, da je to prvi primer te vrste na svetu in da se bodo na jugoslovanskih izkušnjah reševanja te potencialne »ekološke bombe« učili tako domači kot svetovni strokovnjaki. Sam prenos tovora bo treba opraviti kar se da previdno, še toliko bolj, ker o vplivu vinilklorid monomera na okolico ne vemo veliko. Treba se bo izogniti vsaki nevarnosti in morebitnim posledicam tako za prebivalstvo kot za morske organizme in ozračje. Po koncu akcije bo zagrebški institut Rudjer Bošković še naprej redno meril ekološke razmere na tem področju. (dd)

● Gorbačov v Ljubljani

NADALJEVANJE S 1. STRANI

neralnega sekretarja Gorbačova pozdravil predsednik poslovodnega odbora Banke Metod Rotar. Sledil je krajši pogovor in ogled Ljubljane s terase stolpnice Ljubljanske banke - Združene banke.

Sledilo je kosilo na Brdu pri Kranju, kjer sta predsednik predsedstva SR Slovenije in generalni sekretar centralnega komiteja komunistične partije Sovjetske zveze izmenjala zdravljici. Predsednik Popit je izrazil zadovoljstvo zaradi prisotnosti Gorbačova v Sloveniji in povedal, da besedi »glasnost« in »perestrojka« postajata del tudi slovenskega jezika. Generalni sekretar Gorbačov pa se je zahvalil za slovensko gostoljubje in rekel, da, čeprav nekatere v Jugoslaviji moti, da do obiska ni prišlo prej, je zdaj pravi čas, saj prihaja pomlad.

Minute pred, med kosilom in po njem so bile edini čas, ko so slovenski gostitelji lahko izmenjali stališča s svojim gostom. Kot je novinarjem povedal predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan, se je sovjetski gost v Sloveniji najbolj zanimal za visoko tehnologijo, partijska voditelja pa sta lahko primerjala tudi svoja pogleda na prihodnost socializma.

Nekaj pred 16.00 sta se sekretar Gorbačov in njegova žena na letališču Brnik poslovila od predsednika predsedstva SR Slovenije Franceta Popita, predsednika IS Dušana Šinigoja, predsednika predsedstva CK ZKS Milana Kučana, in drugih visokih slovenskih predstavnikov.

● Primorska poje

NADALJEVANJE S 1. STRANI

nostnih zakusk in od kozarcev domačega vina. Prostovoljno delo je bistveno, da pa ne bo le jalova muka, morajo pevci-amaterji razpolagati s takšnimi »sredstvi«, ki jim bodo omogočila kakovostno rast in razvoj.

Zbori potrebujejo čvrsto organizacijo, da niso prepuščeni samim sebi, potrebujejo primerne prostore, predvsem pa potrebujejo usposobljene dirigente in pedagoge. Tudi tako množična revija, kot je Primorska poje, nas ne sme zaslepiti in utrditi v javnosti prepričanja, da je z zborovskim petjem vse v najlepšem redu. Krovne organizacije, ustanove, ki so nad njimi, skratka celotna družba (saj je zborovsko petje družbeni pojav) mora vedeti, da se to naše preljubo petje srečuje s hudimi težavami. Kako težko je na primer najti dirigenta, ki bi zboru vlil novega veselja in znanja. Kako težko je organizirati strokovne seminarje, ki bi privabili izkušene in manj izkušene kadre. Kako težko je izbrati dober repertoar, saj se morajo zbori zavedati svojih zmogljivosti, kar pa ni vedno lahko. Pri tem je potrebna strokovna pomoč, ki je ni vedno lahko najti. Vse to stane, denarja pa je na žalost vedno premalo.

Potrebujemo vrhunske zbore, to je takšne zbore, ki se lahko primerno predstavijo v tujem okolju in ki so lahko stvarno merilo naših sposobnosti. Ne podcenjujemo manjših in šibkejših, ne moremo pa mimo dejstva, da obstaja tudi v kulturi neko »tržišče«, ki ocenjuje, razmejuje in zapisuje neke vrednostne lestvice. Gorje, če ne bi bilo tega tudi v ljubiteljski kulturi. Pristajanje na sivo povprečje pomeni v bistvu kapitulacijo pred vsemi tistimi, ki potiho ali pa že kar glasno razmišljajo o tem, da je čas nenaklonjen kulturi, saj nas pestijo prehude finančne in drugačne težave, da bi si lahko privoščili »neproduktivne luksuze«. Misel je seveda povsem zgrešena, saj se družba lahko razvija le kot celota, nepogrešljiv del te je seveda tudi kultura. Pa pustimo razmišljanje, ki nas lahko vodi v globoka brezna žalosti. Naj bo Primorska poje tudi letos velika in praznična prireditev. Naj bo ljubezen s črvičkom dvoma!

Koroški kulturni dnevi

LJUBLJANA — V ljubljanskem Cankarjevem domu so včeraj zvečer slovesno otvorili Kulturne dneve koroških Slovencev, to je tridnevno srečanje, ki je posvečeno prikazu kulturne dejavnosti slovenskih rojakov v Avstriji. Po vrstnem redu je to tretja tovrstna prireditev in je nadaljevanje »dnevov« iz let 1982 in 1985; istočasno pomeni prireditev tudi začetek novega kroga vsakoletnih srečanj, ki so izmenično posvečena predstavitvi kulturnega življenja Slovencev v Furlaniji-Julijski krajini, Porabju in, kot rečeno, na Koroškem.

Na slavnostni otvoritvi sta spregovorila predsednik Krščanske kulturne zveze iz Celovca Janko Zerzer in predsednik SZDL Slovenije Jože Smole. Zerzer je v svojem posegu predvsem predstavil tridnevni spored in poudaril, da je njegova vsebina posvečena aktualnim vprašanjem na Koroškem, v prvi vrsti problematiki tako i imenovanega koroškega pedagoškega modela in 50-letnici anšlusa. Dejal je, da tovrstna prireditev prispeva k dvigu narodne samozavesti manjšine, še zlasti sedaj, ko doživlja udarce na gospodarskem in političnem področju. Smole je takoj zatem obsodil kršitev osnovnih nacionalnih pravic na Koroškem in segregacijske pritiske, ki skušajo odpraviti dvojezično šolstvo. Dejal je, da SZDL zavrača težnje nazadnjaških sil, katerih namen je ločevanje obeh narodov in zahteval, naj avstrijska republika zagotovi pogoje za sožitje med tam živečima skupnostima.

Sočasno s slavnostno otvoritvijo so v preddverju odprli razstavo del Valentina Omana, koroškega slikarja, ki je s svojimi stvaritvami prodrl v avstrijski umetniški prostor. Slovenskega slikarja je predstavil kritik Ivan Sedej. Kmalu po otvoritvi je bila na sporedu prva od treh okroglih miz v teh dneh, na njej pa so razpravljali o narodnostnem ločevanju na Koroškem ob primeru dvojezičnega šolstva.

IVAN VOGRIČ

Kljub zastoju v Ženevi SZ za umik iz Kabula

MOSKVA — Sovjetska zveza je načelno pripravljena organizirati umik svojih čet iz Afganistana, pa čeprav se bodo ženevska pogajanja med Afganistanom in Pakistanom končala brez sporazuma. Glasnik sovjetskega zunanjega ministrstva Vadim Perfilev je izjavi dodal, da se bosta v tem primeru sporazumela SZ in Afganistan, ne glede na morebitne pakistanske ugovore.

Ženevska pogajanja za umik sovjetskih čet so dejansko zastala na mrtvi točki. Tega naj bi bili krivi pakistanska in ameriška delegacija, ki se menda nista lotili vprašanja z dovolj konstruktivnim pristopom. Ženevski zastoj naj ne bi predstavljal ovire za umik vojaških enot, saj bi se lahko Moskva in Kabul še do konca meseca domenili za sprostitev napetosti v državi.

Vranitzky novi predsednik SPÖ

DUNAJ — Avstrijska socialistična stranka bo zamenjala svojega voditelja. Njen dosedanji predsednik Fred Sinowatz je namreč potrdil vest, da je predal ostavko, za svojega naslednika pa je predlagal kanclerja Vranitzkega. Vodstvo SPÖ je menda soglasno sprejelo politični nasvet svojega bivšega predsednika.

Vranitzky je izjavil, da se ni nikoli potegoval za predsedništvo stranke, se mu pa ne bo odrekel, če ga bodo kolegi prosili, naj prevzame to pomembno politično funkcijo.

Noriegovi vojaki zatrli poizkus vojaškega udara

PANAMA CITY — Vojaški udar, ki je želel odstaviti generala Noriego, ni uspel. Skupina vojakov, ki jo je vodil polkovnik in vodja panamske policije Leonidas Macias, je namreč preteklo noč poizkusila napasti in ubiti zloglasnega generala Noriego, ki je pred tremi tedni odstavil predsednika Delvalleja. Udar pa so Noriegove vojaške enote, tako piše v uradnem komunikeju, zatrle že v kali. Zdi se, da ni prišlo do prelivanja krvi, poleg polkovnika Maciasa so vojaki aretirali tudi majorja Edgarda Quezada in Aristidesa Baldoneda ter kapetena Humberta Macea.

General Noriega je nekam duhovito odgovoril novinarjem, ki so želeli izvedeti za podrobnejše podatke o neuspelem udaru, da so bili vsi streli le poljubi. Kljub temu pa je očitno, da se Noriegi stolček počasi začenja majati, saj je napetost v Panami dosegla izredno visoko stopnjo. Noriegovi vojaki so v izredni pripravljenosti in so zastražili vse panamsko glavno mesto, trenutni predsednik Palma pa se je sestal z ministri, da bi preučili dramatični položaj.

Na sliki (telefoto AP): **policija skuša z vodnimi topovi porazgubiti manifestante, ki so protestirali proti trenutno težkemu stanju v državi.**

Plaz polemik zaradi aretacije dveh novinarjev

PALERMO — Aretacija novinarjev dnevnikov Unità in Repubblica, ki sta obtožena kršenja preiskovalne tajnosti in osebnega okoriščanja, je sprožila plaz polemik v državi. Oglasil se je celo pravosodni minister Vassali, ki sicer ni hotel komentirati aretacije, je pa podčrtal, da bo moral parlament v čimkrajšem času revidirati sporni zakon o poklicni tajnosti.

Zaplenili Mladino

LJUBLJANA — Temeljni javni tožilec v Ljubljani je včeraj izdal nalog o začasni prepovedi najnovejše, 11. številke tednika Mladina. Temeljni javni tožilec Boris Stadler je povedal, da je Mladina prepovedana zaradi nekega teksta, nalog pa so izdali na temelju točke 4 člena 98 zakona o javnem obveščanju, ki pravi, da je »prepovedano objavljati ali širiti neresnične informacije in podatke, ki povzročajo ali bi lahko povzročili hujše vznemirjanje občanov in ki huje ogrožajo ali bi lahko ogrozili javni red in mir«. (dd)

Pomembna vest iz Strasbourga

Evropski upravitelji za manjšinsko zaščito

STRASBOURG — Evropska konferenca dežel in krajevnih uprav, ki združuje krajevne upravitelje iz držav Evropske gospodarske skupnosti, je včeraj odobrila »evropsko listino za pravice deželnih in manjšinskih jezikov«. Spomenica, ki so jo odobrili s široko večino glasov, priznava vsem članom manjšinskih skupnosti pravico do uporabe materinega jezika v odnosih z vsemi javnimi oblastmi. Listina seveda nima nobene pravne veljave, pomeni pa zelo pomembno priznanje za narodne in jezikovne skupnosti, ki živijo v državah Evropske gospodarske skupnosti.

Konferenca dežel in krajevnih uprav bo odobreno listino sedaj odposlala vsem vladam držav članic EGS, evropskemu parlamentu ter vsem mednarodnim organizacijam, ki se ukvarjajo z manjšinskimi problemi. Listina, kot se je lahko izvedelo, odraža znano listino OZN o človekovih pravicah in tudi nedavno resolucijo evropskega parlamenta o pravicah narodnih manjšin, katere pobudnik je bil zgodovinar in evropski poslanec Gaetano Arfè.

»Parlament« krajevnih upraviteljev EGS je včeraj odobril tudi nekatere resolucije v prid boju za zaščito okolja, ki so jih predlagali naravovarstveniki in zastopniki zelenih skupin.

Posvet o gospodarski družbeni in kulturni politiki za kmetijstvo

GARDA — V tem slikovitem mestecu ob istoimenskem jezeru se je včeraj začel tridnevni posvet o gospodarski, družbeni in kulturni politiki za kmečke družine na območju delovne skupnosti Alpe-Adria. Na posvetu, ki ga organizira komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in gorska območja skupnosti, nastopajo številni strokovnjaki iz vseh dežel in republik, članic organizacije. Med temi odbornik za kmetijstvo iz dežele Veneto dr. Veronese. Socialistično republiko Slovenijo zastopata republiški sekretar za gozdarstvo Milan Kneževič in predsednik Zadružne zveze Slovenije Leon Frelih, za SR Hrvatsko pa je prisoten republiški sekretar za kmetijstvo Čedomir Paić.

Včeraj je uvodno poročilo o problemih kmečke družine podal odgovorni za probleme kmetijstva pri Gospodarski zbornici za avstrijsko Štajersko Wilhelm Hercog, ki je poudaril zlasti vlogo kmečkega prebivalstva pri ohranjevanju izročil, pristnega stika z naravo ter medčloveških odnosov in vrednot. Govornik je tudi poudaril, da so dežele, članice skupnosti Alpe-Adria, dolžne zlasti v sedanjem trenutku poskrbeti za to, da bodo kmetijske dejavnosti primerno ovrednotene, kajti od tega bo v veliki meri odvisna bodočnost širših človeških občestev, med katera se uvršča tudi občestvo delovne skupnosti Alpe-Adria. Posveta se udeležuje izredno veliko število mladih kmetovalcev iz Italije in iz sosednje Avstrije.

E. F.

Na zasedanju o stalinizmu v italijanski levici

Po Togliattiju so na zatožno klop postavili Nennija in socialiste

RIM — Izjemna udeležba zgodovinarjev, politologov, novinarjev in drugega občinstva je tudi včeraj izpričala veliko zanimanje za študijski simpozij o stalinizmu v italijanski levici, ki ga je v Rimu priredila socialistična stranka v sodelovanju z mesečnikom Mondooperaio.

Včerajšnja poročila in posegi v razpravo so bili tako časovno kot vsebinsko razdeljeni nekako v dva dela. V prvem delu je prevladovala kritika na račun metod in učinkov stalinizma tako v sovjetski kot italijanski komunistični partiji v letih španske državljanske vojne, v času moskovskih procesov, med samo osvobodilno borbo ter v prvih povojnih letih. Drugi del pa je bil priložnost za razmislek tudi o vplivih stalinizma na socialistično stranko. Poleg Togliattija, kot glavnega italijanskega stalinističnega voditelja, je simpozij postavil na zatožno klop tudi Nennija in druge socialistične predstavnike, ki so vsi bili v nekem pogledu žrtve tistih težkih časov.

Prvi je včeraj govoril zgodovinar Mario Baccianini, ki je obravnaval vlogo Togliattija med špansko državljansko vojno. V svojem zelo podrobnem poročilu je skušal osvetliti nekatera ključna vprašanja o vzrokih, ki so marca 1937 privedli do padca vlade Larga Caballera. Po Baccianinijevem mnenju je imel pri tej zadevi pomembno besedo ravno Togliatti, ki je videl v Caballeru glavno oviro za utrditev stalinizma in sovjetskega vpliva v Španiji. Tista leta je v SZ označevalo odstranjevanje starih boljševiških voditeljev in španska vojna je bila v tem pogledu preizkusni kamen stalinizma. Tako je prišlo do velikih čistk, pri katerih so imeli del krivde tudi socialisti, je priznal Baccianini. Z njim je nato polemiziral nekdanji komandant brigade italijanskih prostovoljcev »Garibaldi« v Španiji Randolfo Pacciardi, ki je postavil v dvom, da bi bil Togliatti leta 1936 sploh v Španiji in da zato ne more biti glavni krivec Caballerovega padca. Prav tako se ni Pacciardi povsem strinjal z Baccianinijevo sodbo o Togliattijevem vedenju v zvezi s preganjanjem anarhistov in trockistov. »Če bi sam bil na čelu Španije,« je dejal, »bi težko prenašal razcepitev Katalonije. Morda bi ravnal tako, da bi anarhistov ne postavil ob zid, temveč jih samo pozaprl.« Pacciardi, ki se proglaša za republikanca, je zavrnil tudi Baccianinijevo tezo, da je Sovjetska zveza bolj medlo podprla republikansko Španijo.

O težkih odnosih med italijanskimi socialisti in komunisti med antifašističnim begunstvom v Franciji v letih med 1936 in 1939 je govoril Carlo Vallauri. Zgodovinar je ob citiranju raznih dokumentov analiziral razloge, ki so privedli do političnega razkola med Gramscijem in Togliattijem. Ti razlogi so bili predvsem izbira »metode« boja, pri čemer je Togliatti zagovarjal Stalinovo načelo o gradnji socializma v eni sami državi.

Zelo izčrpen s podatki je bil tudi poseg Guelfa Zaccarie, ki je govoril o italijanskih žrtvah stalinizma tako v Sovjetski zvezi kot v Španiji in v Italiji. V Sovjetsko zvezo se je pred fašističnim terorjem zateklo okrog 600 italijanskih komunistov. Dvesto se jih ni nikoli več vrnilo. Zaccaria se je pri tem vprašal, zakaj Togliatti ni spregovoril o teh žrtvah stalinizma, čeprav je dobro vedel, kaj se je dogajalo. Če se tedaj ni zavzel zanje, da bi rešil svojo kožo, je poudaril Zaccaria, bi lahko zanje posredoval vsaj kasneje, leta 1944, ko se je vrnil v Italijo in ni bilo več nevarnosti, da bi padel v roke sovjetske policije. O teh in drugih žrtvah stalinizma tudi v Italiji je KPI prvič spregovorila šele leta 1961, je ugotavljal govornik ter dodal, da je partija danes dolžna, da te stvari do dna osvetli.

Morda najbolj zahtevna naloga med včerajšnjim zasedanjem pa je pripadla tržaškemu senatorju Arduinu Agnelliju, ki je podal dolg prikaz zgodovine italijanske socialistične stranke ter razmišljal o vplivih stalinizma nanjo. Začel je z ugotovitvijo, da se je PSI dokaj prepričano priključila tretji internacionali in da je leta 1922 prišla do odločitve, da izključi iz svojih vrst reformistične predstavnike. Potem ko je komunistična internacionala opustila teorijo o »socialfašizmu«, je prišlo do zbližanja med PSI in KPI. V letih odporniškega gibanja je po Agnellijevem mnenju tudi v socialističnih vrstah prevladala težnja, da je za zbližanje med obema komponentama delavskega gibanja treba odstraniti vse elemente kontrapozicije ter se oprijeti leninističnih idej. Te težnje sta zagovarjala zlasti Lelio Basso in Rodolfo Morandi. Najbolj očitno pa se je navezanost PSI na stalinizem pokazala v strankini zunanji politiki, ki jo je v precejšnji meri pogojevala Sovjetska zveza. Agnelli je pri tem citiral socialistični dnevnik Avanti, ki je v prvih povojnih letih zavzemal odločna protiameriška in prosovjetska stališča. Posebej pa je obravnaval figuro Nennija in njegov odnos do Stalinovih procesov v letih 1949 do 1952, za kar je bil deležen tudi Stalinovega velikega priznanja za mir. Njegovo spreobrnjenje se je začelo šele po XX. kongresu.

D. K.

Kulturni dnevi Slovencev v Avstriji

»Koroški Slovenci hočemo iz našega kulturnega geta«

Slovenci iz Avstrije so svoje kulturne dneve v Ljubljani pripravili prvič 1983. leta v želji, da bi širšemu krogu predstavili ustvarjalnost z roba slovenskega kulturnega prostora, ustvarjalnost, ki nastaja v težjih pogojih političnega in sicer šnjega zapiranja manjšine v geto. Prav ti pritiski, v zadnjem času še posebej v šolstvu, odločno prilivajo moči gledališkim, literarnim, založniškim, zborovskim in številnim drugim dejavnostim Slovencev na avstrijskem Koroškem.

Tokrat se v ljubljanskem Cankarjevem domu predstavljajo tretjič. Ob priložnosti smo se pogovarjali s tajnikom Slovenske prosvetne zveze v Avstriji dr. Jankom Mallejem:

Koroški Slovenci tudi tokratno prireditev v Cankarjevem domu namenjate novejšim kulturnim stvaritvam; osrednje mesto pa ima aktualna družbeno politična tematika vašega vsakdana. Zakaj taka izbira?

Narodnostno ločevanje v šolah zaskrbljujoče sega v naše kulturno življenje, kajti slovenski jezik v avstrijski družbi izrivajo iz javnosti in ga potiskajo v zasebno življenje. Koroški Slovenci hočemo iz tega geta, v katerem poteka naše kulturno življenje in hočemo ustvarjati tako kulturo, ki je razumljiva nam in nemško govorečim sosedom. To pomeni, da moramo o naših težavah spregovoriti v pesmih, gledališki, literarni in drugih oblikah ustvarjanja in to tako, da bodo o našem narodnostnem položaju vedeli in ga razumeli tudi nemško govoreči. To pa seveda ni vedno lahko! Še posebno zdaj ne, ko nas hočejo prav v šolstvu z vso silo potisniti v izolacijo, iz katere bi težko našli pot.

V okviru koroških kulturnih dnevov pa se bomo zaustavili tudi ob 50-letnici priključitve Avstrije k nacistični Nemčiji. Prav je, da mlade generacije poznajo tudi ta del naše zgodovine, da vedo, kako so naši starši doživljali 1938. leto in kako smo se Slovenci, tudi tedaj zatirana manjšina, obnašali do nove oblasti. Bilo je precej oklevanja in tudi oportunizma; v letih 1941/42 pa se je pričelo zavestno vključevanje koroških Slovencev v NOB slovenskega naroda.

Vemo, da ustvarjate v izredno težkih družbenih in političnih, pogosto tudi materialnih razmerah. Pa vendar tega v tako bogati kulturni letini ni čutiti!

To je res! Morda je to odgovor na naše narodno politično trpljenje. Morda na vse te pritiske odgovarjamo prav s tako množično kulturno dejavnostjo.

V zadnjih treh letih smo prav v gledališču naredili veliko obetavnega. Izbrali smo namreč dela, s katerimi smo se v preteklosti simbolično identificirali in jih zdaj prekrojili tako, da ustrezajo današnjemu času in potrebam slovenskega človeka na Koroškem. Mislim zlasti na Miklovo Zalo, ki je še vedno simbol slovenstva, vendar ne tako, kot včasih; to je Miklova Zala za današnje potrebe. Ob takih razmišljanjih smo pravzaprav preko naše kulturno gledališke dejavnosti prišli do prepoznavanja svoje lastne duhovne ustvarjalnosti in se ob tem začeli še bolj svobodno gibati v našem kulturnem življenju. Za nas velja, da ko ustvarjamo kulturo, delujemo tudi narodno politično, saj se oboje v našem življenju tako ali drugače mora prepletati.

Verjetno vam taka predstavitev kulturnega dela v slovenskem prostoru veliko pomeni. Kako ste zadovoljni s pretokom kulturnih dobrin v obeh smereh?

Rekel bi, da nisem zadovoljen, saj občutimo na severnem robu skupnega kulturnega prostora precejšnjo duhovno odtujenost od Slovenije. Ocenjujem, da so tradicionalne folkloristične dejavnosti nezadostne, isto velja za izletniški turizem in lepo slovensko pesem, ki nas še združuje. Vse to je premalo! Bistveno je, da matica in manjšina poznata globino narodne biti. Trenutno je to pri nas vprašanje narodnega obstoja, ki ga bijemo na področju dvojezičnega šolstva. Potrebna nam je moralna in materialna podpora matične dežele, saj nam režejo korenine.

Menite, da je vzdušje vendarle naklonjeno spremembam na bolje?

Menim, da moramo ustvariti vzdušje, v katerem se bomo pripravljeni o nacionalnih vprašanjih odkrito pogovarjati: na Koroškem o mednacionalnih odnosih v Sloveniji in Jugoslaviji in obratno, o naših težavah v celotni Jugoslaviji. Prepričan sem namreč, da ni vprašanje koroških Slovencev problem, ki naj skrbi le nas in matično Slovenijo, skrbeti mora vso državo, v kateri živi slovenski narod.

Vprašanje manjšin, odnosi do njih so, po mojem mnenju, preizkusni kamen demokratičnosti neke države. Avstrija pa se negativno obnaša ne le do svoje slovenske manjšine, temveč tudi do lastne preteklosti. Vprašanje demokratičnosti je torej večdimenzionalno — kaže se v odnosih do manjšine in tudi do drugih držav. Če se tu lahko razvije enakopravni in demokratični dialog med vsemi prizadetimi, potem obstajajo možnosti za spremembe na bolje!

Kako odmevajo ljubljanski dnevi koroške slovenske kulture v avstrijskem prostoru?

Kljub vsem nevarnostim zaprtega položaja, smo v zadnjih letih namenili veliko naporov prepričevanju avstrijske javnosti o neurejenosti našega položaja. Uspelo nam je in to nam vliva optimizem. Vidimo in občutimo, tako denimo ob solidarnosti na veliki dunajski demonstraciji proti ločevanju otrok v šolah, da nam veliko demokratično mislečih Avstrijcev želi pomagati pri uresničitvi naših narodnostnih pravic. Ti ljudje pozitivno ocenjujejo tudi naše povezovanje v slovenskem kulturnem prostoru in prav tu vidim manjšino kot most med demokratičnimi ljudmi različnih kultur.

MIRJAM MUŽENIČ

Neprimerne ceste na Obali burijo duhove krajanov

Namig predsednika Združenja cestnih podjetij Slovenije Mirana Marušiga, češ da bi bilo smotrneje graditi odsek ceste od ankaranskega križišča do Kopra ob stari trasi, v nekoliko cenejši različici in da nima smisla graditi po pravkar na novo izdelanih projektih, je vzbudil med zbranimi na nedavni javni tribuni o cestnih povezavah obalne regije z notranjostjo Slovenije, glasen odpor.

Še pred približno dvema letoma so namreč »cestni strokovnjaki« zagotavljali, da stari načrti, ki jih imajo na obali že od začetka sedemdesetih let, niso primerni, zaradi česar so na obali v približno letu dni nemudoma izdelali nove načrte in verjeli obljubam, da bodo leta 1988 ta majhen cestni odsek vendarle res začeli graditi. Komaj pa so bili načrti nared, se spet pojavi drugačno mnenje in to s strani kar pomembnega »cestarja«.

Na obali dobro vedo, da denarja primanjkuje. In na javni tribuni v Kopru smo lahko prvič javno slišali predlog, da bi v Sloveniji vpeljali drugačno ceno bencina, s posebnim dodatkom za gradnjo cest. Mnogi bi po mnenju prisotnih na javni tribuni podprli tak predlog. Seveda še zdaleč ne gre samo za pomanjkanje denarja. Vse zdrahe potrjujejo še nekaj - da je marsikaj narobe tudi pri organiziranosti, pri strokovnih ali politično-tehničnih odločitvah o tem, kako in do kod bomo v Sloveniji gradili ceste.

Nihče namreč noče in ne more oporekati številkam, ki govorijo o gostoti prometa na obalni cesti (gostota prometa pa je gotovo v določeni zvezi z gospodarsko aktivnostjo nekega območja) in na cesti proti morju, kakor tudi ne o ekonomski upravičenosti gradnje take ceste.

Podatki o štetju prometa, ki so ga leta 1985 opravili (objavili leta 1986) pri Skupnosti za ceste Slovenije, so zanimivi. Gre za povprečno število vozil na dan (v obe smeri) povprečno za vse leto (turistični kraji so pri tem prikazu prikrajšani, ker ni prikaza sezonskega vpliva). Na najbolj obremenjenih ljubljanskih vpadnicah je bilo takrat toliko prometa - iz tržaške smeri - 15.500, z dolenjske - 17.950, s kranjske smeri - 13.350, iz mariborske - 16.050. Drugi odseki v Sloveniji pa : Maribor - Počehova 13.750, Počehova - Šentilj - 7.100, Maribor - Ptuj - 8.250, Kranj - Podtabor - 11.600, Črni kal - Kozina - 6.950, Ajdovščina - Nova Gorica - 4.300, Razdrto - Ajdovščina - 2.400, Piran - Izola - 13.750 in najbolj obremenjen slovenski cestni odsek, križišče Ankaran - Koper 22.800 vozil dnevno. Strokovnjaki zagotavljajo, da vozi po tem koprskem odseku tudi precej vozil več v poletni sezoni, oziroma, da takrat vsa vozila, ki hočejo proti morju, niti ne morejo več voziti po tem delu in gredo po najrazličnejših obvoznicah, ki seveda ne zaslužijo tega imena.

Zadnje čase je pogosto slišati razlage, da je osimske ceste potrebno in nujno zgraditi, ker gre za meddržavno obvezo. Res je tako, če to drži za osimske ceste, zakaj ne drži meddržavna obveza, sprejeta ob gradnji hotelskega naselja Bernardin in takrat izdanim zveznim zakonom (podpisal ga je še predsednik Tito), s katerim se Jugoslavija obvezuje, da bo ob prejetju mednarodnega kredita za gradnjo Bernardinskih hotelov, med drugim zgradila tudi obalno cesto od mejnega prehoda Škofije do Portoroža.

BORIS ŠULIGOJ

Sestanek med MO SKGZ in FGS

Mladinski odbor SKGZ se je v nadaljevanju svojih stikov z italijansko mladinsko stvarnostjo pred nekaj dnevi sestal z deželnim vodstvom Zveze socialistične mladine FGS. Delegaciji, ki sta jih vodili predsednika Boris Peric in Moreno Pilosio, sta preverili možnost sodelovanja na podočjih, ki so najbolj zanimiva za mladino. Beseda je tekla predvsem o vprašanjih okolja, onesnaženja in jedrske energije. S tem v zvezi si bosta obe mladinski organizaciji prizadevali za širše sodelovanje, ki naj bi vključilo tudi ZSMS in avstrijsko mladino.

Govorilo se je tudi o kakovosti življenja mladih in o možnih skupnih pobudah prav na tem področju ter o važnosti vzpostavitve mednarodnih stikov v okviru prostora Alpe-Jadran.

Del sestanka so namenili tudi manjšinski problematiki. Obe delegaciji sta analizirali stanje tako Slovencev v Italiji kot Italijanov v Jugoslaviji. Kar se nas tiče je FGS izrazila željo po premostitvi problemov med obema narodoma, predvsem v Trstu, ter težkega položaja, ki je v Benečiji. Odločilen korak za premostitev teh vprašanj vidijo mladi v odobritvi zaščitnega zakona za slovensko manjšino in v zakonu za obmejna področja, ki bi lahko bistveno pripomogel k rešitvi gospodarskih problemov Benečije, goriške ter tržaške pokrajine. Tako Peric kot Pilosio sta izrazila zaskrbljenost tudi za italijansko manjšino v Jugoslaviji, predvsem za Italijane na hrvaškem ozemlju.

Dragoceni edinček v Strunjanu

STRUNJAN — *V turističnem naselju Strunjan, v bližini Portoroža, raste že petnajst let na cvetočem travniku, ki predstavlja oazo miru poleg morja, nenavaden kaktus vrste AURANCANA. S svojo lepoto izstopa od drugega raznovrstnega zelenja in cvetja, ki ga lepo negujejo in zaradi njegove vrednosti privlačuje zvedave turiste, ki v Strunjanu preživljajo dopust in izletnike, ki se ustavljajo mimogrede. V sosednji Italiji je vrednost 1 centimetra vejice kaktusa aurancana 10.000 lir, vrednost celega kaktusa, ki ga gojijo v Strunjanu, pa bi znašala nekaj milijonov lir.*

»Turisti dobijo podatke o dragoceni rastlini, katero smo kupili pred petnajstimi leti v Holandiji, ki raste na območju našega naselja. Skoraj vsi si ogledajo ta enkratni primerek kaktusa in se poleg njega fotografirajo za spomin. Čeprav je velika vrednost, ni zaščiten in ne posebej zavarovan. Zanimivo je, da ne glede na velike temperaturne razlike, kaktus zdrži naše vremenske prilike, tako da ga tudi pred mrazom ne zaščitimo,« pripoveduje Maks Furlan, direktor Turističnega naselja Hoteli Strunjan.

(Na sliki: dragocen kaktus in naš sogovornik Maks Furlan)

Besedilo in slika: Zoran Vlajić

Pred izidom kataloga o gospodarskih dejavnostih

NOVA GORICA — Že nekaj let je čutiti, da gospodarstvo severno-primorskih občin, Nove Gorice, Ajdovščine, Idrije in Tolmina nima dostojne oziroma skupne predstavitve svojih dejavnosti in proizvodnje. Z aktivnostjo medobčinske gospodarske zbornice za Severno Primorsko v Novi Gorici bo ta vrzel kmalu odpravljena. Z njihovo idejo, aranžmaji in pomočjo tečejo namreč zadnja korekcijska dela na zelo reprezentativnem Poslovnem katalogu celotnega gospodarstva te regije. Ta bo po oceni te zbornice izšel tekom meseca marca letos v nakladi 5-6 tisočih izvodov in sicer v slovenskem, italijanskem in angleškem jeziku. Kasneje po potrebi tudi v drugih jezikih, na primer v nemščini. Katalog bo zapopadel okrog 90 delovnih organizacij in temeljnih organizacij. Sestavljen bo iz dveh delov: v prvem delu bodo izpisane firme po panogah z osnovno dejavnostjo, v drugem delu pa bodo detajlnejši podatki o posameznih podjetji.

Sedaj tečejo še zadnje korekcije tudi s strani posameznih podjetij in seveda morebitne dopolnitve.

Poslovni katalog te regije je vsekakor dobrodošla pomoč pri nastopanju tako zbornice kot posameznih firm predvsem na tujih trgih, ob priliki nacionalnih in še posebej mednarodnih sejmov, seminarjev in drugih srečanj gospodarstvenikov in drugih. Ne nazadnje bo dobrodošel pripomoček izvoznim firmam, ki imajo v tujini svoja predstavništva.

- o -

DANIELLE STEEL 160.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelih

Še vedno mu je bil nenaklonjen, medtem ko je pripravljal svojo disertacijo in se je ona učila za izpite. Na neki način sta ji ugajala njegova resnost in purizem do filozofije. Ni se ji zdel tog, temveč kvečjemu še ljubši.

»Strašansko te bom pogrešala med počitnicami.« S knjigo v naročju je ležala na kavču in ga pogledala. Z očali je bil videti strašansko resen, toda zdaj je pokukal čez njihov rob in se nasmehnil.

»Verjetno si boš oddahnila, ko boš spet v Deželi plastike,« to je bilo namreč njegovo ime za Los Angeles. »S prijatelji boš lahko vsak dan šla v kino in jedla takose in ocvrt krompirček,« tudi te stvari so ga spravljale v grozo, »preden se boš morala vrniti sem.« Zasmejala se je njegovi viziji Los Angelesa. Po njegovem so tam ljudje tekali naokoli s hamburgerji, takosi in pizzami v rokah in navijalkami v laseh, poplesavali v ritmu rocka in hodili gledat cenene filme. Še bolj pa ji je šlo na smeh, kadar je pomislila, kaj bi rekel k Val. Njena sestra je snemala novo srhljivko, v kateri je nastopala prevlečena z zelenim glenom — vse prej kot v skladu z njegovim mnenjem o tem, kakšni naj bi bili dobri filmi. Včasih jo je spreletelo, da se Jason jemlje preresno, toda njuno razmerje ji je bilo ljubo in ko je rekla, da ga bo pogrešala, je govorila resnico.

33. poglavje

Dnevi, ki sta jih preživela skupaj, so bili idila, ki je ni doživel še nobeden od njiju. Ni bilo ne mamil, ne halucinogenov, ne obredja, ne pretvarjanja, samo Bill je nežnost in lepota, ki jih je navdihoval njenemu življenju, in veselje, ki mu ga je prinašala ona. Deset dni sta popolnoma pozabila, kako težki bosta naslednji dve leti. Ostala sta zaprta v hiši in na vrtu okrog nje, kjer sta tekala in se igrala in poslušala glasbo. Na njuno, po njegovih besedah poročno noč ji je ponudil kozarec šampanjca, samo enega. Privoščila sta si dolge kopeli v njegovi kadi, bral ji je knjige in ji zvečer pred ognjem razčesaval lase, obenem pa jo je ljubil tako, kot je ni še nihče. To je bila nekakšna očetovska ljubezen, ki jo je izkazoval Gail, obogatena z ljubeznijo, ki jo je nekoč čutil do svoje žene in ki je toliko let ni imel s kom deliti. Anne je odprl svojo dušo, ona pa mu je odprla svojo. Tolikšne sreče ni še nikoli občutila. Njuno zadnjo noč je jokala. Vsak dan je ubogljivo poklicala Gail, ki ji je poročala, da se lepo zabava v New Yorku. Nikoli pa se ni potrudila, da bi poklicala domov. Doma so vedeli, kje je in da je z njo vse v redu. Seveda se jim še sanjalo ni, kaj počne, toda to je bila zdaj njena skrivnost, s katero bo morala živeti še dve leti.

»Kaj, če bo Gail izvedela?« je vprašala, ko sta ležala v postelji. V zadnjih desetih dneh ni bila skoraj nikoli oblečena, ves čas sta se ljubila in Bill kar ni mogel potešiti svoje sle po njej. V teh desetih dneh se je ljubil več kot v zadnjih desetih letih. Ko je zdaj v mislih premlel njeno vprašanje, je zavzdihnil.

»Ne vem. Mislim, da bo sprva prizadeta, potem pa naju bo sčasoma sprejela. Mislim, da bo najbolje, če še kakšno leto ne izve, potem pa bo že starejša in zrelejša in bo laže sprejela najine občutke.« Anne je prikimala v znamenje, da se strinja. Strinjala se je s skoraj vsem. »Najbolj pomembno je, da se zavé, da lahko deliva najino ljubezen z njo in da je ne bova izključila. Jaz jo ljubim še prav tako kot poprej. Samo da zdaj ljubim še tebe. Navsezadnje imam pravico, da se nekega dne znova oženim... morda bo samo malce presenečena, da bo to njena prijateljica.« Anne se je nenadoma videla z belim pajčolanom in z Gail kot družico ob sebi, in ob tej misli se je nasmehnila pri sebi. Ljubke sanje, samo tako daleč, daleč proč. V dveh letih se lahko še marsikaj zgodi.

Tega se je zavedala bolj kot kdorkoli. Billu je povedala o Lionelu in Johnu, o njuni homoseksualnosti in o tem, kako sta jo vzela k sebi, dokler ni rodila in kako sta bila prijazna z njo... o Johnovi smrti in kako je Li še vedno potrt zaradi njega. Minilo je že leto dni, pa še vedno ni bil čisto pri sebi. Živel je sam in razen na delo ni nikamor zahajal. Tu in tam jo je odpeljal na kosilo, pri tem pa je bil tako molčeč, da jo je bilo kar strah. Bill je razumel, kaj mu opisuje. Sam je občutil isto, ko je umrla Gailina mati, vendar mu je na srečo ostala hčerka, ki ga je razveseljevala.

Knjiga je izšla pri ***Založništvu tržaškega tiska*** *in je na razpolago v* ***Tržaški knjigarni***

Vznemirljivi podatki izvedencev z Zelenega vlaka

Živimo v mestu neznosnega hrupa ki ne pojenja niti v nočnih urah

Hrup v Trstu presega že vse dopustne meje. Decibeli udrihajo po naših ušesih, nam kvarijo spanje in hromijo naš slušni aparat, saj podnevi in ponoči presegajo za deset do petnajst enot meje, ki jih določa (sicer neobvezujoče) ministrstvo za zdravstvo. Tako so ugotovili v prvem dnevu merjenja zvočnega onesnaženja izvedenci Zveze za okolje in Eksperimentalnega inštituta Državnih železnic, ki so se v torek pripeljali z Zelenim vlakom v Trst.

Prvi podatki, ki so nam jih posredovali meritelji, so naravnost razburljivi. Podnevi so namreč izmerili povprečno 75 decibelov, zvečer 74,3, ponoči pa 69,9 decibelov, tako da je razlika med dnevnim in nočnim hruščem zelo majhna. Meje, ki jih svetuje ministrstvo za zdravje in ki jih, žal, niso nikoli spremenili v zakon, pa predvidevajo podnevi 65 decibelov, zvečer 60 in ponoči 55. Najbolj vznemirljiv je seveda zadnji podatek: kot kaže, si Tržačani niti ponoči ne morejo opomoči od dnevnega trušča in si privoščiti mirno spanje. Glavni krivec za takšno klavrno stanje pa je motorni promet, ki že več let buri mestno javno mnenje, vendar pa primernih rešitev še niso našli.

Čeprav bi take podatke lahko tudi pričakovali, pa so nas izsledki prvega dne analiz, ki so jih v mestu opravili izvedenci Zelenega vlaka, le neprijetno presenetili. Premični laboratorij Zelenega vlaka je že v torek zvečer začel meriti stopnjo zvočnega in zračnega onesnaženja. Laboratorij za merjenje zvočnega onesnaženja so postavili na Korzo, na najpomembnejšo mestno prometno žilo, po kateri se peljejo vsi, ki prihajajo v trgovsko, upravno in politično središče tržaške pokrajine. Ugotovitve poldrugega dneva analiz pa so presenetile celo strokovnjake Zelenega vlaka, ki so našemu mestu nadeli ime »Hrupni Trst«.

Stanje, kakršnega so zabeležili na Korzu, se seveda ne more primerjati s stanjem v drugih mestnih predelih. Korzo je čez dan med najprometnejšimi tržaškimi ulicami. Prav zaradi tega pa bi lahko pričakovali, da je vsaj zvečer hrup zmernejši. Primerjave s hrupom v drugih mestnih predelih so še prezgodnje, vendar pa nam podatki s Korza lahko vsaj delno prikažejo stopnjo zvočnega onesnaženja vsega mesta. Natančnejšo sliko o zvočnem onesnaženju Trsta pa bomo imeli v soboto. Včeraj je laboratorij stal namreč pred glavno bolnišnico, danes pa bodo merili hrup v Ul. Flavia.

Učenci osnovne šole Trubar iz Bazovice na ogledu potujočega laboratorija

Izvedenci Zelenega vlaka pa so v preteklih dneh merili tudi stopnjo zračnega onesnaženja. Drugi premični laboratorij so namreč postavili na križišče med Ul. Rossetti in Drevoredom XX. septembra, kjer bo tudi ostal do sobote. Točnih podatkov nam še niso posredovali, znano pa je, da so tudi količine kemičnih snovi v zraku zelo visoke. Še preden se avtomobili poženejo navzgor po Ul. Rossetti, že izpuščajo v zrak izredno visoke količine ogljikovega oksida in ogljikovodikov. Tako je tudi Drevored XX. septembra, ena redkih oaz za pešce, ki jih imamo v Trstu, med najbolj onesnaženimi tržaškimi mestnimi predeli.

Zeleni vlak je v teh dneh žel med Tržačani veliko uspeha. Samo v sredo ga je obiskalo tri tisoč ljudi, obiske z vodičem pa je rezerviralo že tisoč učencev in dijakov. Tudi slovenske šole so pokazale veliko zanimanje za Zeleni vlak. Včeraj so ga obiskali učenci osnovnih šol iz Milj, Bazovice, Katinare, Barkovelj, srednješolci iz Doberdoba ter dijaki Poklicnega zavoda Jožef Stefan in Trgovskega zavoda Žiga Zois. Vsi so pozorno sledili razlagam (v slovenščini) predstavnika Zveze za okolje Wehrenfenniga, ki je govoril o negativnih učinkih prometa in industrije na okolje. Še posebej pa jih je zanimalo, katere so najučinkovitejše oblike boja proti onesnaževanju okolja.

Tržaška sekcija Zveze za okolje pa bo danes popoldne priredila zanimivo in svojevrstno manifestacijo: s kolesi se bodo popeljali po mestu in na ta način protestirali proti vse večjemu prometu. Zveza za okolje zahteva namreč omejitev težkega prometa, razširitev con za pešce in okrepitev javnih prevoznih sredstev. Kolesarska povorka bo startala ob 15.30 izpred glavne železniške postaje. Kdor nima kolesa, si ga lahko sposodi na Zelenem vlaku, kjer razpolagajo z 20 kolesi.

BARBARA GRUDEN

Škedenjski delavci tudi včeraj na ulicah

Deželni svet bo železarni posvetil izredno zasedanje

Obračun protestne manifestacije delavcev škedenjske železarne AIT je v določenem pogledu zelo zgovoren, saj priča, da so pripravljeni tudi na najostrejši način zahtevati svoje pravice. Kot smo poročali, je bil v sredo mestni promet skoraj popolnoma onemogočen do poznih popoldanskih ur, poleg tega pa so delavci, ki so zasedli železniške tire, preprečili odhod sedmih in prihod šestih vlakov. Za podobno akcijo so se železarji odločili tudi včeraj, le da so to pot krepko ovirali promet na križišču na Trgu Valmaura in po Ulici Flavia. Od 7.30 do 11. ure je bilo skoraj nemogoče priti v industrijsko cono, na cesti Brigata Casale pa se je ustvarila dolga vrsta tovornjakov.

Cestne zapore seveda povzročajo prebivalstvu velike težave, še zlasti ob urah, ko se ljudje odpravljajo na delo. Sindikalisti so nam povedali, da se s takšno obliko protesta sicer ne strinjajo popolnoma, da pa odraža ves gnev delavcev železarne, ki že leta poslušajo samo obljube in lepe besede. Tovrstne protestne akcije so torej spontane in jih delavci uprizarjajo s popolno zavestjo, da se jim lahko tudi težko obrestujejo. (Zgovoren primer je dogodek, ki je predstavnike tovarniškega sveta Aquile lani privedel pred sodne oblasti.) Vsekakor sindikati menijo, da bo treba v prihodnje organizirati drugačne, manj nevšečne oblike boja, čeprav so poulične manifestacije zaenkrat najučinkovitejše. Edina bojazen je, da bi se vsa stvar sprevrgla v neobvladan protest, ki bi lahko imel zlasti za posamezne delavce težke posledice.

Tudi politični obračun kaže, da so stranke, upravna telesa in sindikat le našli skupen jezik, saj so tiskovna sporočila, ki jih kar mrzlično izdajajo, večinoma napisana v istem tonu. Ta enotnost pa je po drugi strani tudi razumljiva, ne samo, ker gre za usodo več kot tisoč družin, temveč ker se vse bolj vsiljuje zavest, da postaja Trst neke vrste grešni kozel neustrezne vladne in gospodarske politike. V izjavi deželne svetovalske skupine PSI med drugim beremo, da »deželni industrijski sistem temelji na ravnovesju med furlanskim zasebnim podjetništvom in državnimi podjetji v Julijski krajini. Ukinitev škedenjske železarne lahko to ravnovesje podre, z njim pa bi se izničil tudi strateški pomen celotnega industrijskega ustroja v deželi. Gospodarske posledice bi lahko bile katastrofalne, saj bi Furlanija-Julijska krajina tako izgubila tudi vlogo mostu med obmejnimi deželami«. Deželni svet bo prihodnji torek v celoti posvetil izredno sejo prav problemu železarne AIT. Včeraj pa je tudi pokrajinski tajnik PSI Agnelli naslovil na ministra za državne udeležbe in na ministra za industrijo nujno vprašanje, kako nameravata ukrepati, da ne bi prišlo do zaprtja železarne. V vprašanju se med drugim sklicuje na znane obljube ministra Granellija, ki jih ni mogoče kar tako zatajiti. Ukinitev tega obrata bi namreč po mnenju Agnellija lahko imela hude družbene posledice.

Da je načrt družbe IRI o preureditvi (ki to dejansko ni) železarskega sektorja v državi nesprejemljiv, pa itak menijo vse zainteresirane strani, začenši z delavci. Preden državne finančne družbe osvojijo in uresničijo svoje najslabše predloge, ga je treba temeljito proučiti in spremeniti. Za to pa so poklicani predvsem pristojni ministri, zlasti oni, ki so se za obstoj škedenjske železarne zavzemali na deželni konferenci o podjetjih z državno udeležbo. Kaj več bo morda mogoče izluščiti po sestanku, ki bo v Rimu prihodnjo sredo. Razumljivo je, da vlada zanj veliko zanimanje. Predsednik Pokrajine Locchi je na ta račun povedal, da Trst ne bo hladnokrvno sprejmal procesa deindustrializacije in da mora vlada tržaško stvranost obravnavati z upoštevanjem celotnega teritorija ne pa posameznih sektorjev. Samo tako bo spoštovala obveze, ki jih je posredno sprejela na nedavni konferenci o državnih podjetjih.

Pri Turistični ustanovi

Načrti za razvoj turizma kljub pomanjkanju denarja

Na sestanku izvršnega odbora Turistične in letoviščarske ustanove za Trst in njegovo obalo, ki sta se ga udeležila tudi pred kratkim izvoljena člana Igor Tuta (PSI) in Rizzi (KD), so odborniki natančno pretehtali in analizirali svoje delovanje ter predložili nekaj načrtov za prihodnost.

Člani izvršnega odbora so se resno zavzeli za takojšnjo obnovo prostora v miramarskem parku, kjer v poletnih mesecih prirejajo priljubljeno predstavo v več jezikih »Luči in zvoki«. Obenem so pozitivno ocenili poseg deželne uprave, ki je omogočila, da so na Gradu sv. Justa pripravili že tretjo razstavo vojaških predmetov iz bogate de Henriquezove zapuščine. V poletnih mesecih bo Trst obogatila še ena turistična privlačnost, in sicer ogled orožja in drugih zanimivih vojnih predmetov.

Dnevni red sestanka je predvideval tudi pogovor o precej težki finančni krizi Turistične in letoviščarske ustanove, ki se vleče že nakaj časa. Njen predsednik Alvise Barison je v svojem posegu podčrtal, da je v nastalem položaju neobhodno takojšnje posredovanje javnih oblasti, ki so pristojne za turistični sektorj. Člani izvršnega odbora Turistične ustanove so se zato dogovorili, da bo predsednik Barison v čim krajšem času povabil predstavnike pristojnih organov na razgovor, na katerem jim bo osebno obrazložil hude težave Turistične in letoviščarske ustanove za Trst in njegovo obalo.

S seminarja o vplivu hrupa na zdravje

Kako proti zvočni onesnaženosti?

»Problem zvočnega onesnaženja so občutili že stari Rimljani, ki so se pritoževali nad ropotom vozovov po mestnih ulicah. Od tistih časov se je hrup seveda povečal, saj k zvočnemu onesnaževanju ne pripomore samo promet (ki je najbolj hrupen), ampak tudi industrija in vsi stroji, katerih se človek vsakodnevno poslužuje,« je zatrdil član Medkrajevne službe za preventivo prof. Alberto Russignan, ki je na včerajšnjem seminarju o hrupu v življenjskem in delovnem prostoru (priredili so ga Univerzitetni inštitut za medicino dela in uradi za medicino dela pri krajevnih zdravstvenih enotah FJK) spregovoril o negativnih učinkih hrupa na človekovo zdravje. Prof. Russignan je povedal, da je v zadnjih letih postal mestni hrup, ki ga v glavnem povzroča promet, glavni dejavnik zvočnega onesnaženja. Profesor je poudaril, da žal ne vidi veliko možnosti, kako bi položaj odločno izboljšali. Edinole zaprtje mestnih centrov za avtomobilski promet lahko pripomore k znatnemu zmanjšanju hrupa. V mestih, kjer so to že storili, se je položaj kaj kmalu izboljšal v prid zdravju prebivalcev. Številne študije in raziskave so namreč dokazale, da človeka najbolj vznemirja ravno zvočno onesnaženje. Poleg tega, da se človek ne more braniti mestnega in industrijskega hrupa, je stalno izpostavljanje močnim zvokom zelo škodljivo za človekov organizem. Ugotovili so namreč, da hrup lahko povzroči človeku poleg fizičnih tudi psihične poškodbe. Prof. Russignan je še povedal, da naša družba ni dovolj organizirana, da bi učinkovito odpravila hrup in trušč v mestih, laže je namreč nadzirati stopnjo decibelov v industriji, kjer je hrup stalen.

Ravnatelj Inštituta za medicino dela pri Univerzi v Trstu prof. Gobbato je v svojem uvodnem poročilu med drugim podčrtal, da je italijansko ministrstvo za okolje ugotovilo, da bi potrebovalo 2.100 milijard lir za učinkovit poseg na tem področju, a toliko denarja seveda ni. Kljub temu pa je potrebno nekaj storiti. Prisotni so bili mnenja, da je potrebna sprememba v zakonodaji: trenutno je namreč zaščita pred zvočnim onesnaženjem prepuščena dobri volji posameznikov. Dobro pa bi tudi bilo, da bi občine organizirale posebna opazovališča za zvočno onesnaženje, ki bi stalno nadzorovala stopnjo onesnaženosti v delovnih okoljih in v mestih.

Na včerajšnjem seminarju so še posegli član Službe za medicino dela pri tržaški KZE prof. R. Ferri, član Medkrajevne službe za preventivo prof. A. Gabelli in profesorja Inštituta za medicino dela pri Univerzi v Trstu M. Bovenzi in A. Fiorito. V imenu Avtonomne dežele FJK je udeležence seminarja pozdravil podpredsednik deželnega sveta Claudio Tonel. (kp)

Drevi v Ricmanjih prva od treh prireditev

Kultura v znamenju vaškega patrona

Vokalni kvartet Capris iz Kopra

Danes zvečer se v Ricmanjih začenjajo prireditve, ki jih je domače kulturno društvo Slavec pripravilo ob običajnem vsakoletnem praznovanju vaškega patrona. Marsikdo se gotovo še spominja nekdanjega sejma na Jožefov dan, ko je v Ricmanje romalo vse, kar hodi in gre. Navada je z leti usahnila, v nadomestilo pa je SKD Slavec začelo prirejati Ricmanjski teden, večdnevno kulturno manifestacijo, ki je lahko zadovoljila najrazličnejše "umetniške" okuse. Letos pa se bodo na Jožefovo zvrstili razstava, dva koncerta in nastop učencev domačih osnovnih šol.

Kot že zgoraj omenjeno, se bo praznovanje začelo danes zvečer ob 20.30, ko bo v prostorih galerije Babna hiša odprtje razstave z naslovom Naš čas pretekli. Razstavo sta pripravila dva zbiratelja razglednic, Adriano Princival in Adrijan Mozetič. Na ogled bodo stare, dragocene razglednice, ki so bile ob koncu preteklega in na začetku tega stoletja izdane na tržaškem, breškem in kraškem področju. Na današnji otvoritvi bo nastopil še vokalni kvartet Capris iz Kopra, katerega člane vidimo na našem posnetku. Kvartet se pri nas prvič predstavlja, nastal pa je pred dobrima dvema letoma. Iz začetne zamisli, da bi čim lepše podoživljali vsakovrstno ljudsko in umetno glasbo, pa se je še posebej izoblikovala želja, da bi izvajali črnsko glasbo. Današnji repertoar kvarteta Capris je zato prežet v glavnem s spirituali, worksongi in gospeli. Kvartet, ki ga sestavljajo Branko in Ivo Lešnik, Sandi Logar in Igor Smolnik, je s samostojnimi koncerti nastopil že širom po Sloveniji, predvsem v Ljubljani, na Gorenjskem in seveda na Primorskem.

Drugo kulturno srečanje, ki ga SKD Slavec iz Ricmanj in Loga prireja ob tej priložnosti, bo na vrsti jutri zvečer. Ob 20.30 bodo namreč v ricmanjskem domu nastopili MePZ Slavec, harmonikarski ansambel Miramar, ki že drugo leto redno vadi v prostorih Babne hiše, ter učenci osnovnih šol Mara Samsa od Domja in Ivan Trinko-Zamejski iz Ricmanj.

Tridnevno kulturno dogajanje bo zaključil samostojni koncert Godbe na pihala iz Ricmanj, ki bo pod vodstvom prof. Ennia Krisanovskega nastopila v nedeljo ob 17. uri, vedno v prostorih ricmanjskega doma. (dam)

Vabilo društva Tone Penko

V nedeljo na nenavaden geološki izlet v Istro

Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko iz Trsta vabi člane in prijatelje, naj se v nedeljo, 20. t. m., udeležijo geološke ekskurzije po Istri. Udeleženci bodo potovali po tako imenovani koprski sinklinali, se pravi po koritastem nagibu v gubah, ki razmejuje območje fliša ali črno Istro od območja apnenca ali bele Istre. Pot jih bo nato peljala še po bujski antiklinali.

Izletniki bodo potovali z lastnimi avtomobili. Zbrali se bodo ob 8. uri pred sodnijo v Trstu oziroma ob 9. uri v Hrastovljah. Šli bodo nato v Dol, kjer si bodo ogledali nahajališče luknjičark ali foraminifer; v Gračišče, v bližini katerega so vidne zanimive plasti z rakovicami; v Strunjan, kjer so v flišu sledovi fosilov; v Fieso, pri kateri so mumuliti v flišu in na Steno pri Dragonji, kjer so vidne luknjičarke v apnencu. Tu bo tudi mogoče kositi.

Za strokovno vodstvo bo poskrbel prof. Rajko Pavlovec z Inštituta za geologijo pri Univerzi v Ljubljani. Prof. Pavlovec je priznan strokovnjak za fliš in apnenec in med drugim goji redne stike z Univerzo v Trstu. Tudi v naši narodnostni skupnosti je že nekoliko znan, saj je že večkrat bil mentor na mladinskih raziskovalnih taborih. Vodstvo Društva Tone Penko svetuje tistim, ki se nameravajo izleta udeležiti, naj bodo opremljeni z geološkim kladivom in s povečevalnimi lečami.

Drevi v Gregorčičevi dvorani predavanje Jožeta Toporišiča

Drevi ob 18. uri bo v Gregorčičevi dvorani na Ul. sv. Frančiška 20 predaval znani slovenski jezikoslovni strokovnjak prof. dr. Jože Toporišič. Kot je znano, je Jože Toporišič trenutno tudi predsednik Slavističnega društva Slovenije, društvo samo pa nudi področnim prostorom dvoje strokovnih predavanj na predlagano temo. Toporišičevo predavanje »O socialnih zvrsteh in pogovornem jeziku« sodi v omenjeno obliko sodelovanja in povezovanja znotraj slavističnega gibanja, zatorej Slavistično društvo Trst vabi nanj seveda vse naše slaviste kakor tudi tiste, ki jih zanima poglobljeno razmišljanje o jeziku in njegovih zakonitostih. Po predavanju je mogoče pričakovati poglobljeno razpravo, ki je vsled predavateljeve odzivnosti tako rekoč vedno razgibana in plodna.

Na Pomorski postaji v priredbi Vsedržavne zveze pokrajin

Včerajšnji posvet o politiki za mlade ni izpolnil pričakovanja udeležencev

»Politika za mlade« je zveneči naslov tridnevnega vsedržavnega posveta, ki se je pričel včeraj v Kongresnem centru Pomorske postaje v priredbi Pokrajine Trst in Zveze italijanskih pokrajin (UPI) pod pokroviteljstvom predsednika republike. Posvet so priredili z namenom, da bi našli izhodišča za usklajeno politiko za mladinska vprašanja, toda kljub visoko donečim temam je posvet razočaral marsikaterega mladega in potrdil nezaupanje do javnih uprav.

Takoj ob vhodu na Pomorsko postajo, ki jo je stražila skupina policistov in karabinjerjev, so mladi Zelene liste in Glasbenega centra »Il posto delle fragole« delili letake, s katerimi so protestirali proti obliki posveta, češ da mladino obravnava zviška in ne kot subjekta dogajanja.

V veliki dvorani Pomorske postaje pa je bilo vzdušje res živo in svečano, nekoliko neformalno. Dvorana je bila skoraj nabito polna, najštevilnejši so bili seveda mladi. Zasedanje je uradno odprl predsednik Vsedržavne komisije za mladinsko politiko pri UPI Enrico Manicardi, ki je takoj predal besedo predstavnikom oblasti. Prisotne je najprej pozdravil predsednik Pokrajine Trst Locchi, ki se je zahvalil UPI, ker je izbrala Trst za sedež posveta. Obenem pa je podčrtal dejstvo, da se je Pokrajina Trst že večkrat spopadla z mladinski vprašanji. Locchi se je nato obvezal, da bo Pokrajina razvila in se zavzela za rešitev problemov, ki bodo prišli na dan med posvetom. V svojem pozdravu je tržaški župan Staffieri zaželel, da bi posvet pripomogel k analizi kompleksnih in navidezno protislovnih trendov v mladinskem svetu. Za predsednikom UPI-FJK Venierom je pozdravil še predsednik dežele FJK Biasutti, ki je izrazil svoje zadoščenje nad dejstvom, da so posvet priredili prav v Trstu, v mestu, kjer beležimo stalni demografski padec ter spregovoril o prizadevanjih Dežele, da bi tu ustvarila nove delovne možnosti.

Pogled na predavateljsko mizo

Po pozdravih oblasti se je začel delovni del zasedanja. Včerajšnja okvirna tematika je bila posvečena položaju mladih, njihovi identiteti, pričakovanjem in potrebam. Prvo poročilo je podal podpredsednik vsedržavne komisije za mladinska vprašanja UPI Manfredi Poilucci, ki je razčlenil nekatere stalnice trenutnega položaja mladih v italijanski družbi. Tako je opozoril na nekatere dejavnike, ki šibijo ali pozitivno označujejo položaj mladih. Spregovoril je o nezaupanju mladih v bodočnost, o nedoločenosti njihovih izbir (samouresničevanje ni več življenjski cilj, pač pa se izpolnjuje v zadoščanju manjših potreb), o razkrajanju skupinskih vezi, o potrebi po novih oblikah angažiranosti, o negativnih odgovorih na okolje in emarginaciji ter slednjič o novih duhovnih vrednotah, ki izražajo potrebo po novi obliki družabnosti. Inštitucije bi po njegovem morale nuditi mladim več možnosti za izobraževanje, pa tudi večjo informacijo o možnosti zaposlovanja. Potreben pa je predvsem širši dialog, h kateremu bi pripomogle izkušnje mladinskih združenj, ki so nastala v zadnjih letih.

Osrednji del jutranjega zasedanja pa je bil namenjen poročilu glavnega ravnatelja CENSIS Nadia Delaia, ki je spregovoril o raznolikosti mladinskih izbir in obnašanj. Delai je na osnovi svoje dolgoletne izkušnje briljantno orisal najznačilnejše poteze sodobne mladine. Najprej je poudaril, da je treba mlade opazovati »laično«, predvsem pa se je treba otepati skušnjave, da bi vse pojave posploševali. V zadnjih letih je bilo opaziti več pojavov, ki so spremenili položaj mladih v družbi. Po eni strani opažamo, da se mladostna doba daljša: mladi posvečajo več let študiju, ostanejo več let v družini, po drugi strani pa ne najdejo takoj službe, tako da preživijo več časa v negotovosti. Iskanje delovnega mesta pa ni več absolutna nuja, saj jo pogojujejo tudi druge potrebe. Mladi se otepajo stalne zaposlitve in imajo večje zahteve do delovnega mesta. Zaradi tega je lik »mladega« bolj nedoločen kot v preteklosti, njegova simbologija in govorica pa toliko bolj kompleksni. Te ugotovitve so zelo pomembne pri izdelavi neke politike za mlade. Trditev, da ni več konfliktov v družini ali v širši družbi, pa ni pravilna. V zadnjih letih opažamo nove vrste socializacije, ki bi jih lahko imenovali majhne socializacije: mladi dojemajo svet prek televizije in drugih medijev, to pa privede tudi do nesposobnosti, da bi se resnično soočili s svetom. Inštitucije bi morale vzeti v poštev fragmentarnost in raznolikost mladinskega statusa, hkrati pa uvesti nov dialog z mladimi. To je edina možnost, da bi učinkovito delale zanje.

Po Delaievem poročilu so posegli škof Bellomi, rektor Univerze v Trstu Fusaroli in šolski skrbnik Corbi. Za njimi pa so končno spregovorili tudi mladinski predstavniki, ki niso bili najbolj navdušeni nad organizacijo posveta. Fulvio Vallon za ZKMI, Alessandro Capuzzo za »Il posto delle fragole«, Maurizio Bekar za Zeleno listo in pokrajinski svetovalec iz L'Aquile Italo Grossi so bolj ali manj ostro kritizirali prejšnje govornike, predvsem pa celoten potek posveta, ki je po njihovem mnenju prej predvolilna kampanja kot forum strokovnjakov, ki bi se resnično spopadli s problemi mladine. Poudarili so, da mladi potrebujejo drugačnih akcij, predvsem konkretnih pobud, ki bi jim omogočile, da izrazijo svojo ustvarjalnost in svoje potrebe. Najbolj kritičen je bil Grossi, ki je podčrtal, da na posvetu sploh niso obravnavali najhujše probleme mladine, kot so nezaposlenost, razlika med severno in južno Italijo ter probleme miru.

Popoldne je bila še okrogla miza na temo »Politična subjektivnost in mladinska angažiranost«, katere so se udeležili Malvestio za KD, Nappi za socialistično mladino, De Masi za ZKMI, Russo za socialdemokrate, Stricca za republikance, Gismondi za Študentski turistični center, Moreschini za gibanje Azione cattolica, Sordelli za skupnost »Comunità d'accoglienza« in Tavazza za Mednarodno gibanje prostovoljcev.

B. G.

Sinoči v Sesljanu soglasno odobrili proračun KGS

Svet Kraške gorske skupnosti je sinoči, zbran na svojem začasnem sedežu pri Turistični ustanovi v Sesljanu, soglasno odobril proračun za leto 1988 in proračunsko poročilo za triletje 1988/90. Dogodek je pomenljiv, saj ta javna uprava v svoji sicer kratki zgodovini še ni dosegla takšnega soglasja.

Soglasno odobritev proračuna je treba prav gotovo vsaj delno pripisati nedavnemu pristopu Slovenske skupnosti v upravno večino s KPI in PSI, a upoštevati je tudi treba, da je na sinočnji seji bilo odsotnih kar 24 od skupnih 50 svetovalcev. Kot je uvodoma povedal predsednik Marino Pečenik, so mnogi od teh sicer upravičeno izostali, kajti prav sinoči sta zasedala tudi tržaški in tržiški občinski svet, nekatere druge svetovalce pa so zadrževale razne službene in politične obveznosti.

Kot znano, Kraška gorska skupnost še vedno nima svojega statuta, pa tudi ne svojega dokončnega sedeža. To sta dva izmed temeljnih problemov, ki jih namerava v tem letu končno rešiti, seveda ob potrebni podpori drugih pristojnih ustanov, predvsem pa ob podpori deželne uprave. Za ureditev sedeža so tudi predvidena sredstva v pravkar odobrenem proračunu, in sicer 400 milijonov lir.

Med drugimi pomembnejšimi proračunskimi postavkami naj omenimo 350 milijonov lir, ki jih Kraška gorska skupnost namerava uporabiti v prid gospodarskega in družbenega razvoja kraškega območja v skladu z deželno zakonodajo o goratih območjih. Omenimo naj nazadnje še postavko 24 milijonov lir, ki jih proračun predvideva za morebitno izplačevanje tako imenovane doklade za dvojezičnost na osnovi člena 60 zadnje delovne pogodbe za javne uslužbence. Razume se, da gre za politično pomembno postavko, saj so znane težave in polemike, ki so nastale v zvezi z izvajanjem omenjenega člena.

Na začetku sinočnje seje je predsednik Pečenik seznanil svet z nekaterimi pomembnejšimi pobudami, ki jih je izvršni odbor Kraške gorske skupnosti izvedel v zadnjih časih. Omenil je predvsem aktivno sodelovanje na srečanjih s predstavniki deželne uprave glede načrtovane namestitve sinhrotrona pri Bazovici, pa tudi sestanke z deželnimi upravitelji glede izvajanja deželnih zakonov o goratih območjih in o deželni decentralizaciji.

Premalo pozornosti Občine za prevozno podjetje ACT

Konzorcijsko prevozno podjetje ACT je na svojem rednem občnem zboru soglasno odobrilo proračun za tekoče leto. Odborniki so ugodno ocenili poročilo upravnega vodstva in izrazili zadovoljstvo s kriteriji, s katerimi bo podjetje letos upravljalo finančne naložbe.

Predsednik ACT Eduardo D'Amore se je v svojem posegu zaustavil zlasti ob premajhni skrbi tržaške občinske uprave, ki po njegovem mnenju nima posluha za potrebe prevoznega podjetja in za probleme mestnega prometa sploh. Občinska uprava je sicer že pred časom sprejela več predlogov za ureditev posebnih avtobusnih stez, nekaj okvirnih načrtov je izdelalo podjetje ACT samo in se uokvirjajo v splošni načrt za preureditev mestnega javnega prevoznega omrežja. Zaenkrat pa ne kaže, da bi jih nameravala tudi uresničiti. Zato se podjetje srečuje s številnimi problemi, ki negativno vplivajo tudi na komaj odobreni proračun.

V Trstu so zasedali kapitani

Vsedržavno zasedanje kapitanov čezoceanskih ladij je bilo letos po mnogih letih spet v Trstu. Udeležence iz vse Italije je pozdravil poveljnik Giorgio Bonat, predsednik tržaške sekcije Združenja kapitanov. Srečanja se je udeležil tudi poveljnik Gaspare della Palma, ki zaseda v tej organizaciji vodilno mesto na vsedržavni ravni. Prireditelji so v dnevni red uvrstili tudi razpravo o zamenjavi direktorja revije »Življenje in morje«, ki je uradno glasilo Združenja kapitanov, ponovno pa so postavili tudi zahtevo po pravnem priznanju združenja.

V Križu prvi znaki oživljanja družbeno-kulturnega življenja

Koordinacijski odbor kriškega KD Vesna, ki je bil izvoljen na nedavnem društvenem izrednem občnem zboru, se je že lotil dela. Odbor si je spričo kočljivega položaja, v katerem se je znašlo društvo, zastavil zelo trezne cilje, ki temeljijo posebno na delovanju odsekov in na nekaterih novih pobudah, ki jih bo društvo izvedlo v bližnji prihodnosti. Razveseljivo je vsekakor dejstvo, da so se v koordinacijski odbor aktivno vključili mladi, ki bodo skrbeli predvsem za izdajanje vaškega glasila Skdanc, načrtujejo pa tudi izvedbo otroškega poletnega centra, po zgledu uspele pobude, ki so jo uresničili pred dvema letoma. Odbor bo posvetil posebno pozornost dejavnosti moškega in dekliškega zbora ter problemom, ki so povezani z upravljanjem Sirkovega doma. Legalni zastopnik koordinacijskega odbora bo do izvolitve pravega odbora v skladu z društvenim statutom predsednik nadzornega odbora Viktor Bogatec.

Mladi Križani torej pripravljajo prvo številko nove serije Skdanca, za katero upajo, da bo nekoliko razgibala kriško družbeno življenje. S tem v zvezi bodo jutri dopoldne ponovili nabiralno akcijo papirja in lepenke, s katero bodo finansirali izdajanje vaškega lista. Papir bodo pobirali med 10. in 12. uro.

■ **Devinski princ Carlo della Torre e Tasso** je novi predsednik Združenja Italija-Avstrija za FJK. Izvoljen je bil na občnem zboru, ki je v teh dneh potekal v prostorih Krožka RAS v Trstu. Člani združenja so tudi odobrili program letošnjega delovanja, ki predvideva srečanje rektorjev univerz iz Avstrije in iz Treh Benečij (23. maja v Čedadu), posvet o posredniški vlogi Trsta in naše dežele v izmenjavah med Italijo in Avstrijo, ki bi moral biti oktobra v Trstu, pred koncem leta pa še srečanje pobratenih občin iz Avstrije in FJK. Sedež Združenja Italija-Avstrija za FJK bo odslej na Devinskem gradu.

† Dne 16. t. m. nas je po kratki bolezni zapustil

Mario Luxa

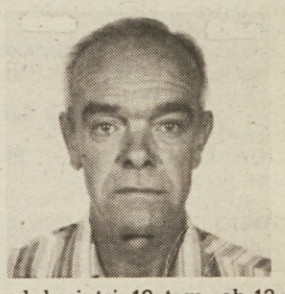

Pogreb bo jutri, 19. t. m., ob 12. uri v katinarski cerkvi.

Žalostno vest sporočajo žena Maria, hči Wanda z možem Michelom Accianijem ter ljubljena vnukinja Nicoletta.

Posebna zahvala zdravnikom in osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani.

Trst, 18. marca 1988

(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Razpis natečaja za 17 težakov

Uradni list je 19. februarja letos objavil razpis natečaja za 17 težakov za deželo FJK. Interesenti morajo izpolniti poseben formular, ki ga lahko dobijo na Prefekturi. Na prošnjo morajo prilepiti kolek za 5 tisoč lir in ga oddati na Prefekturi do 21. marca 1988.

Kdor se želi prijaviti na natečaj, bo moral obenem s potrebno dokumentacijo dokazati, da je opravil osnovnošolski študij.

Danes predavanje o ljudskih tradicijah

V veliki dvorani pedagoške fakultete (Ul. Tigor 22) bo danes ob 16.30 peto srečanje iz ciklusa predavanj z naslovom »Ljudske tradicije v večjezičnem prostoru«, ki ga prirejata kulturni krožek Istria in zavod za poklicno usposabljanje šolnikov IRRSAE. Gost šolnikov bo tokrat prof. Marta Verginella, ki bo predavala o obredih v življenjskem ciklusu.

■ **V dvorani rekreacijskega krožka** Pristaniške ustanove na Pomorski postaji bo danes ob 9. uri kongres sindikata upokojencev CGIL. Namenjen je upokojencem, ki stanujejo v mestnem središču, udeležili pa se ga bodo krajevni predstavniki sindikata in član državnega tajništva Francesco Samorè.

V vsedržavnem in krajevnem merilu

Odmevi na obsodbo Fausta Biloslava

Ministrstvo za zunanje zadeve je izročilo včeraj diplomatskemu predstavniku Afganistana v Rimu protestno noto, v kateri izraža ogorčenje nad razsodbo sodišča v Kabulu, ki je obsodilo tržaškega fotoreporterja Biloslava na 7 let zaporne kazni zaradi ilegalnega vstopa v državo in vohunske dejavnosti v korist tuje velesile. Vest o obsodbi Biloslava je močno odjeknila tudi v državnih vladnih krogih. Poslanec Liste za Trstu Giulio Camber je v svojem vprašanju izrazil prepričanje, da je bilo posredovanje italijanske vlade pri centralnih oblasteh v Kabulu premalo učinkovito in zavzeto. Podobnega mnenja je bil tudi socialistični senator Arduino Agnelli.

Za izpustitev tržaškega fotoreporterja sta se včeraj zavzeli tudi Vsedržavno združenje italijanskih kronistov in Združenje tržaških kronistov. V svojem pismu, naslovljenemu na zunanje ministrstvo, zahtevata, naj italijanska vlada odločneje poseže v korist zaprtega fotoreporterja.

Agencija Albatros je včeraj izdala tiskovno sporočilo, v katerem seznanja javnost o poteku procesa proti Biloslavu. Afganistanske oblasti po njihovih izjavah sodeč niso dovolile, da bi novinarja branil njegov odvetnik Arrigo Cavalieri, ki sploh ni vedel za datum procesa. Razprava je potekala za zaprtimi vrati in procesa se ni smel udeležiti niti italijanski diplomat v Kabulu. Ko je izvedel za razsodbo afganistanskih oblasti, je italijanski predstavnik zahteval, naj mu dovolijo pogostejše obiskovanje jetnika. Med razpravo Biloslavo sploh ni smel vstopiti v sodno dvorano. Vstop so mu dovolili le tedaj, ko mu je sodnik prebral razsodbo.

Župan Staffieri je obsodbo novinarjapolemično ocenil kot »poraz italijanske diplomacije« in izrekel kritiko na račun pristojnega ministrstva, češ da se ni dovolj učinkovito zavzelo za izpustitev Biloslava.

Ozdravijo jo lahko le v ZDA

Življenje male Azzurre je v rokah dobrotnikov

Azzurra Sidari, ljubko in razposajeno dekletce, staro komaj 16 mesecev, boleha za izredno nevarno in redko metabolično boleznijo. Zaradi nezadostnega izločanja mlečne kisline se ji ta škodljiva snov kopiči v krvi in s tem ogroža vse organe v njenem telescu. Vsakršen poseg zdravnikov je bil doslej zaman, pa čeprav so poskusili vse, kar je bilo v njihovih močeh. Ker v Evropi ni primernih centrov za zdravljenje takšnih bolnikov, je za dekletce bolj malo upanja.

Starša male Azzurre pa kljub temu nista pasivno sprejela usode. Izvedela sta, da obstaja še ena, pa čeprav edina in težko dosegljiva možnost. V New Yorku, na oddelku za pediatrično nevrologijo pri univerzi v Kolumbiji, so zdravniki že rešili nekaj ljudi, ki jih je napadla ta težko ozdravljiva bolezen. Zakonca Luciana in Alfredo pa nista dovolj premožna, da bi lahko plačala potovanje in bivanje v ZDA ter izredno drago zdravljenje.

Življenje 16 mesecev stare deklice lahko reši le človekoljubna akcija prebivalstva. Starša sta zaprosila za finančno pomoč. Na šolah so že pričeli z nabiralno akcijo. Ponovno se je izkazalo, da so prav mladi najbolj občutljivi in dovzetni za te probleme, saj so se med prvimi odzvali prošnji družine Sidari.

Pri bančnem zavodu Banco di Roma je sedaj odprt tekoči račun št. 7100/17498, ki je namenjen stroškom za zdravljenje deklice in čaka na nove prispevke. Delovni kolegi očeta, zaposlenega v tovarni Velikih motorjev, so že nabrali precejšnjo vsoto denarja. Vse to pa še zdaleč ni dovolj. Starša sta zato zaprosila za pomoč vse prebivalstvo. Brez našega posega je torej dekletce obsojeno na smrt.

■ **Mednarodno združenje za prosti čas** priredi jutri na svojem sedežu v Ul. sv. Frančiška 23 (1. nadstr.) koncertov kitaristov Anne Garano in Maura Pestela. Mladi tržaški duo ima za sabo že več koncertnih nastopov.

† Zapustila nas je naša draga

Pepca Pernarčič vd. Legiša

Pogreb bo jutri, 19. t. m., ob 13.15 iz cerkve v Mavhinjah na pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: hčeri Marica in Olga ter nevesta Romana z družinami.

Mavhinje, Barkovlje, Melbourne, 18. marca 1988

V razgovorih tudi vprašanje vojnih pokojnin

Delegacija Zveze upokojencev iz Slovenije pri deželni CGIL

Predstavniki Zveze upokojencev Slovenije so pred nekaj dnevi obiskali deželni sedež sindikata CGIL v Trstu. Predsednika zveze Milana Kozuča in podpredsednike Erjavca, Kralja ter Rodico je sprejel deželni tajnik Giovanni Migliorini.

Predstavniki sindikata z obeh strani meje so obravnavali najbolj pereča vprašanja, ki zadevajo obe organizaciji, pogovorili pa so se tudi o vprašanju vojnih pokojnin, ki jih predvidevajo Osimski sporazumi. Poudarili so, da so birokratski zapleti in prepočasno preučevanje aktov povsem nesprejemljivi. Mnogo starejših oseb še vedno čaka na pokojnine, ki so jim sicer zagotovljene z mednarodnimi sporazumi. V pristojnih uradih leži okrog 20 tisoč prošenj, v kratkem pa naj bi jih rešili komajda tri tisoč.

Ob koncu srečanja je deželni tajnik Migliorini povabil goste iz Slovenije na deželni kongres upokojencev Furlanije-Julijske krajine, ki bo 7. in 8. aprila letos v Gradežu.

Prihodnji četrtek okrogla miza NŠK

Okrogla miza Narodne in študijske knjižnice z naslovom »Prva svetovna vojna skozi izkušnjo in zgodovinski spomin ljudi na Primorskem«, na kateri bodo sodelovali zgodovinarji iz Rovereta, Trsta, Gorice, Ljubljane, Kopra, Nove Gorice in Maribora, bo prihodnji četrtek, 24. marca, ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20.

koncerti

Società dei concerti Tržaško koncertno društvo
V ponedeljek, 21. marca, bo v gledališču Rossetti nastopil TRIO BEAUX ARTS.

Glasbena matica
V sredo, 23. marca, bo v Kulturnem domu v Ul. Petronio 4 koncert mešanega pevskega zbora OBALA iz Kopra. Dirigent Mirko Slosar.

Kulturni dom
Nocoj ob 21.00 bo v okviru tridnevnega posveta o politiki za mlade nastop tržaških glasbenih skupin. Prisoten bo tudi kantavtor Angelo Baiguera.

Verdi
V nedeljo ob 11. uri bo v mali dvorani gledališča Verdi (Ul. San Carlo 2) na sporedu četrti NEDELJSKI KONCERT komornega orkestra, ki ga vodi Severino Zannerini. Izvajali bodo Brittenove skladbe. Vstopnice bodo na prodaj danes zjutraj pri blagajni gledališča.

kino

ARISTON - 16.00, 21.45 **Grido di libertà**, r. Richard Attenborough.
NAZIONALE IV - 16.00, 22.15 **Il volpone**, kom., It. 1988; r. Enrico Montesano; i. Paolo Villaggio, Enrico Maria Salerno.
EXCELSIOR II - 17.30, 21.45 **Pazza**, dram., ZDA 1988; i. Barba Streisand, Richard Dreyfuss, □
EXCELSIOR I - 16.30, 22.15 **Il signore del male**, srh., ZDA 1988; r. John Carpenter, □□.
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Dinosauri a collazione**, kom., ZDA; i. Walter Matthau, Steve Martin.
NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **College seduction**, porn., □□
FENICE - 16.30, 22.15 **Tre scapoli e un bebè**, kom., ZDA; i. Tom Selleck, Steve Guttenberg, Ted Danson.
GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **L'implacabile**, fant., ZDA 1988; r. Paul Michael Glaser; i. Arnold Schwarzenegger, Richard Dawson, Maria Conchita Alonso, Yaphet Kotto.
MIGNON - 16.00, 22.15 **Attrazione fatale**, dram., ZDA 1987; r. A. Lyne; i. M. Douglas, G. Close, □.
EDEN - 15.30, 22.00 **Karin e Barbara le supersexy star**, porn., □□.
NAZIONALE III - 16.00, 22.15 **Piaceri di carne**, porn., □□.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.00 **Le vie del Signore sono finite**, kom., It. 1987, r. Massimo Troisi, i. M. Troisi, J. Champa.
CAPITOL - 16.00, 22.00 **Balli proibiti (Dirty dancing)**, glas., ZDA; r. E. Ardolino; i. P. Swayze, J. Grey, J. Orbach.
LUMIERE FICE - 16.30, 22.00 **Non dimenticate Mozart**, dram., ZRN 1987; r. S. Luther; i. A. Muller, K. Raacke.
ALCIONE - 16.00, 22.10 **Betty Blue**, dram., Fr. 1986; r. Jean-Jacques Blineix; i. Jean-Hugues Arglade, Beatrice Dalle.
RADIO - 15.30, 21.30 **La sfida erotica**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

gledališča

ROSSETTI
Nocoj ob 20.30 bo na sporedu predstava JOHN GABRIEL BORKMAN, ki jo je pripravil Centro Teatrale Bresciano. Igrajo Tino Schirinzi, Delia Bertolucci, Wanda Benedetti, Fiorenza Marchegiani in Alarico Salaroli. Režiser Massimo Castri. V abonmaju: odrezek št. 9. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI
Operna sezona 1987/88.
Nocoj ob 20.00 sedma predstava opere VRNITEV CASANOVE (red F/E). Dirigent Reynald Giovaninetti, režiser Giulio Chazalettes.
Jutri ob 17.00 Puccinijeva opera LA BOHEME. Dirigent Tiziano Severini, režiser Franco Però.

LA CONTRADA
TEATRO CRISTALLO
Nocoj ob 20.30 delo Riccarda Perronija AH, SE FOSSI NORMALE.
Predstava bo na ogled vsak večer do nedelje.

V torek, 22. t. m., ob 20.30 premiera Molierovega dela SKOPUH z M. Carotenutom. Režija: Nucci Ladogana.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE gostuje danes, 18. t. m., ob 20.30 v Novi Gorici s Cankarjevo dramo Kralj na Betajnovi.

razna obvestila

KRUT obvešča udeležence tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu, da je odhod avtobusa v torek, 22. t. m., ob 14.30 s Trga Perugino.

Uprava občine Dolina vabi vinogradnike, ki bi radi razstavljali svoj pridelek na 32. OBČINSKI RAZSTAVI DOMAČIH VIN v sklopu tradicionalne Majence v Dolini, naj javijo svojo udeležbo v občinskem tajništvu od 21. do 25. marca v uradnih urah. Zainteresirani se lahko prijavijo tudi telefonsko na št. 228110 - 228127 - 228392.

ZVI NOV, Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje, Društvo slovenskih upokojencev v Trstu opozarjajo članstvo, da imajo tudi za letošnje leto pripravljenih nekaj ponudb za 10-dnevno bivanje v zdraviliščih Slovenije. Vse informacije na razpolago na sedežu društev - Ul. Cicerone 8 v uradnih urah.

Mladi iz Križa bodo jutri, 19. t. m., med 10. in 12. uro pobirali po vasi papir in lepenko. S to akcijo bodo finansirali vaški list SKDANC. Že vnaprej vsem vaščanom hvala za sodelovanje.

Dobrodelna društva, ki priredijo počitniške kolonije v Dragi in Comegliansu sporočajo, da se je začelo vpisovanje za počitniške kolonije na šolah. Asistenke bodo izpolnile prošnje za občine. Vpisovanje se bo zaključilo proti koncu aprila. Starši pohitite za vpisovanje!

SKD Barkovlje, Ul. Cerreto 12, priredi začetniški plesni tečaj v standardnih in latinskoameriških plesov. Tečaj bo ob petkih. Za informacije in prijave tel. na št. 415797. Začetek tečaja bo v petek, 25. t. m., ob 19.30.

OKRANER
POHIŠTVO
UL. FLAVIA 53
PROMOCIJSKA PRODAJA :
KUHINJE - DNEVNE SOBE
SPALNICE - SEDEŽNE GARNITURE
S POPUSTI OD 20% DO 50%
V Trstu 3.000 m² razstavišča in lastno parkirišče
MOLLAFLEX
edina posteljna vzmetnica izdelana v Trstu
obv. občini 8/2/1988

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

I. CANKAR

Kralj na Betajnovi

Režija: **Marjo Uršič**

Jutri, 19. t. m., ob 20. uri.

SLAVISTIČNO DRUŠTVO
prireja predavanje
prof. Jožeta Toporišiča
SOCIALNE ZVRSTI IN POGOVORNI JEZIK

Danes, 18. t. m., ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu.

razstave

V TK Galeriji je odprta razstava IGORJA STEPANČIČA.

V galeriji Rossoni - Korzo Italia 9 - razstavlja do 20. marca slikar COLAUTTI.

V galeriji Studio PHI - Ul. S. Michele 8/1 - bo do 26. marca odprta fotografska razstava, ki jo je pripravil PIERO ZOPELLARI.

V Peterlinovi dvorani - Ul. Donizetti 3 - je na ogled razstava DEMETRIJA CEJA. Urnik: ob delavnikih od 18. do 20. ure.

V kulturnem krožku Il Carso - Trg Barbacan - razstavlja grafike in akvarele ANGEL RENAR.

V Novinarskem krožku - Korzo Italia 12 - bodo danes ob 18.00 odprli razstavo VALENTINE VERANI.

izleti

SKD Barkovlje prireja v nedeljo, 20. t. m., izlet na sneg v Podklošter (Arnoldstein). Cena prevoza 13.000 lir. Za vpisovanje tel. na št. 69297 ali 411635. Odhod iz barkovljanskega portiča ob 7. uri.

II. zimske igre Sklada M. Čuk bodo v nedeljo, 20. t. m. SK Devin obvešča, da se vpisovanja nadaljujejo v baru Prosvetnega doma na Opčinah.

Društvo naravoslovcev in tehnikov T. Penko prireja v nedeljo, 20. marca, geološko ekskurzijo po Istri. Za strokovno vodstvo bo poskrbel univerzitetni profesor dr. Rajko Pavlovec. Zbirališče ob 8. uri pred sodno palačo v Trstu, oz. ob 9. uri pri cerkvi v Hrastovljah, od koder bo vodila pot v Dol, Gračišče, Strunjan, Fieso in na Steno pri vasi Dragonja. Prevoz z lastnimi avtomobili.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi 4. aprila - velikonočni ponedeljek na izlet v Zemono, kjer bo srečanje z Goričani in kosilo. Vpisovanje za člane v četrtek, 24. t. m., ob 10. do 11. ure; za nečlane pa v petek, 25. t. m., od 10. do 11. ure v naših prostorih v Ul. Cicerone 8.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 18. marca 1988
CIRIL

Sonce vzide ob 6.11 in zatone ob 18.15 - Dolžina dneva 12.04 - Luna vzide ob 6.18 in zatone ob 19.00.

Jutri, SOBOTA, 19. marca
JOŽEF

PLIMOVANJE DANES: ob 3.37 najnižja -46 cm, ob 9.30 najvišja 44 cm, ob 15.34 najnižja -54 cm, ob 21.53 najvišja 58 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 11,5 stopinje, zračni tlak 998,7 mb narašča, veter 6 km na uro zahodnik, vlaga 85-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Giorgia Boscolo, Cristopher Carri, Gabriella Perini, Raffaele Collazzo, Beatrice Eugenia Berdini.

UMRLI SO: 79-letna Stefania Primosi, 75-letna Domenica Ljubicich, 87-letni Luigi Moscolin, 80-letni Luigi Bencina, 83-letna Rosa Manca, 81-letna Maria Bon, 78-letni Giuseppe Giorgini, 83-letni Arno Trevisan, 68-letna Maria Krmac, 78-letna Valnea Monaco, 71-letni Erminio Apostoli, 78-letna Arletta Rode.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 14., do sobote, 19. marca 1988
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavia 89 (Žavlje), NABREŽINA (tel. 200466) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (Žavlje), NABREŽINA (tel. 200466) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (Žavlje), NABREŽINA (tel. 200466) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

SKD SLAVEC
Ricmanje - Log
prireja
danes, 18. 3., ob 20.30
v galeriji Babna hiša otvoritev razstave starih razglednic z naslovom

NAŠ ČAS PRETEKLI

Razstavo sta pripravila Adriano Princival in Adrijan Mozetič. Nastopa kvartet Capris iz Kopra.

Jutri, 19. 3., ob 20.30
v Kulturnem domu v Ricmanjih

KONCERT

domačega mešanega pevskega zbora Slavec, harmonikarskega ansambla Miramar ter učencev osnovnih šol I. Trinko-Zamejski in M. Samsa.

V nedeljo, 20. 3., ob 17. uri
v Kulturnem domu v Ricmanjih

KONCERT

Godbe na pihala iz Ricmanj.

Vabljeni!

razne prireditve

Glasbena matica vabi na NASTOP, ki bo danes, 18. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani, Ul. R. Manna 29.

KD F. Prešeren priredi jutri, 19. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren nastop SUPER VIKJ SHOW. Iz čarovnije, gledališča, animacije in plesa, pantomime in glasbe bodo zvarili napoj, ki bo vse presenetil in zabaval. Vsem gledalcem zagotovljen res drugačen večer.

Amaterski oder J. Štoka vabi na predstavo BESEDA IN OPERETA v izvedbi SKD Tabor, avtor in režija Drago Gorup, v nedeljo, 20. marca, ob 18. uri v Kulturnem domu na Proseku.

Devinsko-nabrežinska krvodajalska sekcija priredi v nedeljo, 20. t. m., ob 17.30 v Ljudskem domu v Križu KONCERT nabrežinske godbe na pihala in dekliškega pevskega zbora Vesna.

Glasbena matica prireja v četrtek, 24. marca 1988, ob 18.30 v Prosvetnem domu na Opčinah SREČANJE GLASBENIH ŠOL PRIMORSKE '88. Sodelujejo gojenci Glasbene šole Idrija, Glasbene šole Piran in Glasbene matice Trst. Vabljeni!

Slomškov dom v Bazovici priredi v nedeljo, 20. t. m., ob 17.30 v župni dvorani PRAZNIK STARŠEV. Sodelujejo otroci iz Gročane, Peska, Bazovice, Gropade in Padrič. Poje otroški pevski zbor Slomšek pod vodstvom Andreja Pegana.

KD I. Grbec - Škedenj priredi ob mednarodnem dnevu žensk jutri, 19. t. m., ob 20.30 VEČER LJUDSKE PESMI IN GLASBE z žensko pevski skupino Stu ledi in godci na diatonično harmoniko KD F. Venturini ter v soboto, 26. t. m., ob 20.30 NASTOP GOJENCEV GLASBENE MATICE in RAZSTAVA ŽENSKIH ROČNIH DEL. Vabljeni!

mali oglasi

OSMICO je odprl Ivan Antonič v Cerovljah. Toči belo in črno vino.

BERTO JARC je na Tržaški cesti v Doberdobu odprl osmico. Gostom nudi vino in svež prigrizek domače proizvodnje.

OSMICO je odprl Lovrenc Žerjul v Lonjerju. Toči belo in črno vino.

PRODAM traktor pasquali, 18 konjskih sil, štirikolesna vleka, skoraj nov in traktor massey-ferguson, 50 konjskih sil ter kosilnico BCS na dieselski pogon. Tel. 0481/84741.

PRODAM motorja gilero 250 kcm rally in kramit 80 kcm v odličnem stanju, malo prevoženih km. Tel. 0481/86451.

PRODAM motorno kolo gilera arizona RX 125, črne barve, letnik '86. Tel. 225017 po 15. uri.

PRODAM ford fiesta cc 950, letnik '82, v zelo dobrem stanju, cena 3.000.000 lir. Tel. 225013.

PRODAM frezo, 12 konjskih sil, s prikolico in priključki; vespo PX 125 in elektronsko harmoniko farfisa ter ojačevalec leslie. Cene po dogovoru. Tel. 227246.

IŠČEM resno gospo/gospodično za varstvo 14-mesečne deklice, 4 ure zjutraj. Tel. 411358.

IŠČEM žensko za stalno oskrbo (tudi samo ponoči) starejše osebe. Tel. 228834 ob urah obedov.

IŠČEM skladišče na Proseku ali v bližini, vsaj 30 kv. m. Tel. 251026 - urnik trgovine.

NIŽJEŠOLSKI DIJAK potrebuje lekcije iz matematike in nemščine, po možnosti na domu. Tel. 821836 po 15. uri.

JAMAHO Tenere 600, belo, v odličnem stanju, letnik '85 s kufrom za prtljago prodam, cena po dogovoru. Tel. 418315.

KD RDEČA ZVEZDA
v sodelovanju z osnovnimi šolami in vrtci zgoniške občine
vabi jutri, 19. marca, ob 16.30 v Športno-kulturni center v Zgonik na prireditev

Igrajmo se gledališče

na kateri bodo sodelovali otroci, ki obiskujejo zgoraj omenjene šole in vrtce.

prispevki

Ob obletnici padlih v Lonjerju - 21. marca - daruje Santina Pertot 30.000 lir za vzdrževanje spomenika v Lonjerju.

Ob 1. obletnici smrti Ladija Premruja daruje Lojzka Riosa 10.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Ivana Rioso daruje žena Lojzka 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na dragega moža Ladija Premruja daruje žena 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na starše ob 32. obletnici oz. 16. obletnici smrti daruje Irene Danieli 50.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na Drago Starc daruje Marija Sonce 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na Drago Starc in na Emilijo Starc vd. Puntar daruje Vida Gerlanc-Mennucci 15.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na pok. Iginia Bogatca daruje Ida Bukavec 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Ob 13. obletnici smrti dragega brata Darija Starca daruje Slava z družino 50.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na Dragico Starc daruje Štefanija Štoka (Prosek) 30.000 lir za Center za rakasta oboletnja.

V spomin na dragi kontovelki Dragico Starc in Emilijo Puntar darujeta Irene in Albin Danieli 60.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na Antonijo Debernardi darujejo Nela, Paolo in Giancarlo Foraus 30.000 lir za MPZ V. Vodnik.

V spomin na Slavka Štreklja darujeta Anica in Albin Škabar 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Bogdana Bukavca daruje Luciano štoka 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku.

V spomin na Alojzija Badaliča, umrlega v taborišču daruje sestra Ivanka 20.000 lir za Sklad Dela.

Namesto cvetja na grob pok. Emilije Starc por. Puntar daruje Alfred Daneu z družino 30.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

Ob plačilu članarine so darovali za Društvo slovenskih upokojencev: Angela Gec 4.000 lir, Albina Cappel 7.000 lir ter Sonja Canciani 4.000 lir.

Ob 43. obletnici smrti Danila Pregarca daruje sestra 25.000 lir za Dijaško matico in 25.000 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Štefanije Škrk daruje Zita Legiša 10.000 lir za Sklad M. Čuk.

Lili Nakrstova daruje 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev, 10.000 lir za Dijaško matico, 10.000 lir za Tržaški oktet, 10.000 lir za Sklad M. Čuk in 10.000 lir za Sklad za dvojezičnost.

Dr. Franc Škerlj daruje 50.000 lir za Sklad za dvojezičnost.

V spomin na prijatelja Damjana Maverja iz Boljunca daruje Angel Veljak (Domjo 102) 25.000 lir za Godbo Breg.

V spomin na Petra Violo od Sv. Barbare daruje Angel Veljak (Domjo 102) 25.000 lir za pevski zbor Jadran iz Milj.

Ob obletnici smrti moža Silvestra Žerjula daruje Draga Furlan iz Doline 15.000 lir za MPZ V. Vodnik in 15.000 lir za Godbo Breg.

Za Sklad za dvojezičnost darujejo: A. Zvab in A. Slejko 20.000 lir, Pina Znidersic 20.000 lir, Luciano Bensa 20.000 lir, Berta in Oskar Milkovič (Bani) 20.000 lir, Mario in Anica Malalan (Bani) 20.000 lir.

Ob nabiralni akciji za SZ Sloga daruje mesnica M. Čufar (Bazovica) 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Manšueta Fonde daruje Vanja Turina 20.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Slavka Štreklja darujejo Josip Verša (Božje polje) 10.000 lir ter Angelo in Mara Blažina 20.000 lir za FC Primorje.

Za sodelovanje na prazniku včlanjevanje prispeva SPI-CGIL iz Križa 50.000 lir za MPZ Vesna.

V spomin na Slavka Štreklja darujejo Neva, Sonja in Milena 20.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Pepela Udoviča in Pepela Mijota darujeta Angela in Karlo Gec 50.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grobova Jožeta Volpija - Fuksa in Drage Pertot darujeta Milka in Neva Godnič 10.000 lir za pevski zbor I. Gruden.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

menjalnica

17. 3. 1988

Ameriški dolar	1233.—	Japonski jen	9.—
Nemška marka	740.—	Švicarski frank	895.—
Francoski frank	216.—	Avstrijski šiling	105.—
Holandski florint	657.—	Norveška krona	193.—
Belgijski frank	34,20	Švedska krona	205.—
Funt šterling	2283.—	Portugalski eskudo	8.—
Irski šterling	1948.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	192.—	Avstralski dolar	860.—
Grška drahma	8,20	Debeli dinar	0,80
Kanadski dolar	960.—	Drobni dinar	0,80

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

TEMA, ZS 1979.

Režija: Gleb Panfilov. Igrajo: Mikail Uljanov, Ina Čurikova, Jevgenij Vesnik, Jevgenija Netčajeva. Drevi, 18. marca, ob 22.50 na RTV Ljubljana.

Gleb Panfilov je eno najzanimivejših imen sodobnega sovjetskega filma. Ni izrazito »oporečniški« avtor kot Paradžanov ali samosvoj kakor pokojni Tarkovski, niti ni nikdar silil na zahod kot Ozelijani ali Končalovski. Kljub temu je bil njegov film *Tema* sedem let »na hladnem«. Šele s kulturno demokratizacijo »perestrojke« je bilo Panfilovo delo javno prikazano in predstavljeno leta 1987 tudi na berlinskem festivalu, kjer je prejelo Zlatega medveda...

Film ne nosi v sebi izrazito družbeno-kritičnih ali političnih tez, pač pa je v svoji intimni opredeljenosti boleč in neposreden razmislek o sodobni človekovi stiski. Glavni junak je znamenit pisatelj, na višku svoje slave, a v bistvu globoko nezadovoljen in v hudi krizi, ker se pri 55. letu počuti jalov in neizviren. Ne srečanje z mladim dekletom, ne čudovito zasnežena podeželska pokrajina ne spremenitä ničesar in ga ne rešita turobnega občutja o nesmislu vsega.

IO E LA VACCA — Go West — Pojdi na Zahod, ZDA 1925.

Režija: Buster Keaton. Igrajo: B. Keaton, Howard Truesdale, Kathleen Myers. V soboto, 19. marca, ob 21.30 na RAI 3.

Nadebudni Buster se odpravi na Zahod in dobi delo kot kavboj v nekem ranču. Tu se zaljubi v gospodarjevo hčerko, hkrati se zelo naveže na neko »kravo«! Improvizirani kavboj vodi miroljubno žival vedno s seboj po širnih pašnikih, elegantnih salonih in blagovnicah Los Angelesa; z isto zavzetostjo skrbi tudi za drugo živino, ki jo reši pred tatovi.

Ritem domislic in parodij je včasih prepočasen, vselej pa smo priča značilni Keatonovi komičnosti, ki ustvarjalno vzporeja ironijo in kritičnost, melanholijo in sanjavost.

PRIGIONIERO DELLA SECONDA STRADA — The Prisoner of Second Avenue — Ujetnik druge avenije, ZDA 1975.

Režija: Melvin Frank. Igrajo: Jack Lammon, Annie Bancroft, Gene Saks, Elisabeth Wilson. V nedeljo, 20. marca, ob 20.30 na RETE 4.

Jack Lammon se tokrat spoprijema z eno svojih najbolj priljubljenih in prepričljivih vlog, to je »žrtve« vrtoglavosti, razčlovečenosti, nekomunikativnosti, skratka nevroz v cementni in elektronski džungli sodobnih velemest. V eksplozivnem dialogu s prav tako duhovito Annie Bancroftovo je do skrajnosti razvil lik iz izvirne komedije (in scenarija) Neila Simona, razžaljenega in nemočnega protijunaka, ki se mora spopasti s številnimi ujmami in tesnobami: od frustracij v družini in negotovosti pri delu do draginje, onesnaženosti, tatov, živčnih sosedov in še kaj.

ALICE RESTAURANT — Alice's Restaurant, ZDA 1969

Režija: Arthur Penn. Igrajo: Arlo Guthrie, Pat Quinn, Kathleen Dabney, Pete Seeger. V ponedeljek, 21. marca, ob 24.00 (približno) na Italia 1.

Italia 1 pošilja v eter pozno v noč (po boksarskem srečanju Tyson-Tubbs in po filmu Harolda Beckerja *Crazy for you* z rock-zvezdo Madonno) nostalgičen dokumentarno igrani film o vrenju ameriške alternativne kulture v 60. letih. Režiser Arthur Penn prikazuje bohemsko življenje 23-letnega kantavtorja Arla Guthrieja, njegovo prijateljstvo z »guruji« ameriške mladinske protikulture, pretresljivo agonijo in smrt njegovega očeta, njegovo nasprotovanje vojski. Neponovljivi dokument o razpadu revolucije na zahodni obali je Penn še obogatil s hipijevsko ironijo.

L'UOMO DEL SUD — The Southerner — Južnjak, ZDA 1945.

Režija: Jean Renoir. Igrajo: Zachary Scott, Betty Field, Beulah Bandi, J. Carrol Naish. V torek, 22. marca, ob 0.05 na Rai 2.

Torkov klub na RAI 2 nam ponuja najboljši film iz ameriškega opusa velikega francoskega režiserja, ki je med drugo svetovno vojno pribežal v ZDA. Kmet skuša s pomočjo družine obnoviti in oživeti zapuščeno plantažo bombaža. Pri tem opravilu naleti na mnoge ovire: neugodno vreme, sušo, nevoščljivost in sovrašnost soseda, bolehavost otrok. Prizadevanje pa bo vendarle poplačano.

Slika južnih predelov ZDA, ki jo zabeleži evropski režiser, je iskrena in avtentična in se po moči posnetkov približuje dokumentarnih mojstrovinam Roberta Flahertyja.

GALLIPOLI, Avstralija 1981.

Režija: Peter Weir. Igrajo: Mark Lee, Bill Kerr, Ron Graham, Harold Hopkins. V sredo, 23. marca, ob 20.05 na RTV Ljubljana.

Prejšnji teden se je začel na ljubljanski RTV ciklus filmov avstralskega režiserja Petra Weira. Ta avtor je znan tako po svojih mednarodnih produkcijah (v torek, 22. t.m., je na sporedu Italia 1 ob 22.30 njegov ameriški film *Witness - Priča* iz leta 1985 s Harrisonom Fordom in Kelly McGillisovo) kot po domačih, ki jih je realiziral v Avstraliji: od njegovega mojstrskega prvenca *Piknik pri Hanging Rocku* (1976) do zgornjega naslova.

Tu obravnava Weir z vso silovitostjo tragično žrtvovanje več deset tisoč avstralskih in novozelandskih vojakov, ki so pomrli med prvo svetovno vojno v izredno krvavi bitki za polotok Gallipoli pri Dardanelah. Dramatično in v skoraj fantastičnem ključu pride do izraza dvojna zavest Avstralcev ob tej hudi preizkušnji: občutje vzhičenosti zaradi nesmiselnega pokola in hkrati ponosa zaradi lojalnega zadržanja do evropskih zaveznikov in junaškega boja proti Turkom. Toda iluzija o utemeljenosti vojskovanja se izniči in iz votli v krutem antimilitarističnem epilogu, podobno kot v drugih delih (na primer Miles Stoneja, Pabsta, Kubricka, Rosija), ki so razkrinkala grozotno neutemeljenost prve svetovne vojne.

SPERIAMO CHE SIA FEMMINA — Upajmo, da bo hči, It. 1986.

Režija: Mario Monicelli. Igrajo: Liv Ullman, Philippe Noiret, Bernard Blier, Athina Cenci. V sredo, 23. marca, ob 20.30 na Canale 5.

Protagonist tradicionalne in zelo zabavne komedije Maria Monicellija je tokrat številna in razvpita družina, ki prebiva v podeželski domačiji in ki jo v glavnem sestavljajo raznovrstno profilirani ženski liki. Od šarmantne gospodinje - patriarhinje Liv Ullman, ki je poročena z grofom Philippeom Noiretom, do njenih hčerk Lucrezie Lante della Rovere in Giuliane De Sio, od Ullmanove sestre Catherine Deneuve do prebrisane služkinje - gospodinje Athine Cenci. Ob Noiretu pa je v igri še nekaj manj izostrenih moških likov, na primer stari sklerotični stric Bernard Blier in odgovoren za kmetijo Giuliano Gemma, ki se spogleduje tako z lepo zrelo gospodinjo kot s posestvom.

Scenarij so podpisali skupaj z režiserjem še Tullio Pinelli, Suso Cecchi, D'Amico, Leo Benvenuti, Piero De Bernardi, se pravi sami izkušeni pisci - avtorji najbolj priljubljenega žanra italijanskega filma!

Pripravlja: Boris Devetak

Nove plošče

BAZAR - AMERIKA LP

Eden najpopularnejših ansamblov lahke glasbe na Obali je nedvomno skupina Bazar, ki se že vrsto let ukvarja ne samo s plesnim repertoarjem, temveč tudi s snemanjem plošč in kaset. Bazarji so lansko leto osvojili prvo mesto na Melodijah morja in sonca v Portorožu s pesmijo Amerika. Tako se glasi tudi naslov nove kasete, s katero se bomo ukvarjali v tej rubriki.

Največ glasbenih priredb je tudi tokrat podpisal »stari maček« Danilo Kocjančič. Njegove priredbe sicer izstopajo, vendar je njegov stil komponiranja vedno prijeten in zelo melodičen. Omenil bi novega pevca Igorja Mermoljo, ki je nadvse dostojno nadomestil Ivančiča, obenem pa je pripravil tudi svojo skladbo po besedilu Divca. Ostali teksti so v glavnem delo Draga Misleja-Mefa in še nekaterih drugih možakarjev: Vunjaka, Urbanca in že omenjenega Divca.

Kar pa zadeva ostale glasbene motive, bi pripomnil naslednje: *Na glavo si klobuk bom dal* in *Fehtarji* sta verjetno najbolj ponesrečeni pesmi albuma, saj ne spadata v lahko glasbo, čeprav bi se lahko zdelo, da je ena od dveh napisana v country stilu. Najboljša poleg *Amerike* je pesem *Zate*, ki je bila tudi več tednov na lestvici, za ostale pa bi prepustil kar vam, dragi bralci in bodoči poslušalci, da sami presodite. Aranžmaji, posebno tisti, ki jih izvaja kitarist Zdenko Cotič, so v glavnem zelo dobri in tudi klaviature Marina Legoviča se ponekod dobro izkažejo. Torej vsem skupaj prijetno poslušanje!

Pesmi so naslednje: *Amerika, Si še jezna name, Na glavo si klobuk bom dal, Igra za dva, Zate, Fehtarji, Prvi maj, Ne zavajaj me več, Ko odbije polnoči, Mehka dekleta.*

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za: .....

Moj predlog: .....

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina
9.35 Variete: Dadaumpa
10.30 Dnevnik
10.40 Rubrika: Okrog nas
11.30 Nanizanka: Il calabrone verde
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Pronto... è la Rai?
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik - tri minute...
14.00 Pronto... è la Rai? (2. del)
14.15 Glasbena oddaja: Discoring
15.00 Kulturne aktualnosti: Leteči zmaj
16.00 Otroška oddaja: Big!, vmes igre in risanke
17.55 Rubrika: Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Variete: Ieri, Goggi, domani
19.40 Almanah in vreme in dnevnik
20.30 Film: Amico silenzioso (krim., Kan. 1984, r. David Greene, i. Martin Sheen, Tandy Cronyn, Arthur Hill)
22.15 Dokumentarna oddaja: Palače
23.00 Glas. odd.: Sanremo Rockstar
24.00 Dnevnik - zadnje vesti
0.15 Glasbena oddaja: Sanremo Rock

RAI 2

8.00 Prva izdaja in telovadba
9.00 Matineja: Italija se prebuja
10.00 Rubrika: V prijetnem počutju
11.05 Tečaj angleščine
11.30 Kviz: Paroliamo
11.55 Variete: Mezzogiorno è...
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Mezzogiorno è... (2. del)
13.40 Nadaljevanka: Quando si ama
14.30 Dnevnik
14.35 Športna rubrika: Šport danes
15.00 Glasbena oddaja: D.O.C.
16.00 Nanizanka: Lessie
16.55 Rubrika: Danes v Parlamentu
17.05 Oddaja o zdravju in estetiki
18.30 Dnevnik in športne vesti
18.45 Nan.: Faber l'investigatore
19.30 Horoskop, vreme in dnevnik
20.15 Dnevnik - športne vesti
20.30 Kviz: Conto su di te
21.50 Nan.: A. Hitchcock presenta
22.20 Dnevnik - kratke vesti
22.30 Glasbena oddaja: D.O.C.
23.30 Dnevnik - zadnje vesti
24.00 Film: Il sergente Ryker (dram., ZDA 1968, r. Buzz Kulik, i. Lee Marvin, Vera Miles)

RAI 3

14.00 Deželne vesti
14.30 Mladinska oddaja: Jeans 2 (vodita Simonetta Zauli in Fabio Fazio)
15.30 Izobraževalna oddaja: S.O.S. 011/8819 - Pomoč pri domačih nalogah dijakov nižje srednje šole
16.00 Športna rubrika: Fuoricampo (vodi Fulvio Stinchelli)
17.30 Športni dnevnik: Derby (pripravil Aldo Biscardi)
18.30 Nanizanka: Vita da strega
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Rubrika: 20 let prej
20.00 Inf. oddaja: Inženirstvo
20.30 Aktualno: Posto pubblico nel verde (vodi Vincenzo Muccioli, sodelujejo Corrado Augias, Donatella Raffai in Tito Cortese, 1. del)
22.00 Dnevnik - vesti
23.15 Variete: Pubblimania (pripravila Enrico Ghezzi in Romano Frassa)
0.05 Dnevnik - zadnje vesti

RTV Ljubljana

10.00 TV Mozaik. Tednik
11.00 Dokumentarec meseca: Stolp
11.40 Nadaljevanka: Fanny in Alexander (pon. 2. dela)
16.20 Video strani
16.35 Mozaik. Tednik (pon.)
17.35 Nadaljevanka: V znamenju dvojčkov (3. del
17.50 Nad.: Grizli Adams (7. del)
18.15 Dokumentarec: 20 ton na dan
18.45 Risanka
19.00 Vreme in Obzornik
19.13 TV Okno in Zrno
19.30 Dnevnik in vremenska napoved
20.20 Nadaljevanka: Kir Royal (r. Helmut Dietl, i. Franz Xaver Kroetz, Dieter Hildebrandt, Senta Berger)
21.25 Dokumentarec: Zmagoslavje zahodne civilizacije - Spomeniki napredka (9. odd.)
22.15 Dnevnik
22.30 Kronika srečanja gledališč Alpe-Jadran
22.50 Film: Tema (dram., SZ 1979, r. Gleb Panfilov, i. Mihail Uljanov, Ina Čurikova, Jurgenij Vesnik)

TV Koper

13.00 TVD Novice
13.40 Športne vesti: Sportime
14.00 Boks: Ramirez-Whitaker (pon.)
15.30 Rubrika: Donna Kopertina
16.00 TVD Novice
16.10 Kronike in reportaže: Šport spektakel
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja

Danes v Odprti meji med drugim:
VILLA MANIN — Srečanje deželnih predsednikov loka Alpe Adria
GORICA — Tudi letos Primorska poje
TRST — S posveta o mladini in delu
TRST — Ženski center pri CGIL

19.30 TVD Stičišče
20.00 Rubrika: Donna Kopertina
20.30 Nogomet: Boca Juniors-Gremio
22.00 TVD Novice
22.10 Športne vesti: Sportime
23.30 Športna oddaja: Juke box
23.00 Rubrika: Donna Kopertina
23.30 Kronike in reportaže: Šport spektakel

CANALE 5

7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija
7.20 Risanke
9.00 Nanizanka: Arcibaldo
9.30 Nadaljevanka: General Hospital
10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito
13.30 Nad.: Sentieri
14.30 Kviz: Fantasia
15.00 Film: Sabato tragico (dram., ZDA 1955, r. Richard O. Fleischer, i. Victor Mature, Ernest Borgnine)
17.05 Nanizanka: Alice
17.35 Kviz: Doppio slalom
18.05 Nan.: Webster, 18.40 I cinque del quinto piano, 19.10 I Jefferson
19.40 Kviz: Tra moglie e marito
20.30 Film: Mani di velluto (kom., It. 1979, r. Castellano in Pipolo, i. Adriano Celentano, Eleonora Giorgi)
22.30 Aktualno: Skrivnosti noči
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.15 Rubrika: Première
1.25 Nan.: Gli intoccabili

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanka: La grande vallata
9.15 Film: L'inafferrabile 12 (kom., It. 1950, r. Mario Mattioli, i. Walter Chiari, Carlo Campanini)
11.00 Nan.: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Hallo Spank, Lady Oscar, Riff Raff
14.30 Nadaljevanke: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore
18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie
19.30 Nanizanka: Quincy
20.30 Film: Swarm (fant., ZDA 1978, r. Irwin Allen, i. Michael Caine, Richard Widmark)
22.45 Dok.: Bing Bang
23.45 Aktualno: Občan in oblast
1.20 Nanizanki: Switch, 1.20 Il Santo

ITALIA 1

8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold
13.50 Variete: Smile
14.20 Nanizanki: Casa Keaton, 14.50 Chips
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Candy Candy, Ghostbusters, Family
18.00 Nanizanke: Hazzard, 19.00 Simon & Simon, 20.00 Balliamo e cantiamo con Licia
20.30 Film: Cielo di piombo ispettore Callaghan (krim., ZDA 1976, r. James Fargo, i. Clint Eastwood, Harry Guardino)
22.25 Film: Brivido nella notte (krim., ZDA 1971, r. Clint Eastwood, i. Clint Eastwood, Donna Mills)
0.25 Film: Battaglie nella galassia (fant., ZDA 1978, r. Richard A. Colla, i. Richard Hatch, Lorne Greene)

TELEPADOVA

11.30 Nadaljevanki: Dancing Days, 12.30 I Ryan
13.30 Risanke
14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days
16.30 Nanizanka: Orazio
17.00 Risanke
19.30 Nanizanka: California
20.30 Film: Un colpevole senza volto (dram., VB 1975, r. Michael Anderson, i. Trevor Howard, Michael York)
22.30 Kviz: Colpo grosso
23.30 Šport: košarka
1.00 Film

TELEFRIULI

13.30 Nad.: Amor gitano
14.30 Dražba
15.30 Risanke
16.00 Glasbena oddaja: Music Box
17.00 Nadaljevanki: Eneide, 18.15 Le terre di sacramento
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrike: Dan za dnem, 20.00 Zelena dežela, 20.30 Večerjajmo skupaj
21.30 Športna rubrika
22.00 Aktualno
22.30 Dnevnik
23.00 Rubrika: Dan za dnem
23.30 Dražba
24.00 Rubrika: Il salotto di Franca
24.30 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, (7.40) pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Na goriškem valu (pon.); 9.00 Za vsakogar nekaj: recept, zdravniški nasveti, misel; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega in koncertnega repertoarja; 11.30 Zbornik: umetnost in kultura; 13.20 Zborovska glasba: Logaški oktet; 13.40 LP tedna; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Rišite z nami; 14.30 Okoli po svetu; 15.00 Roman: Vojna in mir; 15.15 Zbornik (2. del); 15.30 Krivi preroki; 16.00 Diagonale; 16.45 Postni govori; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Povejmo glasbo.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.00 Jutranjik; 8.05 Radijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Simfonična glasba; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba jug. narodov; 13.30 Melodije; 14.05 Govorimo angleško; 14.35 Mozaik; 14.50 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.; 18.00 Ansambel Štirje kovači; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 20.30 Slovencem po svetu; 23.05 Lit. nokturno; 23.15 O morju in pomorščakih.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Dance parade; 18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in vreme; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prisrčno vaši; 8.40 Po vašem izboru; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Glasba; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovni pogovori; 11.15 Turizem; 11.40 Popevka; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Glasba; 14.35 Popoldne; 15.00 Kultura in umetnost; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Popevka; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.00 Filmska glasba; 18.33 Glasba; 19.00 Operete; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 V svetu fantazije; 20.15 Mix Time; 21.00 Nočni val, nato Nočna glasba.

Sporazum glede Manifatture Goriziane Namesto odpustov dopolnilna blagajna

Izredna blagajna za šest mesecev, redna pa do 18. aprila

Odvečno delovno silo — šestnajst delavcev v dveh obratih, ki jih trenutno ne nameravajo posodobiti — v tovarni Manifattura Goriziana ne bodo odslovili, ampak bodo zaprosili za poseg izredne dopolnilne blagajne za dobo šestih mesecev. Dopolnilna blagajna bo začela veljati 21. marca. Podjetje bo medtem pripravilo rekvalifikacijske tečaje, da bi delavcem, po tem razdobju, omogočili vrnitev v proizvodnjo.

Tak dogovor je bil podpisan v sredo, na sedežu Zveze industrijcev, med predstavniki podjetja, Zveze industrijcev in sindikalne zveze Fulta.

V postopku reševanja novega kriznega obdobja v sovodenjski tovarni, prihaja torej do premora. Odpustov ne bo, pač pa je bila izbrana manj boleča pot posega po izredni dopolnilni blagajni.

V sredo podpisan dogovor predvideva še pred koncem leta preučitev možnosti za ponovno odprtje omenjenih dveh obratov in torej ponovno zaposlitev delavcev, ki bodo od ponedeljka dalje izločeni iz proizvodnje. Na sestanku so se dogovorili tudi o ponovnem srečanju, že do konca aprila, ko bodo podrobneje preučili predloženi razvojni in investicijski načrt in ugotovili, v kolikšni meri se izvaja.

Predstavniki podjetja so se s svoje strani obvezali, da bodo čimprej poskrbeli za ustrezno strokovno usposabljanje delavcev na novih strojih in jih seznanili z novimi tehnologijami.

V tovarni je že nekaj mesecev v teku obsežen poseg rekonstrukcije in posodabljanja naprav. Ta poseg je zdaj v končni fazi. Prav zato so sindikati na sestanku vztrajali, da se sestavi koledar stalnih posvetovanj in srečanj, na katerih bo mogoče sproti ugotavljati, kako poteka celotna zadeva okrog restrukturiranja.

Toliko glede nameravanih odpustov in rekonstrukcije. V podjetju pa imajo, kot kaže, tudi druge težave, izvirajoče iz zamud pri naročilih. Tako so se v sredo, s sindikalnimi predstavniki dogovorili za ukrep dopolnilne blagajne (tokrat navadne), za petnajst delavcev v barvarni in nekem drugem obratu. Ukrep že velja od prejšnjega ponedeljka in bo predvidoma v veljavi do 18. marca. Torej je iz proizvodnje začasno izloženih 31 delavcev, kar predstavlja okrog 13 odstotkov v tovarni zaposlenih.

Danes bodo v tovarni sindikalne skupščine, kjer bodo sindikalni predstavniki pojasnili vsebino podpisanega sporazuma.

Najhujše je zaenkrat mimo, vendar to še ne pomeni, da je bila kriza dokončno odpravljena.

Posvetovanje o prevozih v deželi

Na pobudo deželnega tajništva sindikata delavcev v prevozništvu CISL, bo danes ob 9. uri v konferenčni dvorani deželnega letališča v Ronkah strokovno posvetovanje o integriranem sistemu prevozov v deželi. Posvetovanje bo ob 9. uri ob udeležbi vidnih predstavnikov gospodarskega in družbenega življenja. Predsedoval bo deželni tajnik sindikata CISL Vittorio Giustina.

Delovišče za brezposelne

Delo za 10 ljudi v občini Sovodnje

Na območju sovodenjske občine bodo tudi letos zaposlili posebno delovno skupino za čiščenje in urejanje cest. Ministrstvo za delo je preko pokrajinskega urada za delo in zaposlovanje že odobrilo zadevni načrt in strošek. Delovišče bodo predvidoma odprli do konca maja letos. Načrt predvideva zaposlitev desetčlanske skupine in delovodje. Delali bodo 76 dni.

Prednost pri zaposlitvi imajo brezposelni iz sovodenjske občine, ki pa morajo biti vpisani v poseben seznam, ki se vodi pri uradu za zaposlovanje.

Pretežni del stroška krije, kakor znano, ministrstvo, v breme občine pa je strošek za zaposlitev vodje delovne skupine in morebitni dodatni prispevki, ki se smatrajo kot socialna pomoč.

Drevi v Kulturnem domu prvi koncert Primorske poje

V Kulturnem domu v Gorici bo danes zvečer uvodni koncert v letošnjo revijo pevskih zborov Primorska poje, ki jo skupno prirejata Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje pevskih zborov Primorske. Pisali smo že, da bo tudi letošnja revija trajala tja do sredine aprila. Na obeh straneh meje bo več koncertov. Že jutri, v soboto, bo koncert v Teru v videmski pokrajini. Čez teden dni, v soboto 26. marca, pa bo koncert v Tržiču v tamkajšnjem glasbenem zavodu Vivaldi.

Na nocojšnjem koncertu, ki se bo pričel ob 20.30, nastopi pet zborov. Peli bodo moški zbor Andrej Paglavec iz Podgore, dekliški zbor Vesna iz Križa, mešani zbor Ciril Kosmač iz Vrtojbe, mešani zbor italijanske skupnosti iz Izole Haliaetum in mešani zbor Obala iz Kopra. Slednji je zamenjal prej napovedani komorni zbor iz Nove Gorice.

Ljubiteljem naše zborovske pesmi se torej obeta lep užitek. Primorski poje, ki gre drevi na letošnjo pot, pa seveda želimo, da bi bili vsi koncerti uspešni.

Sodelovanje na sejemskih prireditvah

Goriška Trgovinska zbornica opozarja gospodarske operaterje na možnost sodelovanja na različnih sejemskih prireditvah v prihodnjih mesecih.

Od 12. do 19. junija bo v Poznanu na Poljskem 60. mednarodni sejem, na katerem bodo tokrat posvetili veliko pozornosti tehnologiji za varčevanje z energetskimi viri in surovinami. V Nikoziji na Cipru bo od 28. maja do 11. junija mednarodni sejem. Udeležbo italijanskih razstavljalcev organizira institut za zunanjo trgovino (ICE).

Mednarodni sejem bo od 22. junija do 3. julija tudi v Alžiru. Gre za najpomembnejšo sejemsko prireditev na območju severne Afrike.

Trgovinska zbornica opozarja tudi na pomembno mednarodno razstavo elektronskih izdelkov, ki bo v začetku marca prihodnjega leta v Anaheimu v Kaliforniji. Uradno prisotnost italijanskih razstavljalcev bo organiziral institut ICE.

Za podrobnejša pojasnila naj interesenti zaprosijo v uradu za zunanjo trgovino pri Trgovinski zbornici.

V nesreči laže ranjen fant iz Sovodenj

V prometni nesreči, zgodila se je včeraj, nekaj pred 17. uro v križišču Korza Italia in Ulice Arcadi, se je ranil 16-letni Pavel Černic iz Sovodenj, Ul. Slataper 7.

Zdraviti se bo moral dvajset dni zaradi poškodbe na nogah. Zapisnik o nesreči so izpolnili karabinjerji.

Ponatis knjige o Gorici

Goriško turistično društvo Pro Loco je ponatisnilo knjigo »Conosciamo Gorizia«, ki sta jo napisala Maria Rosaria De Vitis Piemonti in Luciano Spangher. Knjigo so izdali prvič lani. Dobro je bila sprejeta. Zaradi tega sedaj ponatis. Avtorja v knjigi opisujeta zgodovino Gorice. Prodajajo jo tudi v časopisnih kioskih.

■ **Združenje geriatričnih zdravnikov in operaterjev** Furlanije-Julijske krajine prireja jutri, v soboto, 19. marca, ob 9. uri, v videmski splošni bolnici posvet o problemih ostarelih v naši deželi. Govorili bodo zdravniki in sociologi.

razstave

V Kulturnem domu v Gorici je odprta razstava likovnih del akademskega slikarja Iva Mršnika iz Ljubljane.

razna obvestila

Mladinski odsek KD Sovodnje priredi jutri, v soboto, 19. t. m., od 20.30, dalje mladinski ples v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vstop do zasedbe prostorov.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev priredi na velikonočni ponedeljek že tradicionalni izlet, tokrat v Zemono na Vipavskem. Tam bo srečanje s tržaškimi upokojenci, skupno kosilo in družabnost. Vpis do zasedbe razpoložljivih mest 23. in 24. marca (od 10. do 12. ure) na društvenem sedežu ter pri poverjenikih na vaseh.

ŠD Sovodnje - odsek za rekreacijo priredi 27. marca avtobusni izlet v Sappado. Prijave ob sredah in petkih med 21. in 22.30 v občinski telovadnici v Sovodnjah in po telefonu 21711 (Rafko Butkovič).

razne prireditve

V Selcah, v dvorani rajonskega sveta, bo danes zvečer srečanje s Filibertom Benedetičem. Kramljal bo s člani KD Jadro o svojih mladih letih, ki jih je preživel v Tržiču. Na srečanju, ki bo ob 20. uri, bodo predstavili tudi prvo številko biltena KD Jadro.

V Mestnem gledališču v Tržiču bo danes, ob 11.30, Teatro Buratto iz Milana predstavil musical Gershwinovih melodij Hellò George. Predstava je namenjena tržiškim šolam.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Vacanze sulla neve«.

VERDI 17.30 Gledališka srečanja Alpe-Adria.

VITTORIA 17.30-22.00 »Giochi bestiali n. 2«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.

COMUNALE 20.30 »Hallo George«. Gled. predstava.

Nova Gorica

SOČA Ni predstave.

DESKLE 19.30 »Dekleta za uživanje«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Marzini, Korzo Italia 89, tel. 84443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Občinska lekarna št. 2, Ul. Aulo Manlio,14, tel. 480405.

POGREBI

Danes ob 9.30 Bruna Zitter vd. Petterin iz civilne bolnice na pokopališče v Ločnik, ob 11.30 Frančiška Pintar vd. Brezavšček, iz civilne bolnice v cerkev in pokopališče v Štmaver.

Razstava modelov železnic na goriškem kolodvoru

V sprejemnici goriškega kolodvora bodo jutri, v soboto, ob 10.30, odprli razstavo železniškega modelarstva. Zanjo so poskrbeli člani rekreacijskega krožka goriških železničarjev. Odprta bo teden dni. Na otvoritev so povabili predstavnike tukajšnjih oblasti.

Železničarji pa so dali pobudo še za eno kulturno prireditev. Med šolarij obvezne šole so razpisali natečaj o vlaku in železnici. V njihovem rekreacijskem krožku (Dopolavoro ferroviario) bodo sprejemali dela učencev, ki jih bodo nagradili ter razstavili kasneje.

Za obe pobudi so se goriški železničarji odločili ob priložnosti podvojitve železniškega tira. Pisali smo že, da je bil konec prejšnjega tedna ves železniški promet na goriški progi prekinjen, ker so na relaciji Rubije-Gorica-Moš polagali drugi tir. Od vojnih let sem ni bilo na tej progi dvojnega tira. V zadnjih letih so marsikaj naredili, da bi zadostili novim potrebam prometa po železnici. Sedaj so položili dvojni tir na prej omenjeni relaciji. Še v teku leta naj bi dvojni tir položili tudi na odseku med Rubijami in Zagrajem. Finansiranje je zagotovljeno. Ni pa še nakazanega denarja za dvojni tir na relaciji Moš-Krmin.

V teh dneh so na goriškem kolodvoru namestili tudi novo varnostno napravo vrste ACEI. Ves promet na goriškem odseku bodo odslej vodili z enega samega komandnega mesta. Doslej so za to uporabljali tri kabine.

Uničiti koruzna stebla

Goriški župan je izdal ukaz, po katerem je treba do 15. aprila poskrbeti za odstranitev z njiv in za uničenje, oziroma dizinfekcijo koruznih stebel. Ukaz sodi v sklop norm za zatiranje ličink koruznega zavijača in drugih škodljivcev.

Koruzna stebla je treba odstraniti z njiv in jih uničiti. Lahko se tudi podorjejo, uporabijo za nastilj ali krmo, ali pa sežgejo.

Do 15. aprila je treba poskrbeti za temeljito dizinfekcijo koruznih stebel, ki služijo za ograde ali druge namene.

Filmski in zvočni zapis o vodah

V predavalnici liceja Paolino d'Aquileia, v Semeniški ulici 7 bodo danes, ob 18.30 predstavili filmski in zvočni zapis o onesnaženosti vodnih virov v goriški pokrajini. Filmski zapis so pripravili člani goriške sekcije WWF in fotografskega krožka CIFI.

O problematiki varstva voda bo po predvajanju govoril inž. Pier Raimondo Cappella.

V sredo ponoči na mejnem prehodu pri Štandrežu

Iz parkirane avtocisterne izteklo 11 tisoč litrov natrijevega luga

Nekaj nad enajst tisoč litrov natrijevega luga v tekočem stanju je v sredo ponoči izteklo iz cisterne, parkirane na italijanski strani mednarodnega mejnega prehoda pri Štandrežu. Tovor sta šoferja Petrola iz Ilirske Bistrice, prevzela v Torviscosi in je bil namenjen v Jugoslavijo.

Nekaj po 21. uri sta šoferja opazila da nevarna tekočina izteka iz cisterne in takoj obvestila organe na mejnem prehodu. Prihiteli so gasilci, obvestili so pristojne zdrastvene organe in občinske službe. Na srečo je bila cisterna ustavljena na precej odmaknjenem kraju in se je potniški promet na mejnem prehodu lahko odvijal brez zastoja.

Izjemno stanje je trajalo do prvih jutranjih ur. Gasilci so razlito tekočino obstreljevali z močnimi curki vode in tako skušali razredčiti nevarno snov, ki je odtekala v zemljo, oziroma kanalizacijo. Poseg se je zaključil šele okrog pete ure zjutraj, po dobrih sedmih urah trdega dela.

Zdi se, da je lug načel obod cisterne in da si je nevarna tekočina postopoma začela utirati pot. Ni znano, če je del tovora iztekel že med vožnjo iz Torviscose do meje.

Primer ponovno opozarja, da je vprašanje prevažanja nevarnih tovorov še kako aktualno in da na tem področju najbrž nismo naredili vsega za preprečitev hujših posledic. Pred nekaj meseci je prišlo na ožjem goriškem območju do dveh podobnih nesreč, v katere so bile vpletene avtocisterne, natovorjene s plinskim oljem oziroma nevarnim kemičnim topilom.

Seznam za neposredno zaposlovanje pri krajevnih ustanovah

Z zakonom št. 56 od lanskega leta in z dekretom predsednika ministrskega sveta št. 392 so bile uvedene precejšnje novosti za zaposlovanje uslužbencev krajevnih ustanov. Uslužbence do vključno 4. kvalifikacijske stopnje je mogoče zaposliti neposredno, brez javnega natečaja, samo na podlagi selektivne preizkušnje in to na podlagi posebnih seznamov urada za zaposlovanje.

Pokrajinski urad za delo, sklicujoč se na zgoraj navedeni normi, obvešča, da zapade 31. marca letos rok za vpis v posebne sezname za zaposlitev pri krajevnih ustanovah.

Za vpis v te posebne sezname lahko zaprosijo delavci, ki so že vpisani v seznamu brezposelnih, delavci, ki prejemajo izredno dopolnilno blagajno, delavci, ki so zaposleni za nepopoln delovni čas (max. 20 ur tedensko) in delavci, ki so sicer zaposleni, a imajo pogodbo za omejen čas (največ štiri mesece v teku spončnega leta).

Podrobnejša navodila nudijo interesentom v delavskem uradu.

Londonska glasbena scena danes zvečer v Gorici

Danes zvečer se obeta zanimiv plesno-glasbeni večer v telovadnici UGG. Prireditev v režiji mladinske kulturne zadruge Mitt (s posredovanjem združenja Notorious London) bo predstavila v Gorici sodobno londonsko glasbeno sceno. Predstavili se bodo znani disc-jockeyji in plesalci, ki bodo skušali zajeti tudi občinstvo v vrtinec plesa in glasbe.

Nastopili bodo znani umetniki, ki so med drugim sodelovali pri snemanjih filmov kot sta Cotton club in Absolute beginners: stari harlemski jazz ples so obnovili z afro-kubanskimi elementi ter hitrostjo in energijo hihopa. Večina nastopajočih je temnoputih. Isto velja tudi za disc-jockeyje: njihova imena (Jay Sztrongman, Steve Runheney, Madhatter Trevor, Judge Jules) morda malo povedo tukajšnji publiki, vendar v Veliki Britaniji so nekateri med njimi nič manj slavni kot rock ali dance pevci, saj znajo z miksažami, tehniko talk-over in drugimi vragolijami poustvarjati glasbo, ki jo predvajajo.

London show bo v veliki dvorani UGG s pričetkom ob 20.30.

Preklicana današnja stavka uslužbencev podjetja APT

Nakazuje se možnost razmeroma hitre rešitve nekaterih najbolj perečih vprašanj, ki so razlog zaostritve sindikalnega spora v pokrajinskem prevoznem podjetju APT. Zaradi tega so sindikalni predstavniki preklicali za danes napovedano štiriurno protestno stavko, od 12. do 18. ure. Prav tako je bila preklicana za prihodnji torek napovedana stavka večerne izmene. Na medkrajevnih avtobusnih progah se bo torej promet danes odvijal redno. Tako so odločili na sinočnjem sestanku med sindikalnimi predstavniki in predsednikom upravne komisije.

Na sestanku, ki je bil sredi tedna, po prvi protestni akciji je bila nakazana delna rešitev prostorske stiske. Goriški župan Scarano je izrazil pripravljenost dati na razpolago v prvem obdobju okrog tisoč metrov prostora, ki ga zdaj uporablja občinsko podjetje, v kasnejši fazi pa se predvideva možnost uporabe obstoječe hale.

V zelo kratkem roku naj bi preverili, če nakazana rešitev odgovarja in če bi tu lahko uredili, morda samo začasno, avtobusno postajo.

Glede tega se sicer omenjajo tudi druge možnosti, poleg tistih, ki so že znane. Za gradnjo in ureditev tega objekta bi bilo primerno zemljišče (okrog 20 tisoč kvadratnih metrov), kjer so bile do nedavna mehanične delavnice v Ul. Velodromo.

KULTURNI DOM GORICA

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV

Primorska poje

KULTURNI DOM GORICA danes, v petek, 18. marca, ob 20.30

Nastopajo: *moški zbor A. Paglavec iz Podgore, mešani zbor C. Silič iz Vrtojbe, mešani zbor Haliaetum pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti iz Izole, dekliški zbor Vesna iz Križa, mešani zbor Obala iz Kopra.*

Drevi v veliki dvorani novogoriškega Kulturnega doma

Na Srečanju gledališč Alpe-Jadran Kralj na Betajnovi v izvedbi SSG

Danes bo na 4. Srečanju gledališč Alpe-Jadran najbolj naporen dan. Zvrstile se bodo kar štiri prireditve, med katerimi je za nas seveda najbolj zanimiva uprizoritev Cankarjevega »Kralja na Betajnovi« v izvedbi Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta. Po nekajletni odsotnosti se naš ansambel spet vrača na obsoški festival in se vključuje v tisti prostor — primorski in evropski — ki mu je že po tradiciji pisan na kožo. SSG bo nastopilo ob 20.30 v veliki dvorani novogoriškega Kulturnega doma (pred tem bo v Verdiju gostovalo gledališče »Il viaggio« iz Bergama — ob 17.30, za nastopom našega teatra pa bo ob 23. uri v mali dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici še monodrama »Osamljeni nogometni vratar«, ki jo bo podal Pavel Zedniček iz Prage). Zjutraj pa se bo nadaljeval in zaključil simpozij, za katerega je včeraj dal izhodiščne premise slovenski teatrolog

SREČANJE GLEDALIŠČ ALPE JADRAN
SUSRETI KAZALIŠTA ALPE JADRAN

INCONTRI TEATRALI ALPE ADRIA
THEATERTREFFEN ALPEN ADRIA

in kritik Andrej Inkret. Jasno je, da bomo o vsem tem, kot smo napovedali včeraj, poročali v naši nedeljski številki.

Na tem mestu pa bi tokrat radi poudarili še nekaj, in sicer to, da se bo do srede, 23. t. m., na Srečanju zvrstilo kar 14 predstav, od katerih sodijo samo tri v tako imenovani informativni program. Občinstvu z odra govorijo skupine iz Italije, Jugoslavije, Avstrije, ČSSR, Zvezne republike Nemčije in Anglije, kar je seveda precej, čeprav je v isti sapi treba poudariti, da pač niso zastopane vse dežele iz delovne skupnosti Alpe-Jadran. To pa bi bilo najbrž skoraj nemogoče in utopično je misliti, da bi do tega kdaj sploh lahko prišlo. Vsekakor pa je sporočilna pestrost na Srečanju velika, kar bodo bralci opazili, ko bomo spregovorili o posameznih predstavah. Zaenkrat naj povemo še, da gostitelji v Novi Gorici skušajo zadovoljiti vse spremljevalce te mednarodne prireditve, da deluje v hotelu Park »press center« in dobro bi bilo, da bi to koristno navado osvojili še drugi festivali po Jugoslaviji...

MARIJ ČUK

Sprejeli so jo na občnem zboru SM

Izjava Slovenske matice ob spreminjanju ustave

Naloge, ki jih ima Slovenska matica v slovenskem življenju kot »književno, kulturno in znanstveno društvo«, ne segajo neposredno v politično življenje. Vprašanje spremembe ustave SFRJ in razprave o amandmajih, ki so v javni razpravi, pa posega posredno in delno tudi neposredno tako globoko v pogoje kulturnega življenja Slovencev, da se čutimo dolžne zavzeti do teh vprašanj najbistvenejša načelna stališča.

Po sodobnem pojmovanju, kot se je razvilo od srede 18. stoletja, pomeni ustava formalno-pravno **temeljni** državni zakon z najvišjo pravno močjo, ki v materialno-pravnem smislu določa družbenogospodarsko in politično ureditev in državno organizacijo, zlasti organizacijo, pristojnost in dejavnost najvišjih organov. V sociološkem smislu posebej zagotavlja tudi temeljne pravice državljanov in njihovih družb. Z vsem tem je izhodišče, ki navdihuje in omejuje posebne zakone, izhajajoče iz ustavne podlage. V tem smislu so ustavni zakoni praviloma po svojem obsegu kolikor mogoče zgoščeni in ne posegajo na področja posebne zakonodaje, ki se laže spreminja, vsekakor pa morajo biti jezikovno jasni in vsebinsko nedvoumni.

Zvezna in republiške ustave v Jugoslaviji se od tega pojmovanja gotovo v več pogledih razlikujejo. Jezikovno so nejasne in po obsegu prevelike, ker posegajo na področja posebne zakonodaje. Obseg in jezikovna nejasnost izvirata med drugim iz združevanja različnih teženj v kompromisnih določbah, ki so zaradi tega včasih vsebinsko dvoumne in jih je mogoče različno interpretirati. Nekatere prvine današnje moralne in gospodarske krize v Jugoslaviji so zvezane tudi z nekaterimi potezami ustavne ureditve in z izpodjedanjem določb, ki ga omogočata prav dvoumnost in različno interpretiranje ustave. Zato se je s predloženimi spremembami marsikje zbudilo upanje, da bodo že spremembe same razrešile izrazito krizno stanje jugoslovanske družbe.

Predloženi amandmaji navedenim nalogam in upanjem ne ustrezajo. Predvsem izražajo le konflikt med različnimi koncepcijami države (med večjim naglašanjem centralizma ali poudarjanjem federalnega značaja državne ureditve, med bolj državno-administrativnim ali le okvirno planskim tržnim gospodarstvom in podobno); ne rešujejo temeljnih spornih vprašanj, temveč le nekaj podrobnosti. Nasprotno: s težnjami po večji centralizaciji in manjšanju pravic republik ne le na področjih državne organizacije, marveč celo na področju šolstva in s tem kulturnega življenja, izzivajo celo nove spore in širijo obseg in značaj krize.

V temeljna vprašanja, ki so povzročila današnjo moralno in politično krizo v Jugoslaviji, torej predloženi amandmaji sploh ne posegajo. Ustava se z njimi po obsegu samo širi, prav tako uvajajo nove dvoumnosti in nejasnosti. Temeljna vprašanja, ki so izvor naše krize, namreč terjajo, da se razrešita dve bistveni potezi naše ustavne ureditve:

a) Demokratizacija političnega sistema. To pomeni najprej določanje kandidatov za nosilce oblasti od spodaj, od ljudstva, in ne od zgoraj, od raznih nikomur odgovornih komisij; enako odgovornost izvoljenih nosilcev oblasti navzdol in ne navzgor; oboje je seveda mogoče uresničiti le z obnovitvijo neposrednih volitev kot najbolj bistvene značilnosti človekovih političnih pravic v našem času. Le na ta način je mogoče odpraviti združitev trojne oblasti (zakonodajne, sodne in izvršne), ene od bistvenih značilnosti fevdalne ureditve, ki so jo razbile že novoveške meščanske revolucije. S tem je bil postavljen najvažnejši temelj pravne države.

b) Demokratizacija gospodarskega življenja z uresničevanjem samostojnosti podjetij in uveljavitvijo tržnih zakonitosti v vseh pogledih ter kar se da veliko omejitvijo administrativnega vodenja gospodarstva s strani države. To je ob ustrezni krepitvi individualne lastnine — poleg družbene — predpogoj za resnično gospodarsko odpiranje Jugoslavije v svet in zlasti v Evropo, kar se danes dogaja bolj v besedah kot v resnici.

Ugotavljamo, da predložene spremembe ustave niso smiselne. Predlagamo, da se spreminjanje ustave odloži dotlej, dokler ne bodo pripravljeni amandmaji, ki bodo posegli v korenine moralne, družbene in gospodarske krize življenja jugoslovanskih narodov.

V tej zahtevi nas posebej potrjuje dejstvo, da bi nekatere določbe predloženih amandmajev bistveno oslabile suverenost slovenskega narodnega življenja v kulturnem pogledu in otežile zagotavljanje materialnih temeljev za nepogrešljive prvine slovenskega narodnega obstoja.

Radijska obdelava v režiji Marka Sosiča

Ljubezensko dopisovanje med Arthurjem in Adele

Ljubezensko dopisovanje danes na novo odkritega pisatelja in dramatika Arthurja Schnitzlerja in uspešne igralke njegovega časa Adele Sandrock, dopisovanje, ki se je vzporedno z vzajemnim čustvom odvijalo kakih 15 mesecev začenši z letnico 1893, je radijsko obdelala in uredila Mira Miladinović, na našem radiju pa pod vodstvom režiserja Marka Sosiča izvedla igralska ekipa: Anton Petje (Schnitzler), Bogdana Bratuž (Adele), Stojan Colja (Schnitzlerjev sin) in Silvij Kobal (pisateljev prijatelj, sicer publicist). — »Zgodovina neke ljubezni«, naslovljena z imenoma obeh imenovanih protagonistov, bi bila nemara nezanimiva storija, kot je toliko drugih, ko ne bi vendarle šlo za človeka, ki skuša skupaj s svojo partnerko hote ali nehote (v pismih) ohraniti občutke in čustva, odnos do ljubezni in seveda željo po ljubezenski večnosti. Verjetno že želja doumeti in poimenovati stvari s pravim imenom, ali vsaj iskati pravo ime za silo in opojnost, ki se ji pravi ljubezen, poglablja obravnavano čustvo, ki se sicer kajpada izgublja in tudi izgubi v labirintu vsakršne erotike, nedefinirane intuicije in ne nazadnje razpade brez globlje zavesti v druge odnose, v naslednje igre. Ljubezen pisatelja, ki je na pričetku svoje kariere, in ljubezen igralke, ki je pomešana s prijetnim in koristnim, je obeležena s šarmantnim načinom preloma stoletij, operno in operetno čustvenostjo, ki pa dandanes na novo vzbuja nostalgične in prepričljive občutke življenjske zanosnosti in celo poostrenega čustvovanja. Schnitzler je bil očitno toliko (ne)srečen, da je že po dveh tednih doumel svojo partnerko v vsej njeni značajski lahkotnosti in zabavnosti, ki ji je pač ljubezen oddih, razvedrilo, prijetno doživetje in po možnosti še kakšna vzporedna korist. Prav na koncu odnosa se seveda pokažeta oba partnerja v vsej celovitosti: moška narava bi si nemara prej želela večnostno dimenzijo, ženska varianta pa je dosti naravnejša in preprostejša — ko namreč preneha čarobnost in pravljičnost, zakaj, sploh ni pomembno, pač odstopi in prekine, pri čemer se ne zaveda sebe, pač pa predvsem pomanjkljivosti partnerja, ki je verjetno kriv za zaključek zgodbe. No, tudi pisatelj ni izpeljal stvari, kot je treba, nekako sporazumno je ponudil svojo razočarano ljubico prijatelju in to je bilo tiste vrste maščevanje, ki je Adele do kraja razsrdila, da je odšla od Schnitzlerja vsa besna, polna zmerjanja in vsakršne nestrpnosti.

Radijska izvedba je s pomočjo čustvene glasbe preloma stoletij ustvarilo trdno in uravnoteženo igro, ki je postala zanimiva ob krhanju odnosa, igralci pa so vsi po vrsti povsem umestno ujeli vzneseni pa vendar doživeti ton daljne preteklosti, se igrali z njo, pri tem pa nam vendarle ponudili dovolj tehtno razmišljanje o preteklih pa verjetno tudi današnjih zgodbah.

JANEZ POVŠE

Maja v Turinu prvi italijanski knjižni sejem

V Turinu bodo 19. maja odprli prvi italijanski knjižni sejem. To bo prva velika vsedržavna prireditev, na kateri bo imela knjiga glavno besedo. Knjižni sejem z razstavo knjig in publikacij bo nudil tudi priložnost strokovnjakom in vsem, ki se poslovno bavijo s knjigo (založnikom, knjigotržcem, grosistom in distributerjem), da se porazgovorijo o razvoju in prihodnosti založništva.

Knjižni sejem se bo razprostiral na 6.000 kvadratnih metrih turinskega razstavišča. Ob osrednji prireditvi bo stekla vrsta zasedanj in okroglih miz. Tako bo govor o knjigi in reklami, o distribuciji knjig in publikacij v Italiji, o novih tehnologijah za knjigarne, o kulturnih straneh in posebnih straneh kulture v italijanskih časopisih in še o drugem. Na sporedu bodo tudi srečanja s pisatelji in predstavitve knjižnih novosti.

Prvi italijanski knjižni sejem v Turinu bodo uradno odprli 18. maja s srečanjem s pesnikom Josifom Brodskim, nobelovim nagrajencem 1987 za književnost.

Šibak jazz koncert kvinteta Vinny Golie

*Nedavni nastop **kvinteta Vinny Golie** iz ZDA v Cankarjevem domu v Ljubljani je pokazal, da je postmodernizem široko raztegljiv in za njegovo glasbo neprimeren pojem. Z njim se očitno lahko označi tudi glasbo, ki ne more biti postmodernistična, in to zaradi nekreativne eklektičnosti, pa zaradi pomanjkanja oprijemljivih novosti v sintetiziranju starega. Tem slabše seveda, če je ta oznaka uporabljena kot najmočnejši reklamni trik.*

*Kvintet v sestavi: **Vinny Golia** - pihala, **Alex Clin** - bobni, **Ken Filiano** - bas, **Wayne Pitt** - klavir in **Michael Vlatkovicah** - trombon, se je precej sinhrono držal planske šablone, ki je utesnjevala vsako skladbo. Plan s freejazzovskim uvodom, dolgo freejazzovsko izpeljavo, s počasno dinamično gradacijo k tradicionalnemu ritem-jazzu z vmesnimi improvizacijami, ni bil samo okvir, ki omogoča sprožitev glasbeno-lucidnih procesov, pač pa tisti okvir, ki je preveč strogo odmerjen in čez katerega ne gre nobena glasbena gesta. Skladbe so se zato zdele še daljše, kot so bile v resnici. Glasbeniki sicer svoj tehnični posel obvladajo, s tem se pa njihova glasba tudi konča.*

Zaigrani toni so se sestavljali v muzikalno asteničen skelet, ob katerem bi sleherni eros usahnil. Vinny Golia se je trudil vnesti v igranje malo več barve z menjavanjem instrumentov, ni pa se zavedel, da je igranje brez polnega, intenzivnega tona nekomunikativno. Čeprav je peterica nastopila korektno in izdelano, je bila prav ta korektnost za marsikoga uničujoča, ker je je bilo enostavno preveč. Pridnost in resnost sta lepi odliki. Kadar pa sta edini, se lahko sprevržeta v — od izkušnje odmaknjeno — mehaničnost, ki onemogoča kreativno pretvorbo ne-pridnosti in ne-resnosti v kvaliteto. Zato in tudi zaradi pomanjkanja domiselnosti je bila glasbena ponudba Vinny Golia kvinteta energetsko šibak izdelek brez odmeva.

MIRJAM ŽGAVEC

Zbirka je izšla pri italijanski založbi Salvatore Sciascia

Vicinanze, Zlobčeve Nove pesmi v italijanščini

Pri italijanski založbi Salvatore Sciascia (Caltanisetta - Rim) je pred kratkim izšel prevod Novih pesmi **Cirila Zlobca** z naslovom **Vicinanze.** Knjiga se pridružuje že kar zajetni bibliografiji italijanskih objav primorskega rojaka iz Ponikev, ki je na pot književniškega, pesniškega, prevajalskega in kulturniškega posredovanja med romansko in slovansko stvarnostjo stopil že leta 1962, ko je pri isti založbi uredil antologijo Letteratura e arte figurativa nella Jugoslavia del dopoguerra. Tehtnico tega literarnega posredovanja pa je Zlobec vseskozi uravnovešal tudi na slovenski strani s prevodi Leopardija, Danteja, Quasimoda, Carduccija, Montaleja, s cvetoberom Sodobna italijanska lirika ter s članki, eseji in razpravami italijanistične vsebine, čemur se je pred štirimi leti skušala oddolžiti prestižna mednarodna nagrada Eugenio Montale.

Najnovejša zbirka Vicinanze dopolnjuje italijanski prikaz Zlobčevega pesniškega sveta in njegovo zasidranost na romanskem bregu. Če je bila prva antologija Ritorni sul Carso, ki je zajemala izbrane avtorjeve pesmi iz let 1951-1980 še fragmentarno informativna, stilno deloma neorganska zaradi spoja različnih prevajalskih ubeseditev, hlepijo Vicinanze po čimbolj zaključenem, besedno sklenjenem in dodelanem pesniškem kozmosu, po monofono ubranem prikazu Zlobčeve novejše poezije. Zanj je poskrbel Arnaldo Bressan, ki je Nove pesmi skoro v celoti prevedel, s strokovno pronicljivo a hkrati pristno in navdušeno spremno napotnico pa jih je opremil Giacinto Spagnoletti, eden najvidnejših italijanskih pesniških kritikov in teoretikov. Knjiga je 54. izdaja v zbirki Un coup de dés.

Italijanskega bralca nagovarja Zlobec s temeljnimi temami svoje lirike, z motivnimi in idejnimi sklopi, ki so se prekalili, izbistrili v bogatem predhodnem opusu, da so tu videti okostnjaško bistveni, do kromozomov prečiščeni, na semantične prafaktorje razstavljeni, preprosto neposredni: Kras, njegove z rujem okrvavljene gmajne — navdih meditacij o neskončnosti in minljivosti, Kras kot metafora avtorjeve geografsko-nacionalne zapisanosti, njegove usodne predanosti poeziji, genetsko določene mediteranske temperamentnosti. Potem erotika: Zlobčeva tema par *excellence*, totalna, vseobsegajoča, do skrajnosti potelešena ali poduhovljena erotika, »ta stoglava poležavka« v pesnikovi »krvi, v drobu, v živcih« (Kaj je večji greh). In še beseda: vsakdanja, vesela, žalostna, preprosta, pesniška, zlog, glas, beseda vse in nič... Kljub obrabljenosti, inflacijski razvrednotenosti in razprodanosti besede je moč v pesniku zaslediti nekakšno orfejsko zaupanje vanjo, skorajda oefovsko angažiranost za sporočilo, za izrečeno, aktivizem, da se povedanemu ali zapisanemu vrne misel, idejno zaledje in osnovni pomen, da ne izvisi in zalebdi v vakuumu govoričenja, puhlega frazerstva ali slamoklatenja (Resbeseda). Miselni, filozofski *quid* avtorjevega sporočila je zaupan osrednjima cikloma zbirke Smer vrnitve ter V labirintu, kjer se pesniška konstrukcija, vse prej kot zatrjevalna, lomi v descartesovske dvome, bojazni, vprašanja, ki jim niti mitološki paralelizem, metaforična heteroznačnost in palimpsestnost prometejstva, orfejstva, sizifovstva ne more najti odgovora. Od tu je mogoč le še pogled nazaj, v rodovno pripadnost, »vonj po prednikih«, družini, po najdražjem in najožjem, kar človeka priklepa na čas, prostor, zgodovino. To intimistično-izpovedno obujanje minulega z naslovom Rod je Zlobčeva »zadnja, sklepna pesem v ciklu«, z njim »je sklenjen krog neizrekljivega« (Pobegla pesem hčerki).

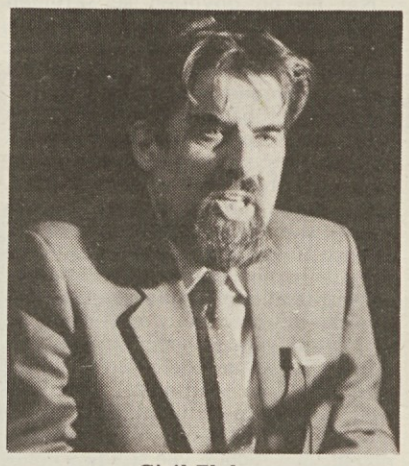

Ciril Zlobec

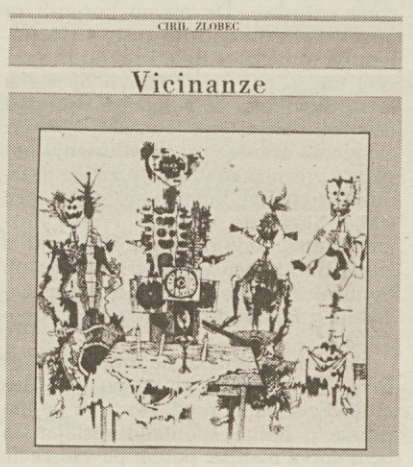

Pesniška zbirka Vicinanze

Pesnikova zadnja postaja bi lahko izzvenela resignativno kot vrtičkarski umik pred velikimi vprašanji smisla, pa ne. Nasprotno: samo s to izpovedno samorefleksijo, z rakovim duhovnim popotovanjem v genealoške davnine, s samospraševanjem je mogoč zagon v bodoče, rast, ki črpa iz neprenehnega obnavljanja, revidiranja nas samih in naše individualne ter kolektivne preteklosti, ko »vsi skupaj in vsak zase« odkrivamo z distanco zgodovinskega anomalije biti in omogočamo razvoj, boljši, smiselnejši svet.

Ob tem kraško zdravem aktivizmu, orfejskem zaupanju v besedo, človeka in prihodnost pa še ob semantično-leksikalni zavezanosti smislu v mejah svobodnega verza odmeva zbirka Vicinanze v eksperimentalno-nihilističnem italijanskem pesniškem prostoru kot dražljiva neoklasična novost.

Zlobčevi poetiki bistvenega, preprostega, nezamenljivega se vsebinsko in metrično podreja tudi Bressanov prevod, ki je skorajda faktografsko dobeseden, na prvi pogled brez pesniškega pridiha, pa ga ob pozornejšem branju le prevetri moč izvirne avtorjeve besede, ki se s plastičnostjo idejnega takorekoč nevede prikrade v prevajalski podtekst. Ob drugačni, svobodnejši interpretaciji izvirnika bi bile najbrž Bližine - tako bi lahko slovenili naslov - preoddaljene: vzneseno liričnejše, zato pa manj Zlobčeve.

MIRAN KOŠUTA

Evropski poslanec Kuijpers o evropski listini o pravicah manjšin

Sedaj se začenja težak boj za izvajanje sprejetih načel

»Slovenci najbolj zaščitena manjšina? Tega še nikoli nisem slišal!«

Evropski poslanec Willy Kuijpers

Evropski parlament je 30. oktobra lanskega leta z veliko večino glasov na predlog belgijskega flamskega poslanca Willyja Kuijpersa odobril drugo listino o pravicah manjšin. Listina je, kot znano, zelo obsežna in se dotika življenjskih aspektov vseh manjšin: rabe jezika v javnosti, šolstva, sredstev obveščanja. Kuijpers sedaj potuje po Evropi in seznanja širšo javnost o vsebini svoje listine in o obvezah, ki jih ta listina vsebuje in ki naj bi jih države članice spoštovale. Med njegovim nedavnim obiskom v Rimu smo ga prosili za razgovor, ne o vsebini listine, ampak o možnostih dejanskega izvajanja tega dokumenta.

Poslanec Kuijpers, pogosto govorimo o zahodnoevropski dvanajsterici kot o nečem že dograjenem. Vemo pa, da ni tako. Če je po eni strani EGS vsaj formalno nekakšna enota, pa ni mogoče prikrivati dejstva, da obstajajo znotraj skupnosti velike razlike in tudi veliki spori. To velja tudi za manjšinske jezike: nikakor namreč ne moremo govoriti o enotnem zadržanju držav EGS do manjšinske problematike in tudi posamezne države ne ravnajo enako z vsemi svojimi manjšinami. Kakšen pomen ima in kakšno vsebino lahko zadobi ob tako raznolikem stanju enotno besedilo listine, ki naj bi obvezovalo vso Evropo?

Kuijpers: *Mislim, da je predvsem pomembno dejstvo, da je Evropski parlament leta 1981 z Arfèjevo listino in sedaj s to drugo listino sprejel nekatera načela o pravicah vseh manjšinskih stvarnosti v Zahodni Evropi. 40 milijonov prebivalcev držav EGS od skupnih 320 milijonov pripada manjšinam. To niso samo majhni, marginalni narodi. Zgovoren primer? Vseh Luksemburžanov je okoli 350 tisoč, Frizijcev na Nizozemskem pa pol milijona. Ali pa: nemška manjšina v Belgiji, vsega skupaj peščica ljudi, je znatno bolj zaščitena kot na primer okcitanski narod v Franciji, ki živi v 32 upravnih okrajih. Treba je bilo torej sprejeti nekatera načela. Arfèjeva listina je leta 1981 nakazala pot. Ta listina je bila osnova za moje delo. Prepotoval sem evropske države in srečal sem se s skoraj vsemi manjšinami, seznanil sem se z njihovimi problemi in tako je bilo v Evropskem parlamentu mogoče izdelati sintezo, sprejeti osnovne smernice, ki so združene v štirih poglavjih, štirih načelnih vprašanjih, ki jih bo treba sedaj izvajati. Seveda, izvajanje ne bo povsod enako. Osebno sem prepričan, da bodo v Franciji z veliko težavo izvajali to listino, kajti jakobinska francoska država obstaja, divje obstaja, medtem ko sem prepričan, da bo izvajanje, v Veliki Britaniji mnogo lažje, kajti v tej državi so manjšinsko stvarnost že sprejeli; v španski državi bo izvajanje možno in celo olajšano, kajti tam že obstajajo ustavna določila, ki priznavajo narode, ki živijo v Španiji. Kaj naj torej rečem? Izvajanje teh smernic bo pač odvisno od krajevnih stvarnosti, od posameznih držav. Vsem štiridesetim manjšinam torej ne moremo svetovati enake strategije, vendar pa mislim, da je na primer pravica do sojenja v materinem jeziku evropska pravica. Pravila o zaporih in o pravicah jetnikov je sprejel Evropski svet, kar pomeni, da so obče veljavna in da Francija krši že veljavna določila ko pošilja korziške jetnike v zapore, ki so 1.500 kilometrov daleč od domovine. Seveda pa mora vsaka država izdelati svojo politiko za izvajanje teh smernic. Ne more biti naša naloga, da centralistično sklepamo o tem, kateri ukrepi so najboljši na primer za Slovence. Gre za strategijo, ki jo mora pač izdelati manjšina sama. Naša naloga je utrjevati načela te listine in protestirati zaradi kršenja teh načel. V evropski parlament sem ponesel problem aretacije treh korziških časnikarjev, sprožil sem problematiko bretonske šole Diwan, ki bi jo hotele oblasti zapreti, sprožil sem vprašanje aretacije Sama Pahorja. Skratka, evropski parlament mora pozorno spremljati vsa dogajanja in opozarjati na vse kršitve te listine. To sem delal doslej in to bom delal tudi v bodoče.*

Vpr.: Listino, ki jo sedaj predstavljate, je odobril evropski parlament. Kakšno pa je stališče o teh vprašanjih pri najvišjih organih EGS, to je pri Komisiji in pri Ministrskem svetu EGS?

Kuijpers: *To je umestno vprašanje. V evropskem parlamentu smo slišali mnenje Komisije EGS, ki je podprla pobudo. To je vsekakor zelo pozitivno. Poleg komisije pa obstaja še ministrski svet, ki sklepa samo ob soglasju, pa še v tem primeru ni nujno, da so sklepi obvezujoči za vse države članice, saj je pač vsaka država suverena in te suverenosti ni mogoče kršiti. Ta suverenost predstavlja resnično nevarnost za izvajanje listine. Ali bo torej Italija izvajala listino? Z besedami jo je sprejela, kaj pa se bo v praksi zgodilo, to pa je drugo vprašanje.*

Vpr.: Nekateri tržaški nacionalistični krogi širijo govorice, da je evropski parlament ugotovil, da je slovenska manjšina v Italiji najbolj zaščitena manjšina v Evropi. Ali je evropska skupščina res kaj takega ugotovila? Isti krogi tudi trdijo, da je slovenska manjšina v Italiji preveč zaščitena. Ali je po vašem mnenju mogoče govoriti o preveliki zaščiti?

Kuijpers: *Ne, nikoli nismo govorili o tem, da bi bila ta ali ona manjšina najbolje zaščitena v Evropi. Kar pa zadeva besede o preveč zaščitenih manjšinah moram reči, da mi gre kar na smeh. Sramovati se je treba takih besed. Manjšina ne more biti preveč zaščitena. Lahko samo uživa svoje pravice. Manjšini morajo biti priznane te pravice, vse, do zadnje. O preveliki zaščiti pa še nisem slišal govoriti.*

Vpr.: Vendar pa ni mogoče trditi, da so vse manjšine v Evropi enako zaščitene. Vi ste v lanskem letu obiskal številne manjšine. Ali bi lahko povedal svoje mnenje o tem, kje je stanje najslabše in kje je najboljše?

Kuijpers: *Mislim, da je v sedanjem trenutku stanje najslabše v Grčiji. Na drugem mestu je, po mojem mnenju Francija, najbolj jakobinska država za Grčijo. Po drugi strani mislim, da je stanje za manjšine zelo ugodno v Španiji, pri nas v Belgiji in tudi v Veliki Britaniji. Če bi moral izbrati najboljši primer zaščite pa bi izbral pogoje na dansko-nemški meji. Danska manjšina v Zahodni Nemčiji in nemška manjšina na Danskem razpolagata z vsemi potrebnimi infrastrukturami in živita torej v stvarnih možnostih vsestranskega razvoja.*

Razgovor zapisal
BOJAN BREZIGAR

Mladinska skupina TPPZ Tomažič v Strasbourgu

Evropski parlament išče stik z mladimi

Mladinska skupina P. Tomažič je na povabilo evropskega poslanca Giorgia Rossettija priredila prve dni marca izlet v Strasbourg in nanj povabila še druge organizacije. V Francijo so tako šli nekateri predstavniki mladinskega odbora SKGZ, ZKMI-FGCI in zastopniki ZSMS ter ZSMH.

Kljub dolgi in utrudljivi vožnji (18 ur!), so izletniki v nedeljo zvečer dospeli v mesto Evropske skupnosti prešerno razpoloženi. Naslednji dan so si ogledali mesto. Najprej so se s čolnom popeljali po vodah Rena in videli marsikatero zanimivost, npr. nekdanjo klavnico, most sv. Martina, policijsko postajo, ki je bila zgrajena leta 1892, konservatorij, strasbourško gledališče in seveda Evropski parlament ter ob njem Evropsko razsodišče za človekove pravice (stavba je iz leta 1866). Edistven je bil ogled strasbourške katedrale z vzponom nanjo: z vrha se vidi skorajda vse mesto. Nekateri izletniki so nato odšli v bližnji lokal in navezali prisrčen stik z lastnikom, ki je makedonske narodnosti (iz Skopja). Na večerjo so se podali v znano restavracijo Ancient Douane (Stara carinarnica), kjer so bili gostje Giorgia Rossettija. Z njim so imeli tudi krajši razgovor o pobudah in predlogih KPI, ki zadevajo zakon v korist obmejnih predelov F-JK, beseda pa je nanesla še na odprtje meja leta 1992. Poleg drugega je Rossetti obrazložil, da so že izračunali, da bi jih ogromno stalo, ko bi ne odprli meja. Dandanes se pač porajajo problemi tehnične in davčne narave (delovna sila, stroji, omejitve pri teži tovora, birokratske izgube časa na državnih mejah itd.), tako da so odprte meje nujne, če hoče biti evropsko tržišče konkurenčno z ameriškim oz. japonskim. Govorili so še o ponovnem predlogu KPI za carinsko bolj odprto mejo med Italijo in Jugoslavijo in o konkurenčnosti med tržaškimi ter hamburškimi pristaniškimi strukturami, o čemer bo v Trstu spet govor 21. marca. Med večerjo so se izletniki spoznali s skupino mladih iz Barcelone, predstavnikov stranke Aliansa popular. Z njimi so tudi skupno zapeli ter zaplesali.

Naslednji dan so si v jutranjih urah z avtobusom bolje ogledali Strasbourg, ob 13. uri pa jih je že čakal obisk Evropskega parlamenta, kjer jih je pričakal poslanec Rossetti. Po ogledu parlamenta je bila na vrsti okrogla miza z raznimi evropskimi poslanci. Pogovor je vodil Rossetti, kot prvi pa je izletnike pozdravil Mario Pasqualotto, odgovoren za skupine, ki obiščejo Evropski parlament. Na kratko je obrazložil njegovo delovanje in vlogo, njegove težnje in nove programe za kakovostni skok ter za gospodarski razmah Evropske skupnosti. Odgovoril je tudi na razna vprašanja, ki so zadevala Evropski parlament s tehničnega in birokratskega vidika. Besedo je nato povzel poslanec Barzanti, deželni odbornik KPI v Toskani in poročevalec za »evropsko televizije« v Evropskem parlamentu. Poudaril je važnost tehnološkega napora in nujnost proizvodnje programov, ki bodo takoj razumljivi v več jezikih, tako da ne bodo Američani oz. Japonci izpodrinili evropske tehnologije in prevzeli njenega mesta v Evropi. Po drugi strani je tudi zelo važno sodelovanje med raznimi evropskimi univerzami (izenačenje študijskih naslovov) ter med univerzami in drobno industrijo, kar bi omogočilo večjo zaposlitev mladine. Nato je spregovoril poslanec flamske narodnosti Willy Kuijpers, zadolžen za problematiko etničnih in jezikovnih evropskih manjšin. Najprej je v glavnih obrisih orisal belgijsko zgodovino in probleme tam živečih manjšin, nato pa je poudaril nujnost zaščite manjšin (»En Evropejec od osmih je brez zaščite«). Zelo važen je tu pristop do medijev (»Američani nam perejo možgane — glej Dallas«), drugi narodi pa nimajo takšnega vpliva. Kar zadeva zaščitni zakon v Italiji, ga je Evropski parlament odobril, za njegovo izvršitev pa je zadolžena Italija. Slovenci predstavljamo težji problem, kajti naša matična domovina ni v EGS, »to pa ni nepremostljiva ovira« (slovenska manjšina bi morala le pripraviti statut, ki bi ga Evropska skupnost odobrila).

V razgovor je nato posegel poslanec Michele Columbu, predstavnik Sardinske akcijske stranke, ki je spregovoril o manjšinah in sredstvih javnega obveščanja. Obrazložil je probleme sardinske manjšine, »ki so z nekaterih vidikov težji od slovenskih«. Bistvena je odprtost, pravi, ne pa izolacija. Tudi razni mediji pripomorejo k spoznavanju problematike manjšin. Treba je vsekakor vztrajati, da ne pride do asimilacije z večino. Kot zadnji se je oglasil predsednik komisije Evropskega parlamenta Sergio Segre, ki je spregovoril o odnosih med raznimi vladami in Evropsko skupnostjo (»v glavnem so pozitivni«) in o odprtju meja leta 1992, s čimer se gospodarske sile povsem strinjajo, politične pa so bolj skeptične (»bojijo se ameriškega prodora«). Za povzetek je še spregovoril Rossetti, ki je izrazil svojo zaskrbljenost zaradi vpliva televizije na ljudi: 49% evropskih TV programov prihaja iz ZDA ali iz Japonske, v povprečju presedijo italijanski otroci pred ekrani dnevno 3 ure 40 minut, zasebne televizije rasejo kot gobe, kakovost programov pa je vedno slabša. Vse to predstavlja nevarnost za manjšine in za manjše države oz. za njihove jezike in istovetnost. Treba je torej preiti na evropsko televizijo, katere programi bodo na visoki kakovostni ravni. Poleg tega je še obsodil pojav rasizma v Evropi, ki vedno bolj narašča, »do nasprotnikov demokracije pa ne smemo imeti nobene strpnosti.

Po končanem razgovoru so izletniki za krajši čas sledili seji Evropskega parlamenta. Nato so odšli na večerjo v restavracijo sredi Strasbourga, kjer so bili ponovno gostje Giorgia Rossettija, večerje pa se je udeležil tudi poslanec Barzanti. V prijetnem vzdušju so tudi zapeli in zaplesali, a pridružili sta se jim francoska skupina iz Normandije in skupinica Grkov, ki je zaplesala ob grški narodni glasbi. Naslednji dan so izletniki, polni nepozabnih vtisov, odpotovali v Trst.

ALJOŠA GAŠPERLIN

Osemdeset let generala Lada Ambrožiča-Novljana

Prav gotovo ne bi bilo prav in lepo, če se tudi Primorski dnevnik ne bi spomnil ob njegovi 80-letnici (10. 3. 1908) prvega komandanta primorskega Devetega korpusa NOVJ in enega najpomembnejših organizatorjev narodnoosvobodilne vojske na Primorskem, generala Lada Ambrožiča-Novljana. Ne bi bilo prav že zato, ker je Primorski dnevnik neposredni naslednik Partizanskega dnevnika, ta pa je začel izhajati prav v času, ko se je gen. Lado Ambrožič-Novljan kot komandant takratne Tretje operativne cone »Alpske« že pripravljal na prevzem komande nastajajočega Devetega korpusa v decembru 1943. Pa tudi zato ne bi bilo prav, ker se je Lado Ambrožič sam večkrat oglašal s svojimi članki v partizanskem dnevniku in v raznih priložnostnih publikacijah, ki so jih takrat izdajali propagandni odseki vojaških formacij, predvsem pa propagandni odsek štaba Devetega korpusa.

Lado Ambrožič-Novljan je prišel po nalogu Glavnega štaba na Primorsko v dneh kapitulacije Italije septembra 1943. Bogat na vojaških in političnih izkušnjah partizanjenja na Dolenjskem in na izkušnjah načelnika organizacijskega oddelka glavnega štaba Slovenije, je na Primorskem prevzel najprej mesto komandanta operativnega štaba glavnega poveljstva za zahodno Slovenijo in potem do decembra 1943 mesto komandanta Tretje operativne cone »Alpske«. Devetemu korpusu je poveljeval do konca avgusta 1944, potem pa je odšel v Belo krajino in prevzel mesto načelnika Glavnega štaba NOV Slovenije. To nalogo je opravljal do novembra istega leta, ko je bil pri eksploziji granate pri preizkušanju novega zavezniškega topa, v kateri je izgubil življenje komandant Glavnega štaba Slovenije general Franc Rozman-Stane, hudo ranjen in se je potem zdravil do konca vojne v partizanskih bolnišnicah v Kočevskem Rogu in nazadnje v Beogradu po njegovi osvoboditvi.

Novljanov prihod na Primorsko je sovpadal s časom, ko so po vsej Primorski začele že pred, zlasti pa po kapitulaciji Italije, spontano nastajati in rasti sprva manjše, potem pa vse večje partizanske formacije in brigade. Položaj, ki je nastal s kapitulacijo Italije in z vdorom močnih nemških sil na Primorsko, je narekoval temeljito organizacijsko strukturo partizanskih sil in njihovo prehajanje od gverile k redno oblikovanim in načrtno vodenim vojaškim enotam, k oblikovanju divizij in samega Korpusa, pa seveda odredov in drugih specializiranih zalednih enot. Te naloge se je general Ambrožič lotil ne samo s predanostjo stvari osvobodilnega boja na Primorskem, pač pa tudi s sposobnostjo vojaškega starešine. Pod njegovim vodstvom se je Deveti korpus kmalu utrdil kot ena najboljše organiziranih velikih vojaških enot v Sloveniji in v velikem delu Jugoslavije, ki je imela v primorskem ljudstvu trajno in nezlomljivo oporo in ki je v sklopu zavezniških sil doprinesla k skupni zmagi nad Hitlerjevo Nemčijo sorazmerno ogromen delež.

Naj mi bo dovoljen še skromen osebni spomin na generala Lada Ambrožiča-Novljana. Ko sem po aprilski ofenzivi pri Spodnji Idriji in Ledinah prišel iz propagandnega oddelka 30. divizije v propagandni oddelek štaba Devetega korpusa, sem na trnovskih Lokvah prvič srečal partizanskega oficirja z generalskimi rokavnimi našitki, tremi zlatimi črtami in zvezdo, moža srednje postave v zimskem angleškem plašču. Name je naredilo močan vtis že samo to, ker sem prvič videl našega generala, saj je bila dotlej najvišja šarža s katero sem prišel v stik, major. Na moj pozdrav je prijazno odzdravil in tudi to se mi je zdelo imenitno, saj niso prav vsi partizanski poveljniki znali biti vedno vljudni. Kot propagandist in partizanski časnikar sem potem imel mnogo več stikov s komisarjem štaba kot pa z njim - komandantom Novljanom, čeprav je tudi on vsaj nekajkrat prišel v naš odsek.

Ko me je proti koncu poletja 1944 obveznost spet povedla v Benečijo, Novljana nisem več srečeval, ko pa sem se oktobra spet vračal, sicer samo prehodno, na štab Korpusa, je bil general Ambrožič že od prvih dni septembra v ožjem Glavnem poveljstvu Slovenije kot načelnik njegovega štaba. Na poziv propagandnega oddelka Glavnega štaba sem prišel v bazo 100 pri Črnomlju, kjer so bili poleg štaba samega nameščeni tudi številni prištabni oddelki, natanko tistega dne in morda niti pol ure potem ko je ob robu brezovega gozdiča baze odjeknila eksplozija. Vsega razburjenega sem prvega srečal dežurnega oficirja baze tov. Marjana Tepino. Razveselil sem se ga, saj sva se poznala že iz štaba Devetega korpusa. Takoj pa sem zaslutil, da se je moralo zgoditi nekaj hudega. Nimam časa, nimam časa je odgovarjal kot v nekakšni mrzlici. Takoj za tem sem videl, kako so nekoga na nosilih odnesli v barako Glavnega štaba. Še danes ne vem kdo je bil na nosilih, morda je bil prav general Lado Ambrožič-Novljan, ki je bil v tisti eksploziji hudo ranjen.

Enkrat v naslednjih mesecih, morda v februarju, marcu, smo skupina novinarjev uredništva Naše vojske in prop. oddelka bili na obisku partizanskih bolnišnic v Rogu. V eni od njih se je zdravil general Novljan. Pokazali so nam tudi oddeljeni del, v katerem je ležal, toda do njega nas niso pustili.

Pozneje smo v propagandnem oddelku dobili v roke za takratne partizanske tiskarske zmogljivosti in težke splošne razmere sredi sovražnih ofenziv na Primorskem, čudovito publikacijo »Leto borb ob Soči«, ki jo je izdal propagandni odsek štaba Devetega korpusa (njegov načelnik je bil takrat visokošolec Saša Štempihar, ki je ob zadnji aprilski ofenzivi na pragu svobode padel pri Oblakovem vrhu na Cerkljanskem). V uvodnem prispevku z naslovom »Ob pomembni obletnici« (prvi obletnici kapitulacije Italije, op. j.k.) je generalmajor Lado Ambrožič-Novljan, potem ko je nanizal vojaške in politične uspehe enoletnega bojevanja na Primorskem, zapisal:

»Vse te rezultate je dosegla vojska, ki je bila prežeta z borbenim duhom in ki se je borila za svojo domovino. V tej domovinski vojni so se borili borci novega kova, borci Vojkovega in Iztokovega kova. Eno leto velikih borb je zahtevalo mnogo žrtev dobrih in zvestih partizanov, funkcionarjev in oficirjev. Toda vedno so rastli novi, samozavestni, polni poguma in hrabrosti, polni zaupanja v našo zmago in v osvoboditev Primorske, za katero so dajali in bili pripravljeni žrtvovati svoja življenja. Eno leto narodnega upora, ki so mu dali osnovo prvi partizanski borci iz časov pred kapitulacijo Italije, je leto herojske borbe primorskega ljudstva, je eno najčistejših in najbolj slavnih poglavij v zgodovini domovinske vojne.«

Saša Štempihar pa je z vso upravičenostjo v isti publikaciji v članku z naslovom »Generalmajor Ambrožič - organizator IX. Korpusa zapisal: »Vojska IX. Korpusa kakor tudi vsa ostala Primorska bosta ostali vedno hvaležni tovarišu generalu, čigar ime je postalo z njenim osvobodilnim bojem najtesneje povezano. On je bil tisti, ki je pokazal borcem Titovega IX. Korpusa, kako se je treba boriti in vojsko voditi v boju proti skupnemu sovražniku, ako hoče narod zaživeti res svoje svobodno življenje. On je bil tisti, ki je organiziral prvo močno vojaško enoto primorskega ljudstva pod svobodno narodno zastavo.«

Zven teh stavkov prihaja iz oddaljenosti 44 let, a vrednosti in pomena tudi za današnji čas ni izgubil; ne za jubilanta Lada Ambrožiča-Novljana ob njegovem visokem življenjskem jubileju, ne za zgodovino, ki je noben vihar današnjosti ne more izničiti.

JOŽE KOREN

Košarkarski pokal prvakov: po sinočnjem nepričakovanem porazu

Partizan tvega prvo mesto

Partizan - Saturn 99:110 (52:51)

PARTIZAN — Djordjević 4, Obradović 11, Ignatović, Grbović 11, Savović, Pečarski 12 (4:6), Divac 18 (6:8), Popović, Paspalj 26 (5:8), Nakić 15 (2:8).

SATURN: Mc Pershon 16 (0:1), Zaler, Merrick 18 (12:16), Zander 3 (1:2), Kater, Baeck 24, Gnad 20 (2:2), Winter, Jackeal 25 (6:8), Hungjer 4 (2:2).

BEOGRAD — Partizan je doživel svoj že drugi zaporedni poraz, če bi Aris v zadnjem kolu v Milanu premagal Tracer, Partizanu pa ne bi uspelo odnesti iz Tel Aviva točk, bi Beograjčani zaradi slabše razlike v koših v medsebojnih srečanjih z grškim prvakom, lahko bili celo ob prvo mesto, potem ko so vso sezono gospodarili.

Proti Saturnu je Partizan igral zelo slabo v obrambi. Odločilen je bil začetek drugega dela, v katerem so Nemci dosegli delni zidi 10:0, Beograjčani pa so skušali rezultat izenačiti s trojkami, vendar so mete z velike razdalje praviloma grešili. V 36. min. so se gostom približali na sedem točk (92:99), vendar je bilo to tudi vse.

Barcelona - Tracer 102:87 (55:48)

BARCELONA: Jimenez 16, Costa, Sibilio 14, Solozabal 13, McDowell 14, Palacios 2, Ferran Martinez 9, Norris 16, San Epifanio 18.

TRACER: Bargna 6, Aldi 4, Pittis 6, D'Antoni 18, Premier, Meneghin 4, Brown 13, Montecchi 11, McAdoo 25.

TRI TOČKE: Barcellona 8:23 (Sibilio 4, Solozalabl 3, San Epifanio 1), Tracer 6:16 (D'Antoni 4, Pittis 2).

BARCELONA — Tracer je pripotoval v Barcelono na izlet. Španci, ki imajo še nekaj pičlih možnosti, da s četrtim mestom dosežejo uvrstitev v finalni del, so igrali na vso moč. V 10' so predvsem po zaslugi izrednega odstoka v metih (16:20) vodili s 37:18. Tracer je z D'Antonijem in McAdoojem končal polčas s samimi sedmimi točkami zaostanka, a začetek drugega dela je bil zopet v znamenju Špancev, ki so v devetih minutah dosegli 30 točk in povedli 85:58. Tracer je omilil poraz z rezervami.

LESTVICA

Partizan	13	10	3	1206:1162	20
Aris	13	9	4	1264:1218	18
Tracer	13	8	5	1208:1204	16
Makabi	13	7	6	1228:1236	14
Barcelona	13	6	7	1286:1199	12
Saturn	13	5	8	1302:1310	10
Orthez	13	4	9	1131:1150	8
Nashua	13	3	10	1194:1341	6

PRIHODNJE KOLO (24. 3.)

Makabi - Partizan; Barcelona - Orthez; Satur - Nashua; Tracer - Aris.

Cirkus formule ena v Imoli

IMOLA — Najboljši piloti in hiše formule ena bodo pred začetkom svetovnega prvenstva, 4. aprila v Jacarepaguaju, opravili zadnje poskuse na italijanskem dirkališču v Imoli. Včeraj so od boljših preverili svoje bolide le piloti Ferrarija in Benettona, za danes pa pričakujejo nastop ostalih kandidatov za naslov svetovnega prvaka. Včeraj so dosegli sledeče čase: 1. Cheever (arrows) 1'32"662; 2. Berger (ferrari) 1'32"760; 3. Alboreto (ferrari) 1'33"881; 4. Boutsen (benetton) 1'34"030; 5. Palmer (tyrrell) 1'35"632.

naše šesterke v pokrajinskih ligah na Goriškem

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Prvenstvo je pri kraju, a ni še odločeno. Nekaj tekem so namreč odložili in jih bodo odigrali šele prihodnji teden, zato še ni znano, kateri ekipi bosta nastopili v finalnem delu z zmagovalcema B skupine.

IZIDA 9. KOLA: Lucinico - Olympia 1:3, Azzurra - Cormons 0:3. V prvi tekmi 11. kola je Azzurra premagala Lucinico s 3:1.

LESTVICA: Cormons in S. Luigi 12, Lucinico 10, Azzurra 8, Olympia 6, Capriva 0. (S. Luigi dve tekmi manj, Capriva, Olympia in Cormons eno tekmo manj).

V B skupini vodi Corridoni, s točkama zaostanka sledita Farra in Fincantieri.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Capriva in Intrepida tokrat nista igrali, zato je na vrhu Caldini dohitel postavo iz Mariana. Olympia je dosegla tretjo zaporedno zmago, Naš prapor je doživel poraz proti S. Luigiju.

IZIDI 10. KOLA: Torriana - Mossa 3:1, Corridoni - Grado 3:0, Naš prapor - S. Luigi 1:3, Caldini - Ronchi 3:1, Olympia - Fincantieri 3:1.

LESTVICA: Intrepida in Caldini 18, S. Luigi 16, Capriva 14, Torriana 10, Corridoni in Naš prapor 8, Olympia, Grado in Mossa 6, Acli Ronchi in Fincantieri 4.

UNDER 16 MOŠKI

Pokrajinska zveza je izdala uradno končno lestvico. Ta je: Soča Čerimpex 24, S. Luigi 20, Torriana in Val 14, Cormons 6, Turriaco 4 in Grado 2.

UNDER 16 ŽENSKE

Do kraja so še tri tekme. Še vodi Libertas Cormons. Agorest je zmagal v Fari in je na 3. mestu.

IZIDI 19. KOLA: Cormons - Villesse 3:0, Farra - Agorest 2:3, Corridoni - Torriana 2:3, Gorizia - Villacher Bier 0:3, Morarese - Sagrado 1:3, Grado - S. Luigi 1:3. Zaostala tekma 9. kola: Villacher Bier - Sagrado 3:0.

LESTVICA: Cormons 38, Villacher Bier 32, Villesse in Agorest 26, Farra 22, Libertas Gorizia 18, S. Luigi in Torriana 16, Sagrado 14, Corridoni 10, Morarese 6, Grado 0.

UNDER 15 ŽENSKE

Fincantieri je še nepremagan, sledi mu Soča, ki pa je v Pierisu potegnila krajši konec.

IZIDI 10. KOLA: Soča - Pieris 1:2, Mossa - Ronchi 1:2, Fossalon - Fincantieri 0:2.

LESTVICA: Fincantieri 20, Soča 14, Acli Ronchi 12, Pieris 10, Mossa in Azzurra 8, Fossalon 4, Lucinico 2. (Azzurra in Lucinico tekmo manj)

UNDER 14 MOŠKI

V tem tednu so odigrali prve tekme. Že v prvem kolu je prišlo do sprememb v koledarju, zato je lestvica pomanjkljiva.

IZIDA 1. KOLA: Torriana - Olympia 2:1, ACLI Ronchi - Briški grič 0:3.

LESTVICA: Briški grič 3, Torriana 2, Olympia 1, ACLI Ronchi 0. S. Luigi in Mossa nista igrala.

UNDER 14 ŽENSKE

Tudi pri dekletih se je začelo prvenstvo. Slovenske barve branijo kar tri ekipe. Te so Agorest, Olympia in Soča.

IZIDA 1. KOLA: Mossa - S. Luigi 3:0, Lucinico - Agorest 1:2, Fincantieri - Olympia 0:3.

LESTVICA: Mossa, Olympia 3, Agorest 2, Lucinico 1, S. Luigi 0. (Soča in Cormons imata tekmo manj) MJ

Under 16 ženske na Tržaškem

Pomembna zmaga Bora Friulexport

Sloga Koimpex - Bor Friulexport 1:3 (6:15, 15:11, 15:17, 11:15)

SLOGA KOIMPEX: Lupinc, Sardo, Fabrizi, Marucelli, Škerk, Ciocchi, Foschini, Rebula, Kocman.

BOR FRIULEXPORT: Vitez, Sancin, Vidali, Grbec, Brazzani, Fučka, Visentin.

Po napetem in razburljivem srečanju finalnega dela za naslov pokrajinskega prvaka med, po dosedanjih izidih sodeč, najboljšima postavama, so pomembni točki izbojevale borovke. Čeprav je bilo na obeh straneh mreže precej napak, je bila tekma daleč nad povprečno ravnijo prvenstva in s prikazano igro bi lahko tile mladinski šesterki ugnali marsikatero člansko postavo. Ni manjkalo namreč kakovostnih akcij in posegov. Borovke so bile boljše pri serviranju, v napadu in v bloku, a slogašice so si precej uporabnih žog zapravile same in požrtvovalna igra v obrambi jim ni zadostovala za uspeh. V končnici zadnjih dveh nizov, ko je bilo mogoče pričakovati, da bodo izkušenejše slogašice pritisnile na plin, so mlajše borovke nekoliko nepričakovano ohranile mirnejše živce in zasluženo zmagale. Do konca finalnega četveroboja manjka še veliko kol, zato je vprašanje prvaka še povsem odprto. (ak)

Nogomet: za prijateljsko tekmo z Walesom

Osim izbral kandidate

BEOGRAD — Za prijateljsko tekmo z Walesom, ki bo 23. marca v Swansu, je zvezni selektor jugoslovanske nogometne reprezentance Osim pozval sledeče igralce: Radaća, Leković, Vulić, Radanović, Baždarević, Katanec, Pančev, Hadzibegić, Škoro, D. Brnović, Savevski, Jakovljević, Janković, Stojković, Savičević in Krivokapić. Po slogu igre se Wales približuje Norveški in Škotski, proti katerima bo Jugoslavija igrala v kvalifikacijski skupini za SP.

Seleševa presenetila

KEY BISCAYNE — Na kakovostnem teniškem turnirju v Floridi so z boji pričele tudi ženske. Argentinka Sabatinijeva, ki je ena najboljši svetovnih igralk, je z veliko težavo 7:6 in 6:3 izločila 14-letni jugoslovanski up Moniko Seleš. Italijanka Reggijeva je s 6:4, 7:5 premagala Američanko Horvathovo.

Yassa maraton na Pokljuki

LJUBLJANA — Na Pokljuki bo v nedeljo zjutraj 10. mednarodni Yassa smučarski maraton. Vsak udeleženec se lahko odloči za svoj stil teka in dolžino proge (21 ali 42 km). Vpisovanje za klasični stil bo ob 8.30, štart pa ob 9. uri, za prosti stil pa bo vpisovanje ob 9.15, štart pa ob 9.45. Prijavnina znaša 20 tisoč lir, vključuje tudi bon za topli obrok, oskrbo na progi in prevoz od Bleda na Pokljuko.

Od jutri do 27. marca v Parizu

Namiznoteniško EP

PARIZ — Jutri se bo v Parizu začelo 16. evropsko namiznoteniško prvenstvo, na katerem bodo nastopili tudi italijanski in jugoslovanski reprezentantje. Medtem ko so azzurri brez možnosti, da osvojijo medalje, Jugoslovani, kot je že tradicija, računajo, da se domov ne bodo vrnili praznih rok. Adut plavih je predvsem moška dvojica Lupulescu in Primorac, ki sta dobitnika srebrne kolajne s SP v New Delhiju, dobre možnosti za osvojitev najmanj bronaste medalje naj bi imela tudi moška ekipa.

Odložili dirko Superbike

MILAN — Po posegu svetovne zveze so odložili motociklistično dirko za italijansko prvenstvo superbike, ki bi morala biti 22. maja v Imoli. Priredili jo bodo 5. junija v Misanu Adriaticu.

Amaterji ne bodo stavkali

RIM — Vodstvo združenja amaterskih nogometnih društev je sporočilo, da se amaterji 17. aprila ne bodo pridružili stavki, ki jo je napovedal sindikat profesionalcev.

Disciplinski ukrepi v 2. AL

Disciplinska komisija je v 2. amaterski ligi med drugimi za dve koli diskvalificirala igralca Vesne Maura Guština, za eno pa igralca Krasa Roberta Vidalija.

Rokomet: med mladinci

Kras Trimac tesno premagan

KRAS TRIMAC - CIVIDIN 22:26 (13:14)

KRAS: Klinc, Milič, Simoneta 2, Sosič 10, Vremec 2, Raseni 6, Sardoč 2, Pegan, Predonzani, Weissenegger, Race.

Krasovcem ni uspelo premagati Cividina niti v mladinskem prvenstvu. Vseeno smo lahko zadovoljni z igro, ki so jo prikazali fantje. Kljub temu da so stopili na igrišče v okrnjeni postavi (manjkala sta Kozlovič in Gruden), so se namreč večji del tekme uspešno kosali z eno najmočnejših mladinskih ekip v Italiji, ki uvršča tudi dva državna reprezentanta.

Med krasovci je, kot vedno, izstopal Sosič, vse pa je treba pohvaliti, ker niso nasedli na provokacije nekaterih igralcev Cividina.

S to tekmo se je končal prvi del prvenstva, ki ga bodo krasovci zdaj le z veliko težavo dobili, saj bi morali v povratni tekmi s Cividinom zmagati z več kot 4 goli prednosti.

Naši rokometaši bodo med velikonočnimi počitnicami odpotovali v Braunschweig (ZRN), kjer bodo nastopili na mednarodnem mladinskem turnirju. O tem bomo še poročali. (Pjotr)

Z občnega zbora Športnega društva Kontovel

Bodoče naloge niso majhne

Značilnost občnega zbora ŠD Kontovel (bil je v sredo zvečer v dvorani društvene gostilne) je bila bliskovitost dogajanj: najprej kratko čakanje zamudnikov, jedrnata poročila, čisto nobene diskusije in volitve, vse je trajalo kakih 45 minut. Daljša je bila družabnost, ki je sledila občnemu zboru. V izjemno kratkem postopku pa ne moremo najti znakov negativnosti. ŠD Kontovel ima mlado vodstvo, ki izhaja pretežno iz tekmovalnega športa. Ni zato prežeto z retoriko, temveč z občutkom za stvarnost. Na eni strani so ljudje, ki v odboru delajo, na drugi tisti, ki samo igrajo ali uživajo usluge društva in še na tretji vaščani, ki športnemu društvu občasno pomagajo. Organizacija je vsekakor dobra in omogoča dokaj tekoče delovanje. Ne, da ni problemov, predsednik Henrik Lisjak je na primer omenil potrebo po pridobivanju novih vodstvenih kadrov, ki bi omogočili društvu razvoj in ne le obdržanje sedanjih pozicij. Stvar je bila iznešena bolj kot potreba za bližnjo bodočnost, kot za sedanjost.

Naloge, ki čakajo ŠD Kontovel vsekakor niso majhne. Potem ko so na Kontovelu uredili odprto košarkarsko igrišče in slačilnice in, vedno s prostovoljnim delom, prenovili dvorano gospodarskega društva, imajo na Občini Trst že vložen načrt za gradnjo nove telovadnice. Nove sile bi bile zato potrebne prav za naloge, ki morajo priti. Na športnem polju je pri ŠD Kontovel živo prisotna skrb za masovnost in iz nje izhajajoča kakovost. Ta se lahko izraža preko združenih ekip. V tej politiki je društvo opravilo pionirsko nalogo pri ustanovitvi Jadrana.

Potrebo o pridobivanju kadrov, je kot prvi podrobno navedel Igor Luxa, ki je poročal o košarki. Kontovel dosega res odlične rezultate pri mladih. Opaža pa se vse večje nezanimanje vaščanov za dejavnost. Morebitne neuspehe v bližnji bodočnosti ne bo mogoče pripisovati materialnim vzrokom, kot sta denar in naprave, temveč ljudem. Po mnenju Luxe, sla po rezultatih združenih ekip, ne sme postaviti v drugo vrsto splošnih načelnih teženj domačega športa. Jana Ban je govorila o odbojki. V tej športni panogi je steklo uspešno sodelovanje s Slogo. ŠD Kontovel pa se je obrnilo tudi na zgoniško občino in Križ v iskanju novih moči. Obeta se kakovosten napredek mladih igralk. Nujna pa je večja solidarnost vaščanov, ki bi dala igralskemu kadru več poguma. Dokaj kakovostno je tudi delovanje v športno-ritmični gimnastiki, kjer deluje 50 deklic in dečkov. Sekciji manjka precej rekvizitov, načelnica Alida Emili pa je vseeno omenila, da so nekatere deklice že blizu tekmovalne zrelosti. Izmed gostov so nastopili predsednik ZSŠDI Odo Kalan (pozitivna ocena zanimanja Kontovela za združene ekipe), predstavnik Sloge Ivo Sosič (skrb za izboljšanje delovanja mladinskih ekip), predsednik Jadrana Edi Kraus (kakovost mladinske košarke Kontovela, ki obeta nov doprinos združeni ekipi) in predstavnik Sokola.

V nov odbor so bili izvoljeni Henrik Lisjak, Mirko Štoka, Luciano Zaccaria, Luciano Gulič, Marjan Partot, Igor Luxa, Vasilij Danev, Fulvio Cernoli, Sergio Spadoni, Drago Emili, Peter Sterni, Erik Cingerla, Marko Rupel, Dorči Okretič, Valter Daneu, Jana Ban, Nadja Rupel, Majda Černjava, Katerina Ban, Nelida Ukmar, Alida Emili in Maja Štoka. V nadzornem odbodu bodo Ado Ban, Ivan Ban in Josip Starc.

BRUNO KRIŽMAN

Dijaško prvenstvo: odbojka

Licej Trubar klonil v finalu

TRUBAR - GALILEI 0:2 (2:15, 4:15)

TRUBAR: Feri, Černic, Bergant, Princi, Devetak, Brešani, Uršič, Bertolini.

GALILEI: Lutman, Buzzinelli, Resmini, Tel, Superga, Boškin, Šfiligoj.

Pred dnevi se je s finalnim srečanjem med dijaki goriškega klasičnega liceja Primož Trubar in tehničnega zavoda G. Galilei (na tej šoli je tudi slovenska sekcija) končal odbojkarski turnir za Dijaško prvenstvo. Zmago si je drugič zapored zagotovil zavod Galilei, v vrstah katerega so nastopili tudi odbojkarji slovenskih društev, predvsem Našega prapora. Licejci so se dobro upirali nasprotniku, ki pa je bil premočen. Vstop v finale si je šola Trubar zagotovila po zmagi (2:0) nad vrstniki iz Tržiča.

konjske dirke - konjske dirke

Prva dirka v Torinu ima več favoritov. Poskusimo s konjem Grades Singing (sk. 1), ki bo štartal na čelu skupine. Dobra alternativa opozorimo na Kenvila (sk. X), ki vse bolj napreduje. Preseneti lahko povratnik Pay Nibs.

Hitri Aigulin (sk. 1) je naš favorit v Bologni. Benservito (sk. X) lahko nadoknadi začetni hendikep. Doppiogioco (sk. 2) se lahko meri z boljšimi.

V Padovi bo več kvalitetnih konj. Regularni Faldarmut (sk. X) je naš favorit. Paziti je treba na Bietolina (sk. 1), preseneti lahko Fiusna (sk. 2).

V Trstu je Cantore Rl (sk. X) nesporni favorit. Dadier (sk. 2) bo tekel daleč od ograje, a je v formi. Med protagonisti bo Cucciolo (sk. 1).

V rimskem galopu je Eder (sk. 2) tokrat res zmožen podviga. Na težkem terenu se lahko uveljavi Niccolo d'Este (sk. 1), American Bid (sk. X) ni slab.

V Pizi je moč računati na dovolj nadarjenega konja North House (sk. 2), ki bo tekel malo obremenjen. Galattica (sk. 2) je v dobri formi, sicer dokaj obremenjeni Shoking You (sk. 1) bi lahko presenetil.

DIRKA TRIS

Na 1.200 m ravni progi v rimskih Capannellah se bo pomerila kar 24 konj. Naši favoriti: št. 9 Gold Fee; št. 14 Nina de oro; št. 23 Batonwood. Za sistemiste: št. 16 Folly Lucky; št. 8 Dekus; št. 18 Gianfredo Puca.

totip

1. — prvi	1	
drugi	X	2
2. — prvi	1	
drugi	X	2
3. — prvi	X	
drugi	1	2
4. — prvi	X	
drugi	1	2
5. — prvi	2	
drugi	X	1
6. — prvi	2	1
drugi	X	1

danes igra za vas - danes igra za vas

Marko Marega

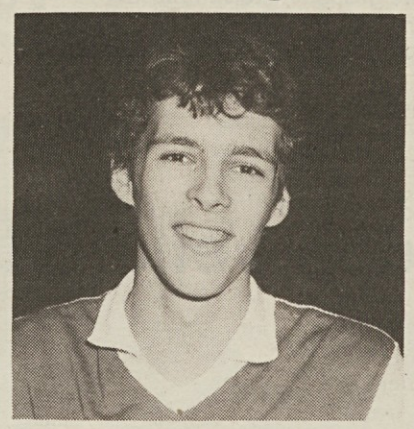

Marko Marega (letnik 1970) je eden najobetavnejših predstavnikov mlajšega roda naših odbojkarjev. Še kot mladinec ob svojem prvem letu v članski konkurenci standartno nastopa v C-2 ligi z Borom Cunjo Avtoprevoz. Poleg tega, da igra, tudi trenira Borove fante under 16 in je pomočnik trenerja v 2. ženski diviziji ter pomočnik trenerja Dolinška za treninge z mladinkami. K odbojki se je približal leta 1983. Prejšnji teden je Damjana Ota pravilno napovedala devet rezultatov.

totocalcio

Ascoli - Inter	X		
Fiorentina - Cesena	1	X	
Juventus - Pisa	1		
Milan - Pescara	1		
Napoli - Como	1		
Roma - Empoli	1	X	
Sampdoria - Avellino	1		
Verona - Torino	1	X	2
Atalanta - Lecce	1	X	
Barletta - Cremonese	1	X	2
Catanzaro - Bari	X	2	
Pistoiese - Carrarese	1		
Giulianova - Casarano	X		

obvestila

PLAVALNI KLUB BOR

vabi na drugi redni občni zbor, ki bo v petek, 25. t. m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju na stadionu »1. maj«, Vrdelska cesta 7 v Trstu, z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev in umestitev delovnega predsedstva; 2. predsedniško poročilo; 3. pozdravi gostov in diskusija; 4. razno.

ZSŠDI

obvešča, da bo danes, 18. t. m., ob 20. uri na sedežu ZSŠDI v Trstu seja odbojkarske komisije.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE JADRAN

vabi navijače na prvenstveno tekmo PETRARCA PADOVA - JADRAN, ki bo v nedeljo, 20. t. m., v Padovi. Odhod posebnega avtobusa za navijače bo ob 14.30 z Opčin, ob 14.45 s Proseka in ob 15.00 iz Nabrežine. Povratek takoj po končani tekmi s prihodom približno ob 22.30. Cena prevoza 10.000 lir.

Vpisovanje v trgovini čevljev Malalan na Opčinah, v cvetličarni Nadja na Proseku in v potovalnem uradu AURORA v Trstu.

SK DEVIN

obvešča, da je še nekaj prostih mest za smučarski izlet v Sappado. Avtobus odpotuje v nedeljo, 20. t. m., ob 5.30 z Opčin preko Križa, Nabrežine, Sesljana in Devina. Informacije in vpisovanje: Škerk Bruno - tel. 200236.

ŠD BREG - SMUČARSKI ODSEK

obvešča, da priredi ob priliki pokala ZSŠDI avtobusni izlet v Ravascletto v nedeljo, 27. t. m. Vpisovanje v ponedeljek 21. in v torek 22. t. m., od 20. do 21. ure v dolinski telovadnici.

TPK SIRENA

sporoča, da so klubski prostori in društveni bar odprti vsak dan, razen ob sobotah, od 16. do 21. ure.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300.- din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

18. marca 1988

Ker je neka priča dejala, da je krivo pričala pod pritiskom policije

V Pretorii preložili za mesec dni usmrtitev šestih temnopoltih oseb

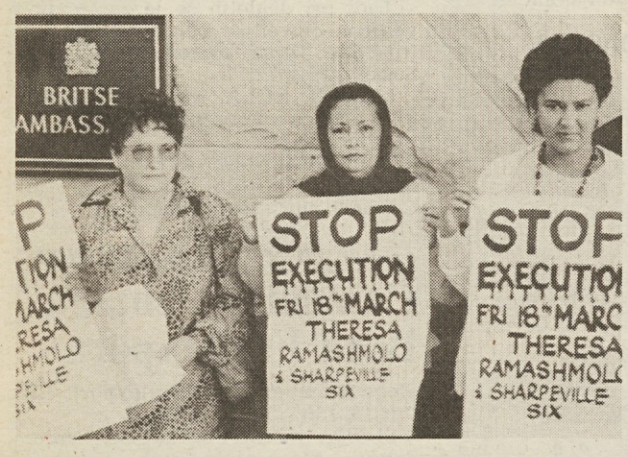

JOHANNESBURG — Pretorijsko vrhovno sodišče je za mesec dni preložilo usmrtitev šestih temnopoltih oseb iz Sharpevilla. Sodnik Human, ki je lani obsodil na smrt pet moških in eno žensko, je namreč včeraj sporočil, da bo morala neka priča ponovno pričati. Branilec je včeraj predložil sodniku podpisani dokument priče, ki trdi, da je med procesom krivo pričala, ker jo je prisilila policija.

Južnoafriški predsednik Botha je preteklo noč dejal anglikanskemu nadškofu in nobelovcu Desmondu Tutuju, da bi pomilostil šesterico le v primeru novih razpletov na sodni obravnavi. Kljub vsem prošnjam preteklih dni, da bi smrtno kazen spremenili v dosmrtno ječo, se je južnoafriško sodstvo vedlo skrajno nečloveško.

Sodnik Human pa se ni mogel zadržati, da ne bi napadel lokalnega in svetovnega tiska, ki je po njegovem mnenju neodgovorno poročal o usodi temnopolte šesterice.

Na sliki (telefoto AP)**: članice združenja žena pred britansko ambasado v Capetownu zahtevajo poseg Thatcherjeve za pomilostitev obsojencev na smrt.**

Severna Irska v vrtincu slepega verskega nasilja

BELFAST — Britanska policija je aretirala dva moška, ki sta osumljena, da sta sodelovala v atentatu med pogrebom treh pripadnikov IRA, v katerem so izgubili življenje trije pogrebci. Oba sta baje člana protestantske teroristične skupine UDF (Severnoirske obrambne vojske). Prvega terorista je zajela množica pogrebcev nekaj minut po atentatu in pred linčanjem ga je rešil le hiter poseg policije. Drugega atentatorja pa je policija aretirala včeraj na podlagi pričevanj nekaterih očividcev in tudi filma, ki ga je posnel neki kinoamater. V bolnišnici se vsekakor še zdravi 18 ljudi, ki so bili ranjeni v atentatu.

Takoj po tragičnem atentatu so v Belfastu in v vseh večjih severnoirskih mestih izbruhnili hudi neredi med katoličani in protestanti. Policija je aretirala več ljudi, v incidentih pa je bilo ranjenih več desetin demonstrantov, ki so vzklikali gesla proti britanski vladi in v podporo Irski republikanski armadi.

Na sliki (Telefoto AP): demonstranti so v središču Belfasta zažgali tudi več avtomobilov in avtobus.

V parlamentu polemike o JE Montalto di Castro

RIM — Poslanska zbornica se bo šele po izteku vladne krize ukvarjala s problematiko jedrske elektrarne v kraju Montalto di Castro, za katero je ministrski svet pred kratkim prižgal dokončno zeleno luč. Tako so se včeraj sporazumeli načelniki poslanskih skupin na seji, ki je bila zelo polemična in kjer je prišlo spet do razkola med strankami, ki so se na ljudskem referendumu izrekle proti gradnji novih nukleark. Komunisti in neodvisni levičarji so namreč ob podpori zelenih in Proletarske demokracije zahtevali od vlade, naj takoj formalno umakne sklep o nadaljevanju gradnje omenjene elektrarne. Stranke petstrankarskega zavezništva pa niso bile tega mnenja.

Odločilno je bilo na koncu stališče predsednika socialističnih poslancev Giannija De Michelisa, ki je pristal na nujnost čimprejšnjega parlamentarnega soočenja o Montaltu, se pa ni strinjal z zahtevo KPI in neodvisne levice. PSI je namreč mnenja, da je to za sedaj politični problem, ki ga mora v prvi vrsti proučiti ter rešiti nova vlada. De Michelis je vsekakor potrdil, da bodo socialisti zahtevali od mandatarja za sestavo nove vlade De Mite, naj črta iz vladnega programa gradnjo nuklearke v severnem Laciju. Proti tej možnosti so se že odločno izrekli republikanci in liberalci, Krščanska demokracija pa ni še izjasnila svojih stališč.

Mati je umorila sinčka

RIM — Gosto naseljena mestna četrt Tiburtino Terzo je bila včeraj prizorišče srhljive domače tragedije. 34-letna Elettra Mazza je v trenutku neprištevnosti umorila svojega komaj dvajset dni starega sinča Daniela. Z mesarico mu je skušala odsekati glavo, ko je tretjič zavihtela mesarico, pa je obupana zbežala iz stanovanja, kjer so prihiteli na pomoč sosedi.

Elettra in njen mož, Franco Tallevi sta že petnajst let živela v trisobnem stanovanju v Ulici Tagliacozzo. Sosedi trdijo, da sta bila miren in ugleden par, ki si je zelo želel otroka. Elettra je nekajkrat zanosila, nosečnosti pa ni dokončala. Da bi lahko rodila Daniela, je morala vseh devet mesecev preležati v postelji, po porodu pa je ostala v bolnišnici še dva tedna.

Nosečnost in težaven porod sta jo najbrž izredno izčrpala tako fizično kot psihično. Njen mož ji je skušal sicer pomagati — še včeraj, ko se je v stanovanju odvijala tragedija, je šel nakupovat — njegov trud pa je bil očitno zaman.

Ko se je vrnil domov, so sosedi že poklicali policijo, Elettra pa je zatrjevala, da sta v hišo vdrla dva maskirana moška, ki sta jo onesposobila s solzilcem. Elettra naj bi se zgrudila na posteljo, ko si je nekoliko opomogla, pa je na kuhinjski mizi zagledala umorjenega dojenčka. Šele v poznih popoldanskih urah je preiskovalcem priznala, da je mesarico zavihtela sama, ni pa znala obrazložiti zakaj.

Zakaj je završalo v Karabahu

MOSKVA — *Mesec dni po tem, ko je oblastni sovjet avtonomnega okraja Gorski Karabah sklenil z velikansko večino glasov zaprositi priključitev k Armenski SSR, prihaja v sovjetskem tisku počasi na dan vsaj del resnice o življenju Armencev v tem azerbajžanskem okraju. Karabah so v Bakuju obravnavali po mačehovsko v vsakem pogledu, od gradnje cest in tovarn do direktne raznarodovalne politike. Čeprav oblast loči od matične Armenije le nekaj kilometrov, tu niso mogli gledati armenske televizije. Azerbajdžanci, ki imajo kot muslimani neprimerno večji prirastek prebivalstva, so se načrtno priseljevali v armensko okolje in oblasti so vzporedno s tem vodile politiko azerbajdžanizacije.*

V glavnem mestu Azerbajdžana Bakuju so neprikrito govorili, da bo Karabah enako postal večinsko muslimansko-azerbajdžanski (armenci pravijo temu zašpičeno: turški, ker gre za turško jezikovno skupino) kot se je to v tem stoletju zgodilo z Nahičevanom. In ves nesmisel politično-administrativne razdelitve Azerbajdžana je zdaj v tem, da ima tako rekoč čisto armenska regija Karabah (po armensko ji pravijo Arcah) status avtonomenga okraja, zdaj že čisto azerbajdžanizirani Nahičevan pa avtonomne republike. In v njej je ostalo le še dobra dva odstotka Armencev, čeprav jih je bilo v začetku tega stoletja več kot polovica.

Ustava SZ sicer obravnava status avtonomnih republik, kar zadeva avtonomne okraje, pa molči, češ da so v izključni pristojnosti zveznih republik. Tako se je dolga leta dogajalo, da je dosedanje politično vodstvo Gorskega Karabaha - pa čeprav je bil prvi sekretar Parzije tudi doslej Armenec - pomagalo voditi raznarodovalno politiko do Armencev. V šolah te oblasti niso imeli pouka o armenski zgodovini, iz Armenije niso več dopuščali gostovanj gledališč in drugih kulturniških skupin, kaj šele, da bi sem prihajali armenski učbeniki.

Kaj pa azerbajdžansko vodstvo? Kaj pa Gejdar Alijev, ki je vendar dolga leta sedel v politbiroju v Moskvi? Med vrsticami zdaj že zastavljajo vprašanja politične odgovornosti enih in drugih političnih voditeljev za nastalo stanje, saj je očitno, da je iskra iz Karabaha posredno zanetila krvave pokole Azerbajžancev nad Armenci v mestu Sumgaitu.

ANTON RUPNIK

21. MAREC 88

CTE

ZAKLADNE ZADOLŽNICE V EVRODEVIZI

Naložba vezana na evropsko denarno enoto

- CTE so italijanski državni efekti v ECU (European Currency Unit — Evropska denarna enota) in sicer denarni enoti, ki jo sestavljajo devize držav članic Evropske gospodarske skupnosti.
- Obresti in kapital CTE so izraženi v ECU, izplačujejo pa se v lirah na osnovi srednje menjave lira/ECU na dan izplačila v prvih 20 dneh februarja vsakega leta.
- Bruto letni donos v ECU znaša 8,50%.
- So na razpolago po 1.000 ECU in več v ponudbi "alla pari"; v podpis v lirah na osnovi menjave lira/ECU dne 17. marca.
- Varčevalcem so na razpolago v podpis pri okencih zavoda Banca d'Italia in pri glavnih bančnih ustanovah in zavodih.
- CTE so kotirani na vseh italijanskih borzah, kar omogoča lažjo vnovčljivost v primeru potrebe.

Ponudba velja od 21. do 23. marca

Emisijska cena v ECU	Obrestna mera	Rok
100%	8,50%	4 leta

CTE
EVROPSKA NALOŽBA